

संसदीय विवरण पुस्तिका

प्रतिनिधि सभा
(२०५१ - २०५५)

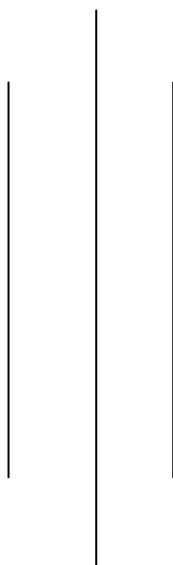

संघीय संसद सचिवालय
सिंहदरबार, काठमाडौं

द्वितीय प्रतिनिधि सभा

(आठौं अधिवेशनदेखि पन्ध्रौं अधिवेशनसम्म)

२०५१-२०५५

संसद सचिवालय

संसदीय सूचना महाशाखा

संसदीय अनुसन्धान तथा सूचना केन्द्र

संसद भवन, सिंहदरवार, काठमाडौं ।

प्रथम पटक, १००० प्रति
असार, २०५६

प्रकाशक

संसदीय अनुसन्धान तथा सूचना केन्द्र
संसद सचिवालय
संसद भवन, सिंहदरवार ।
फोन नं.: २२७४८०, २२९९६८

मुद्रक

संसद सचिवालय
अफसेट प्रेस, संसद भवन
सिंहदरवार ।

संसद सचिवालय

यस प्रकाशनसँग सम्बद्ध पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरू

डा. ईश्वरप्रसाद उपाध्याय	महासचिव
श्री सूर्य किरण गुरुड	सचिव, प्रतिनिधि सभा
श्री विष्णुदत्त उप्रेती	सहसचिव
श्री तेजराज पाण्डे	उपसचिव
श्री कमलप्रसाद तिमिल्सिना	शाखा अधिकृत
श्री बेगेन्द्रराज शर्मा पौड्याल	शाखा अधिकृत
श्री लेखनाथ भण्डारी	कम्प्युटर अपरेटर

मुद्रणतर्फ

श्री पुष्पमुनी बज्राचार्य	मुद्रण अधिकृत
श्री प्रेमलाल तण्डुकार	सि.प्रे.टे.
श्री जगदिश्वरलाल श्रेष्ठ	सि.प्रे.टे.
श्री गोपालमान अमात्य	सि.प्रे.टे.
श्री सागरकुमार तुलाधर	सि.प्रे.टे.
श्री हरिश्चन्द्र भण्डारी	प्रे.टे.
श्री कान्छा लामा	प्रे.टे.
श्री विष्णुप्रसाद भट्टराई	प्रे.टे.
श्री राजेन्द्र लामिछाने	जु.प्रे.टे.
श्री मदन गिरी	पियन

प्राक्कथन

सम्बत् २०५१ साल कार्तिक २९ गते सम्पन्न आमनिर्वाचन पश्चात् गठन भएको द्वितीय प्रतिनिधि सभाको कार्यकाल भित्र अर्थात् संसदको आठौँदेखि पन्ध्रौँ अधिवेशनसम्म प्रतिनिधि सभा र सम्बद्ध समितिहरूबाट सम्पादित उल्लेख्य क्रियाकलाप तथा गतिविधिहरूलाई संक्षेपमा यस पुस्तकमा समावेश गरिएको छ । साथै आठौँदेखि पन्ध्रौँ अधिवेशनसम्म अन्तर संसदीय सम्बन्ध विस्तारको क्रममा संसदीय प्रतिनिधिमण्डलहरूका आदान प्रदान र दुवै सदनको संयुक्त समितिहरूको गठन समेतका विषयहरूलाई यस पुस्तकमा यथाशक्य स्थान दिएको छ । संसदीय अभ्यास र गतिविधिहरूलाई पारदर्शी बनाउँदै संसदीय सूचना प्रवाहलाई निरन्तरता दिने उद्देश्यले प्रकाशित यस पुस्तकमा रहेका विवरणहरूको श्रोतको रूपमा प्रतिनिधि सभाको कार्यवृत्त, सूचनापत्र र सम्पूर्ण विवरणका साथै निर्वाचन आयोगका प्रकाशनहरूलाई मूल आधार मानिएको छ ।

“द्वितीय प्रतिनिधि सभा” को यस संगालोले संसदीय गतिविधि प्रति चाख राख्ने जिज्ञासुहरूलाई संक्षिप्त जानकारी दिनेछ भन्ने आशा गरिएको छ ।

प्रकाशनका क्रममा भएको त्रुटी औँल्याई रचानात्मक सुझाव पाउने अपेक्षा गरिएको छ ।

संसद सचिवालय

संसदीय अनुसन्धान तथा सूचना केन्द्र

विषय-सूची

<u>क्र.सं.</u>	<u>शिर्षक</u>	<u>पृष्ठ</u>
१.	पृष्ठभूमि	१
२.	द्वितीय प्रतिनिधि सभाको लागि निर्वाचन	१
३.	आमनिर्वाचनको लागि राजनैतिक दलहरूको दर्ता	१
४.	राष्ट्रिय मान्यता प्राप्त दलहरू	२
५.	जिल्लाहरूको सदस्य संख्या विभाजन	२
६.	आमनिर्वाचन २०५१	३
७.	दलीय स्थिति	३
८.	द्वितीय प्रतिनिधि सभाको गठन	४
९.	दुई क्षेत्रबाट विजयी उम्मेदवारहरू	१०
१०.	प्राप्त मत सम्बन्धी उल्लेख्य विवरण	१०
११.	विजयी महिला उम्मेदवारहरू	११
१२.	विजयी स्वतन्त्र उम्मेदवारहरू	११
१३.	द्वितीय प्रतिनिधि सभाको उत्तरार्धका मा. सदस्यहरूको नामावली	११
१४.	द्वितीय प्रतिनिधि सभाको उत्तरार्धको संसदीय दलको स्थिति	१७
१५.	संसदीय दलमा सदस्य सङ्ख्या थप	१८
१६.	ज्येष्ठ सदस्य र अध्यक्षता ग्रहण	१८
१७.	सदस्य पदको सपथ	१८
१८.	सभामुख पदको निर्वाचन	१८
१९.	सभामुख पदको शपथ	१९
२०.	उपसभामुख पदको निर्वाचन	१९
२१.	अध्यक्षता गर्नको लागि मनोनयन	२०
२२.	अधिवेशनकाल (आठौँ-पन्ध्रौँ)	२२
२३.	प्रतिनिधि सभाको अधिवेशन सम्बन्धी विवरण	२२
२४.	संयुक्त बैठकलाई सम्बोधन	२५
२५.	धन्यवादको प्रस्ताव	२५
२६.	आर्थिक सर्वेक्षण पेश	२५
२७.	राजश्व र व्ययको वार्षिक अनुमान	२६
२८.	विनियोजन विधेयकमाथि छलफल	२६
२९.	खर्च कटौतीको प्रस्ताव	२७

३०.	स्थगन प्रस्ताव	२८
३१.	बधाई प्रस्ताव	२८
३२.	शोक प्रस्ताव	२९
३३.	जरुरी सार्वजनिक महत्वको प्रस्ताव	३०
३४.	ध्यानाकर्षण	३०
३५.	सार्वजनिक महत्वको विषयमा वक्तव्य	३२
३६.	संकल्प	३२
३७.	आधा घण्टाको छलफल	३२
३८.	अध्यादेश	३३
३९.	पारित विधेयक सङ्ख्या	३४
४०.	मन्त्रालयगत पारित विधेयक सङ्ख्या	३४
४१.	गैर सरकारी विधेयक	३६
४२.	प्रतिनिधि सभा नियमावली, २०५४	३६
४३.	नियम निलम्बन	३७
४४.	विधेयक फिर्ता लिने प्रस्ताव	३७
४५.	महासन्धि, सन्धि, सम्झौता र नियमावली अनुमोदन	३८
४६.	जाँचबुझ आयोगको प्रतिवेदन	३९
४७.	संयुक्त बैठकबाट महाकाली सन्धिको अनुमोदन	३९
४८.	प्रतिवेदन पेश	४०
४९.	कार्यव्यवस्था परामर्श समितिको गठन	४२
५०.	विश्वासको मत प्रस्ताव	४३
५१.	अविश्वासको प्रस्ताव	४३
५२.	पद अनुकूल आचरण नगरेको प्रस्ताव	४४
५३.	फौजदारी अभियोगमा सांसद पक्राउ	४४
५४.	निष्काशन	४४
५५.	बैठक सञ्चालनमा गतिरोध	४५
५६.	संयुक्त समिति गठन	५१
५७.	अन्य समिति	५१
५८.	समितिहरूको गठन	५२
५९.	समितिमा छलफल भएका विधेयकहरूको संख्यात्मक विवरण	५३
६०.	समितिबाट प्रस्तुत प्रतिवेदन	५३
६१.	सभामुखबाट निर्देश	५४
६२.	स्थान रिक्तता	५५

६३.	उप-निर्वाचन	५६
६४.	मन्त्रिपरिषद्को गठन र हेरफेर	५६
६५.	संसदीय दलको नेता	७८
६६.	विपक्षी दलको नेता	७९
६७.	मुख्य सचेतक	७९
६८.	सचेतक	७९
६९.	महासचिवको नियुक्ति	८०
७०.	सचिवहरूको नियुक्ति	८०
७१.	प्रश्नहरू	८०
७२.	अन्तर-व्यवस्थापिका संघ (IPU) मा नेपालको सहभागिता	८१
७३.	नेपाली संसदीय प्रतिनिधिमण्डलद्वारा विदेश भ्रमण	८२
७४.	विदेशी संसदीय प्रतिनिधिमण्डलद्वारा नेपाल भ्रमण	८३
७५.	सार्क सभामुख तथा सांसदहरूको संगठनमा नेपालको सहभागिता	८३

परिशिष्टहरू

परिशिष्ट - १	जरुरी सार्वजनिक महत्वको प्रस्ताव	८५
परिशिष्ट - २	ध्यानाकर्षण	८६
परिशिष्ट - ३	सार्वजनिक महत्वको विषयमा वक्तव्य	९२
परिशिष्ट - ४	पारित विधेयकहरूको सूची	९८
परिशिष्ट - ५	समितिहरू	११३
परिशिष्ट - ६	प्रश्नहरूको यथार्थ विवरण	११७

द्वितीय प्रतिनिधि सभा

१. पृष्ठभूमि

प्रजातन्त्रको पुनर्स्थापनापछि २०४८ साल वैशाख २९ गते सम्पन्न आमनिर्वाचनद्वारा गठित प्रतिनिधि सभाले आफ्नो ५ वर्षे कार्यकाल पूरा गर्न सकेन । प्रथम प्रतिनिधि सभामा नेपाली काँग्रेस ११० जना सांसदहरू सहित स्पष्ट बहुमतमा रहेको भएतापनि प्रधानमन्त्री गिरिजाप्रसाद कोइरालाको नेतृत्वमा रहेको नेपाली काँग्रेसको सरकारले २०५१ साल असार २६ गते प्रस्तुत गरेको श्री ५ को सरकारको नीति तथा कार्यक्रमलाई धन्यवादको प्रस्तावद्वारा पारित गरियोस् भन्ने प्रस्ताव उपर मतदान हुँदा प्रस्तावको पक्षमा जम्मा ७४ र विपक्षमा ८६ मत परेकोले सरकारको नीति तथा कार्यक्रम पारित हुन सकेन । सोही दिन प्रधानमन्त्री गिरिजाप्रसाद कोइरालाले श्री ५ समक्ष राजीनामा चढाई ताजा जनादेशका लागि २०५१ साल कार्तिक २७ गते आमनिर्वाचनका लागि मिति तोकिबक्सन सिफारिश गर्नुभयो ।

प्रधानमन्त्री गिरिजाप्रसाद कोइरालाको सिफारिश अनुसार श्री ५ महाराजधिराज सरकारबाट २०५१ साल असार २७ गते एक घोषणा जारी गरिबक्सी नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ को धारा ५३ को उपधारा (४) बमोजिम प्रतिनिधि सभाको विघटन गरिबक्सी २०५१ साल कार्तिक २७ गते आइतबारका दिन आमनिर्वाचनका लागि मिति तोकिबक्सियो । यसरी प्रथम प्रतिनिधि सभाले करिब ३ वर्ष २ महिनाको अवधि पूरा गर्‍यो ।

२. द्वितीय प्रतिनिधि सभाको लागि निर्वाचन

श्री ५ बाट २०५१ साल असार २७ गतेको घोषणाबाट तोकिबक्सेको निर्वाचनको तिथि अर्थात् २०५१ साल कार्तिक २७ गते हिन्दुहरूको चाड ठूलो एकादशी परेकोले निर्वाचनको दिन पर सार्न मन्त्रिपरिषद्बाट जाहेर भए अनुसार श्री ५ बाट सो दिनको सट्टा २०५१ साल कार्तिक २९ गते मङ्गलबारको दिन आमनिर्वाचनको लागि मिति तोकिबक्सीयो र सोही दिन निर्वाचन सम्पन्न भयो ।

३. आमनिर्वाचनको लागि राजनीतिक दलहरूको दर्ता

आमनिर्वाचन २०५१ को लागि राजनीतिक दलको रूपमा मान्यता प्राप्त गर्न ७१ वटा दलले दर्ताको लागि निर्वाचन आयोग समक्ष आवेदन गरेकोमा ५ वटा पार्टीले राष्ट्रिय मान्यता प्राप्त राजनीतिक दलको रूपमा र ६० वटा राजनीतिक दल राष्ट्रिय मान्यता प्राप्त नभएको रूपमा दर्ता भएका थिए ।

४. राष्ट्रिय मान्यता प्राप्त दलहरू
१. नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
२. नेपाल सद्भावना पार्टी
३. नेपाली कांग्रेस
४. राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी
५. संयुक्त जनमोर्चा (वैद्य)

प्रतिनिधि सभा सदस्य निर्वाचन- २०५१

५. जिल्लाहरूको सदस्य संख्या विभाजन *

एक सदस्य निर्वाचित हुने जिल्ला

(१) तेह्रथुम	(२) सोलुखुम्बु	(३) रसुवा	(४) मनाङ
(५) मुस्ताङ	(६) म्याग्दी	(७) डोल्पा	(८) मुगु
(९) जुम्ला	(१०) कालिकोट	(११) हुम्ला	(१२) बाजुरा
(१३) दार्चुला	(१४) डडेल्धुरा		

दुई सदस्य निर्वाचित हुने जिल्ला

१. ताप्लेजुङ्ग	२. पाँचथर	३. संखुवासभा	४. भोजपुर
५. धनकुटा	६. खोटाङ	७. ओखलढुङ्गा	८. उदयपुर
९. दोलखा	१०. रामेछाप	११. भक्तपुर	१२. लमजुङ्ग
१३. अर्घाखाँची	१४. पर्वत	१५. रुकुम	१६. रोल्पा
१७. प्युठान	१८. सल्यान	१९. जाजरकोट	२०. दैलेख
२१. अछाम	२२. बझाङ्ग	२३. डोटी	२४. बैतडी

तीन सदस्य निर्वाचित हुने जिल्ला

१. इलाम	२. सिन्धुली	३. धादिङ्ग	४. नुवाकोट
५. ललितपुर	६. काभ्रेपलाञ्चोक	७. सिन्धुपाल्चोक	८. मकवानपुर
९. गोरखा	१०. कास्की	११. तनहुँ	१२. स्याङ्जा
१३. गुल्मी	१४. पाल्पा	१५. बागलुङ	१६. सुर्खेत
१७. बाँके	१७. बर्दिया	१८. कञ्चनपुर	

चार सदस्य निर्वाचित हुने जिल्ला

१. महोत्तरी	२. रौतहट	३. वारा	४. पर्सा	५. चितवन
६. नवलपरासी	७. कपिलवस्तु	८. दाङ्ग	९. कैलाली	

* प्रतिनिधि सभा सदस्य निर्वाचन - २०५१ निर्वाचन परिणाम विवरण, निर्वाचन आयोग ।

पाँच सदस्य निर्वाचित हुने जिल्ला

१. सुनसरी   २. सप्तरी   ३. सिराहा   ४. धनुषा
५. सर्लाही   ६. रुपन्देही

छ सदस्य निर्वाचित हुने जिल्ला

१. भद्रा

सात सदस्य निर्वाचित हुने जिल्ला

१. मोरङ   २. काठमाण्डौ

६. आम निर्वाचन २०५१ [∇]

२०५१ साल कार्तिक २९ गते मङ्गलवारका दिन प्रतिनिधि सभा सदस्यको २०५ स्थानका लागि दोस्रो आमनिर्वाचन सम्पन्न भयो । यस निर्वाचनमा २४ वटा राजनीतिक दलका १०५७ र स्वतन्त्र ३८५ गरी जम्मा १४४२ जना उम्मेदवार चुनावी मैदानमा खडा भएका थिए । सो निर्वाचनमा अधिराज्यभर १,२३,२७,३२९ मतदाता रहेकोमा ७६,२५,३४८ (६१.८६%) मतदाताले मतदानमा भाग लिएको र सो मध्ये ९६.८४% मत सदर र ३.१६% मत बदर भएको थियो ।

उक्त निर्वाचनमा भाग लिने २४ वटा राजनीतिक दलहरू मध्ये ५ वटा दलहरूले मात्र आफ्ना उम्मेदवार विजयी गराउन सके । प्रतिनिधि सभामा प्रतिनिधित्व गराउन सक्षम दलहरू मध्ये नेपाल मजदुर किसान पार्टी बाहेकका अन्य ४ राजनीतिक दलहरूले नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ बमोजिम ३ प्रतिशतभन्दा बढी मत ल्याउन सफल भई राष्ट्रिय मान्यता प्राप्त दलको रूपमा स्थापित हुन सक्षम भए ।

७. आमनिर्वाचन २०५१, दलीय स्थिति

सि.नं.	दलको नाम	उम्मेदवार सङ्ख्या	विजयी सङ्ख्या	प्राप्त मत प्रतिशत
१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	१९६	८८	३०.८५
२	नेपाली काँग्रेस	२०५	८३	३३.३८
३	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	२०२	२०	१७.९३
४	नेपाल सद्भावना पार्टी	८६	३	३.४९
५	नेपाल मजदुर किसान पार्टी	२७	४	०.९८
६	स्वतन्त्र	३८५	७	६.१८

[∇] प्रतिनिधि सभा सदस्य निर्वाचन - २०५१ निर्वाचन परिणाम विवरण, निर्वाचन आयोग ।

८. द्वितीय प्रतिनिधि सभाको गठन

नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ अनुसार प्रतिनिधि सभाको २०५ स्थानका लागि भएको २०५१ कार्तिक २९ गतेको निर्वाचनबाट गठित प्रतिनिधि सभाको जिल्लागत विवरण निम्नानुसार रहेको छः-

प्रतिनिधि सभा सदस्य निर्वाचन - २०५१ निर्वाचित सदस्यहरूको नामावली

विकास क्षेत्र: पूर्वाञ्चल

जिल्ला	क्षेत्र नं.	नाम	उमेर	राजनैतिक दल वा स्वतन्त्र
ताप्लेजुङ्ग	१	मणि लामा	३६	नेपाली काँग्रेस
	२	अम्बिका साँवा	५६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
पाँचथर	१	दिपकप्रकाश वास्कोटा	४४	नेपाली काँग्रेस
	२	पद्मसुन्दर लावती	५६	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी
इलाम	१	भलनाथ खनाल	४२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	२	कुलबहादुर गुरुङ्ग	५६	नेपाली काँग्रेस
	३	पदम भण्डारी	३९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
भापा	१	पुष्पराज पोखरेल	३७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	२	चन्द्रप्रकाश मैनाली	४३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	३	देवी प्रसाद ओझा	४०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	४	चक्रप्रसाद वास्तोला	४६	नेपाली काँग्रेस
	५	राधाकृष्ण मैनाली	४६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
संखुवासभा	६	के.पी. शर्मा (ओली)	४२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	१	डेडराज खड्का	३९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	२	हरि वैरागी दाहाल	३५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
तेह्रथुम	१	सुरेन्द्रकुमार फोम्बो	२८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
भोजपुर	१	हेमराज राई	३५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	२	धनहर्क राई	४२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
धनकुटा	१	रकम चेम्जोङ	३५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	२	सुर्यबहादुर थापा	६७	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी
मोरङ	१	गिरिजाप्रसाद कोइराला	६९	नेपाली काँग्रेस
	२	भरतमोहन अधिकारी	५६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	३	बद्रीनारायण वस्नेत	५५	नेपाली काँग्रेस
	४	हर्कमान तामाङ्ग	४३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	५	कमलप्रसाद कोइराला	५४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	६	गुरुप्रसाद वराल	३७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)

जिल्ला	क्षेत्र नं.	नाम	उमेर	राजनैतिक दल वा स्वतन्त्र
सुनसरी	७	शैलजा आचार्य	४९	नेपाली कांग्रेस
	१	लिला श्रेष्ठ सुब्बा	४०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	२	विजयकुमार गच्छदार	३९	नेपाली कांग्रेस
	३	लक्ष्मणप्रसाद मेहता	३७	नेपाली कांग्रेस
	४	हरिनाथ वास्तोला	५०	नेपाली कांग्रेस
सोलुखुम्बु	५	गिरिजाप्रसाद कोइराला	६९	नेपाली कांग्रेस
	१	बलबहादुर के.सी.	४०	नेपाली कांग्रेस
खोटाङ	१	टंक राई	३२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	२	अशोककुमार राई	३५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
ओखलढुङ्गा	१	चन्द्रकान्त दहाल	५२	नेपाली कांग्रेस
	२	बलबहादुर राई	७२	नेपाली कांग्रेस
उदयपुर	१	लक्ष्मीनारायण चौधरी	४१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	२	विष्णुबहादुर राउत	४०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
सप्तरी	१	जयप्रकाश प्रसाद गुप्ता	३५	नेपाली कांग्रेस
	२	गजेन्द्रनारायण सिंह	६८	नेपाल सद्भावना पार्टी
	३	अनिस अन्सारी	३९	नेपाल सद्भावना पार्टी
	४	दानालाल चौधरी	३२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	५	गङ्गाप्रसाद चौधरी	२७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
सिराहा	१	पद्मनारायण चौधरी	४३	नेपाली कांग्रेस
	२	नरेन्द्रराज पोखरेल	३८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	३	सुरेशचन्द्र दास	३५	नेपाली कांग्रेस
	४	राजदेव गोइत	५६	नेपाली कांग्रेस
	५	प्रदीप गिरी	४५	नेपाली कांग्रेस

विकास क्षेत्र: मध्यमाञ्चल

दोलखा	१	भिमबहादुर तामाङ्ग	५९	नेपाली कांग्रेस
	२	वाङ्छे शोर्पा	३८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
रामेछाप	१	देवशंकर पौडेल	३३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	२	पद्मशंकर अधिकारी	५६	नेपाली कांग्रेस
सिन्धुली	१	विपिन कोइराला	४९	नेपाली कांग्रेस
	२	होमराज दाहाल	२७	नेपाली कांग्रेस
	३	ध्रुवप्रसाद शर्मा	४४	नेपाली कांग्रेस
धनुषा	१	रामचन्द्र भ्ना	३७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	२	लीला कोइराला	५६	नेपाली कांग्रेस
	३	आनन्दप्रसाद ढुङ्गाना	४४	नेपाली कांग्रेस

जिल्ला	क्षेत्र नं.	नाम	उमेर	राजनैतिक दल वा स्वतन्त्र
महोत्तरी	४	विमलेन्द्र निधी	३८	नेपाली काँग्रेस
	५	रामलखन महतो	३९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	१	महेन्द्र यादव	४१	नेपाली काँग्रेस
	२	महेन्द्र राय	४९	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी
	३	रामविलास यादव	४०	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी
सर्लाही	४	शरतसिंह भण्डारी	३७	स्वतन्त्र
	१	महेन्द्र राय यादव	५६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	२	मीना पाण्डे	४०	नेपाली काँग्रेस
	३	रामहरि जोशी	६६	नेपाली काँग्रेस
	४	खोभारी राय	२८	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी
रसुवा	५	महन्य ठाकुर	५०	नेपाली काँग्रेस
	१	रामकृष्ण उपाध्याय आचार्य	५१	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी
	१	बुद्धिमान तामाङ्ग	३८	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी
	२	गंगालाल तुलाधार	३०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	३	राजेन्द्रप्रसाद पाण्डे	३७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
नुवाकोट	१	प्रकाशचन्द्र लोहनी	५८	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी
	२	डा. रामशरण महत	४४	नेपाली काँग्रेस
	३	अर्जुननरसिंह के.सी.	४७	नेपाली काँग्रेस
काठमाडौं	१	मनमोहन अधिकारी	७२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	२	विद्यादेवी भण्डारी	३२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	३	मनमोहन अधिकारी	७२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	४	पद्मरत्न तुलाधर	५३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	५	राजेन्द्रप्रसाद श्रेष्ठ	३५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	६	सहाना प्रधान	५८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	७	कृष्णगोपाल श्रेष्ठ	३४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
भक्तपुर	१	नारायणमान विजुक्छे	५३	नेपाल मजदुर किसान पार्टी
	२	आशाकाजी वासुकला	४३	नेपाल मजदुर किसान पार्टी
ललितपुर	१	मिठाराम शर्मा बजगाईं	३२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	२	सिद्धिलाल सिंह	४६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	३	रघुजी पन्त	३२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
काभ्रेपलाञ्चोक	१	शिव बहादुर देउजा	४३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	२	केशवप्रसाद बडाल	४२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	३	गोविन्दनाथ उप्रेती	४९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
सिन्धुपाल्चोक	१	अमृतकुमार वोहोरा	४३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	२	विष्णुविक्रम थापा	३३	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी

जिल्ला	क्षेत्र नं.	नाम	उमेर	राजनैतिक दल वा स्वतन्त्र
मकवानपुर	३	पशुपतिशम्शेर ज.ब.रा	५०	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी
	१	कमल थापा	३८	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी
	२	विरोध खतिवडा	३४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
रौतहट	३	हिरण्यलाल श्रेष्ठ	५०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	१	बज्रकिशोर सिंह	४६	नेपाली काँग्रेस
	२	शेख इद्रीश	६१	नेपाली काँग्रेस
	३	हरिहरप्रसाद यादव	५५	नेपाली काँग्रेस
बारा	४	उद्धव ढकाल	४८	नेपाली काँग्रेस
	१	मुकुन्द न्यौपाने	४०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	२	राधेचन्द्र यादव	५४	नेपाली काँग्रेस
	३	पुरुषोत्तम पौडेल	२९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
पर्सा	४	शलीम मिया अंसारी	४१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	१	राजिव पराजुली	३६	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी
	२	रामचन्द्रप्रसाद कुसवाहा	४८	नेपाली काँग्रेस
	३	सुरेन्द्रप्रसाद चौधरी	३७	नेपाली काँग्रेस
चितवन	४	रमेश रिजाल	३८	नेपाली काँग्रेस
	१	जागृतप्रसाद भेटवाल	३३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	२	काशिनाथ अधिकारी	३३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	३	डा. गङ्गाधर लम्साल	४१	नेपाली काँग्रेस
	४	तीर्थराज भुषाल	३४	नेपाली काँग्रेस

विकास क्षेत्र: पश्चिमाञ्चल

गोरखा	१	चिरञ्जीवी वाग्ले	४४	नेपाली काँग्रेस
	२	कमलादेवी पन्त	३०	नेपाली काँग्रेस
	३	चिनकाजी श्रेष्ठ	४४	नेपाली काँग्रेस
मनाङ	१	पाल्तेन गुरुङ	४२	स्वतन्त्र
लमजुङ्ग	१	रामचन्द्र अधिकारी	५०	नेपाली काँग्रेस
	२	रामबहादुर गुरुङ्ग	४४	नेपाली काँग्रेस
कास्की	१	खगराज अधिकारी	३१	नेपाली कम्युनिष्ट पार्टी(एमाले)
	२	तुलबहादुर गुरुङ्ग	३६	नेपाली कम्युनिष्ट पार्टी(एमाले)
	३	कृष्णबहादुर गुरुङ्ग	५१	नेपाली काँग्रेस
तनहुँ	१	गोविन्दराज जोशी	४३	नेपाली काँग्रेस
	२	रामचन्द्र पौडेल	४८	नेपाली काँग्रेस
	३	अमरराज केनी	४३	नेपाली काँग्रेस
स्याङ्जा	१	त्रिलोचन शर्मा ढकाल	४३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)

जिल्ला	क्षेत्र नं.	नाम	उमेर	राजनैतिक दल वा स्वतन्त्र
गुल्मी	२	धुवराज लम्साल	५०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	३	महेन्द्र थापा	२८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	१	रामनाथ शर्मा ढकाल	२९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	२	कमलराज श्रेष्ठ	४३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
पाल्पा	३	टङ्कप्रसाद पोखरेल	४३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	१	दलबहादुर राना	३५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	२	सोमप्रसाद पाण्डेय	३७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
अर्घाखाँची	३	विष्णुप्रसाद पौडेल	३४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	१	रेवतीप्रसाद भुसाल	४०	नेपाली काँग्रेस
	२	हुण्डीराज शर्मा पौड्याल	५२	नेपाली काँग्रेस
नवलपरासी	१	महेन्द्रध्वज जि.सी.	३७	नेपाली काँग्रेस
	२	मभिलाल थारु थनेत	३२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	३	हृदयेश त्रिपाठी	३३	नेपाल सद्भावना पार्टी
	४	देवेन्द्रराज कँडेल	३५	नेपाली काँग्रेस
रुपन्देही	१	दुर्योधन सिंह	४२	नेपाली काँग्रेस
	२	धनपति उपाध्याय	४४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	३	मोदनाथ प्रश्रित	५०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	४	ज्योतेन्द्रमोहन चौधरी	४५	स्वतन्त्र
कपिलवस्तु	५	सर्वेन्द्रनाथ शुक्ल	४४	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी
	१	कमलेशकुमार शर्मा	३८	नेपाली काँग्रेस
	२	दीपकुमार उपाध्याय	४६	नेपाली काँग्रेस
	३	विष्णुराज आचार्य	३९	नेपाली काँग्रेस
	४	मिर्जादीलसाद वेग	४४	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी
मुस्ताङ	१	सुशिलमान शेरचन	३४	नेपाली काँग्रेस
म्याग्दी	१	निलबहादुर तिलिजा	२७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
बाग्लुङ्ग	१	गोविन्दराज अधिकारी	४३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	२	मिनबहादुर खत्री	४८	नेपाली काँग्रेस
	३	परी थापा	३१	स्वतन्त्र
पर्वत	१	इन्दु शर्मा	४४	नेपाली काँग्रेस
	२	देवबहादुर पौडेल क्षेत्री	३९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)

विकास क्षेत्र: मध्यपश्चिमाञ्चल

रुकुम	१	कृष्णप्रसाद उपाध्याय (गौतम)	४३	नेपाली काँग्रेस
	२	गोपालजी जंग शाह	४३	नेपाली काँग्रेस
रोल्पा	१	बालाराम घर्ती मगर	५७	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी

जिल्ला	क्षेत्र नं.	नाम	उमेर	राजनैतिक दल वा स्वतन्त्र
प्यूठान	२	सुरेन्द्र हमाल	३८	नेपाली काँग्रेस
	१	शिवराज सुवेदी	६४	नेपाली काँग्रेस
	२	नवराज सुवेदी	३२	स्वतन्त्र
सल्यान	१	राजेन्द्रबहादुर शाह	४०	नेपाली काँग्रेस
	२	छविप्रसाद देवकोटा	४२	नेपाली काँग्रेस
दाङ	१	हरिप्रसाद चौधरी	३८	नेपाली काँग्रेस
	२	वलदेव शर्मा	४३	नेपाली काँग्रेस
	३	शंकर पोखरेल	३०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	४	खुमबहादुर खड्का	४१	नेपाली काँग्रेस
डोल्पा	१	मोतिप्रसाद पहाडी	५१	स्वतन्त्र
मुगु	१	हस्तबहादुर मल्ल	३८	नेपाली काँग्रेस
जुम्ला	१	भक्तबहादुर रोकाया	३७	नेपाल मजदुर किसान पार्टी
कालिकोट	१	यज्ञराज न्यौपाने	३३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
हुम्ला	१	चक्रबहादुर शाही	४८	नेपाली काँग्रेस
जाजरकोट	१	भलकनाथ वाग्ले	३५	नेपाली काँग्रेस
	२	दिपकजंग शाह	३६	नेपाली काँग्रेस
दैलेख	१	गणेशबहादुर खड्का	४९	नेपाली काँग्रेस
	२	विनोदकुमार शाह	३६	नेपाल मजदुर किसान पार्टी
सुर्खेत	१	पूर्णबहादुर खड्का	३९	नेपाली काँग्रेस
	२	यामलाल कँडेल	३०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	३	शिवराज जोशी	४२	नेपाली काँग्रेस
बाँके	१	प्रेमबहादुर भण्डारी	४३	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी
	२	शान्ति शम्शेर राणा	६१	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी
	३	फत्तेहसिंह थारु	५४	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी
बर्दिया	१	वामदेव गौतम	४५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	२	श्यामप्रसाद ढकाल	३७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	३	काशीराम थारु	३९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)

विकास क्षेत्र: सुदूरपश्चिमाञ्चल

बाजुरा	१	हिक्मतबहादुर शाही	३७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
अछाम	१	भिमबहादुर रावल	३६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	२	भिमबहादुर कडायत	४६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
बझाङ	१	भानुभक्त जैसी	३५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	२	नरेशबहादुर सिंह	३०	स्वतन्त्र
डोटी	१	भक्तबहादुर बलायर	४३	नेपाली काँग्रेस

जिल्ला	क्षेत्र नं.	नाम	उमेर	राजनैतिक दल वा स्वतन्त्र
कैलाली	२	सिद्धराज ओझा	४८	नेपाली कांग्रेस
	१	हिमाञ्चलराज भट्टराई	३२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	२	रामजनम चौधरी	३२	नेपाली कांग्रेस
	३	चक्रबहादुर डगौरा चौधरी	२७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
दार्चुला	४	महेश्वर पाठक	४०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	१	प्रेमसिंह धामी	४२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
वैतडी	१	लोकेन्द्रबहादुर चन्द	५४	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी
	२	लोकेन्द्रबहादुर चन्द	५४	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी
डडेलधुरा	१	शेरबहादुर देउवा	४८	नेपाली कांग्रेस
कञ्चनपुर	१	रामकुमार ज्ञवाली	३६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	२	भोजराज जोशी	३९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	३	उर्वादत्त पन्त	३२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)

९. दुई क्षेत्रबाट विजयी उम्मेदवारहरू

सि.नं.	निर्वाचित उम्मेदवार	दल	निर्वाचन क्षेत्र
१	मनमोहन अधिकारी	नेकपा (एमाले)	काठमाण्डौ-१ र काठमाण्डौ-३
२	गिरिजाप्रसाद कोइराला	नेपाली कांग्रेस	सुनसरी-५ र मोरङ- १
३	लोकेन्द्रबहादुर चन्द	रा.प्र.पा.	वैतडी-१ र वैतडी-२

१०. प्राप्त मत सम्बन्धी उल्लेख्य विवरण

सबैभन्दा बढी मत प्राप्त गर्ने उम्मेदवार:

मनमोहन अधिकारी (नेकपा, एमाले) काठमाण्डौ क्षेत्र नं.१(२५६७२ मत)

सबैभन्दा बढी मतको अन्तरले विजयी उम्मेदवार:

रामचन्द्र पौडेल (नेपाली कांग्रेस) तनहुँ क्षेत्र नं. २ (२२६२९ मत) मत अन्तर-१६९३६

सबैभन्दा कम मतको अन्तरले विजयी उम्मेदवार:

देवशंकर पौडेल (नेकपा, एमाले) मत अन्तर- ११

सबैभन्दा कम मत ल्याउने पार्टी:

लिवरल डेमोक्रेटिक पार्टी प्राप्त मत-१८

विजयी सबैभन्दा ज्येष्ठ सदस्य:

बलबहादुर राई ७२ वर्ष

११. विजयी महिला उम्मेदवारहरू

नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ को धारा ११४ अनुसार प्रत्येक राजनीतिक दलले कूल उम्मेदवारको ५ प्रतिशत महिला उम्मेदवार खडा गर्नु पर्ने अनिवार्यता छ। द्वितीय आम निर्वाचन २०५१ मा जम्मा ८६ महिला उम्मेदवार रहेका थिए। जसमध्ये ७ जना विजयी भएका थिए।

सि.नं.	विजयी महिला उम्मेदवार	दल	निर्वाचन क्षेत्र
१.	शैलजा आचार्य	नेपाली काँग्रेस	मोरङ्ग-७
२.	लीला श्रेष्ठ (सुब्बा)	नेकपा (एमाले)	सुनसरी-१
३.	लीला कोइराला	नेपाली काँग्रेस	धनुषा-२
४.	मीना पाण्डे	नेपाली काँग्रेस	सर्लाही-२
५.	विद्यादेवी भण्डारी	नेकपा (एमाले)	काठमाडौं-२
६.	सहाना प्रधान	नेकपा (एमाले)	काठमाडौं-६
७.	कमलादेवी पन्त	नेपाली काँग्रेस	गोरखा-२

१२. विजयी स्वतन्त्र उम्मेदवारहरू

सि. नं.	विजयी स्वतन्त्र उम्मेदवार	निर्वाचन क्षेत्र
१.	परी थापा	वाग्लुङ्ग-३
२.	शरदसिंह भण्डारी	महोत्तरी-४
३.	ज्योतेन्द्रमोहन चौधरी	रुपन्देही-४
४.	नवराज सुवेदी	प्युठान-२
५.	मोतीप्रसाद पहाडी	डोल्पा-१
६.	नरेशबहादुर सिंह	वभाङ्ग-२
७.	पाल्तेन गुरुङ्ग	मनाङ्ग-१

१३. द्वितीय प्रतिनिधि सभाको उत्तरार्धका मा. सदस्यहरूको नामावाली

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	निर्वाचन क्षेत्र नं.
१.	श्री अर्जुननरसिंह के.सी.	नुवाकोट	३
२.	श्री अनिस अन्सारी	सप्तरी	३
३.	श्री अमरराज कैनी	तनहुँ	३
४.	श्री अमृतकुमार बोहरा	सिन्धुपाल्चोक	१
५.	श्री अम्बिका साँवा	ताप्लेजुङ्ग	२
६.	श्री अशोककुमार राई	खोटाङ	२
७.	श्री आनन्दप्रसाद ढुङ्गाना	धनुषा	३
८.	श्री आशाकाजी वासुकला	भक्तपुर	२
९.	श्री इन्दु शर्मा	पर्वत	१
१०.	श्री उद्वव ढकाल	रौतहट	४

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	निर्वाचन क्षेत्र नं.
११.	श्री उर्वादत्त पन्त	कञ्चनपुर	३
१२.	श्री कमल थापा	मकवानपुर	१
१३.	श्री कमलप्रसाद कोइराला	मोरङ	५
१४.	श्री कमलराज श्रेष्ठ	गुल्मी	२
१५.	श्रीमती कमलादेवी पन्त	गोरखा	२
१६.	श्री कमलेशकुमार शर्मा	कपिलवस्तु	१
१७.	श्री काशीनाथ अधिकारी	चितवन	२
१८.	श्री काशीराम थारु	बर्दिया	३
१९.	श्री कुलबहादुर गुरुङ्ग	इलाम	२
२०.	श्री के.पी.शर्मा ओली	भ्र्पा	६
२१.	श्री केशवप्रसाद बडाल	काभ्रेपलाञ्चोक	२
२२.	श्री केशवबहादुर चन्द #	वैतडी	१
२३.	श्री कृष्णगोपाल श्रेष्ठ	काठमाडौं	७
२४.	श्री कृष्णप्रसाद उपाध्याय (गौतम)	रुकुम	१
२५.	श्री कृष्णबहादुर गुरुङ्ग	कास्की	३
२६.	श्री खगराज अधिकारी	कास्की	१
२७.	श्री खुमबहादुर खड्का	दाङ	४
२८.	श्री खोभारी राय	सर्लाही	४
२९.	श्री गजेन्द्रनारायण सिंह	सप्तरी	२
३०.	श्री गणेशबहादुर खड्का	दैलेख	१
३१.	श्री गिरिजाप्रसाद कोइराला *	मोरङ	१
३२.	श्री गुरुप्रसाद बराल	मोरङ	६
३३.	श्री गोपालजीजङ्ग शाह	रुकुम	२
३४.	श्री गोविन्दनाथ उप्रेती	काभ्रेपलाञ्चोक	३
३५.	श्री गोविन्दराज अधिकारी	बाग्लुङ	१
३६.	श्री गोविन्दराज जोशी	तनहुँ	१
३७.	डा. गंगाधर लम्साल	चितवन	३
३८.	श्री गंगाप्रसाद चौधरी	सप्तरी	५
३९.	श्री गंगालाल तुलाधर	धादिङ	२
४०.	श्री घनश्याम भुसाल *	रुपन्देही	२
४१.	श्री चक्रप्रसाद बास्तोला	भ्र्पा	४
४२.	श्री चक्रबहादुर डगौरा चौधरी	कैलाली	३

वैतडी - १ बाट निर्वाचित श्री लोकेन्द्रबहादुर चन्दले सो क्षेत्रको प्रतिनिधि सभा सदस्य पदबाट ०५१/९/२८ मा राजीनामा दिनुभएको । उपनिर्वाचनमा क्र.सं. २२ का श्री केशवबहादुर चन्द निर्वाचित ।

* सुनसरी - ५ बाट निर्वाचित श्री गिरिजाप्रसाद कोइरालाले सो क्षेत्रको प्रतिनिधि सभा सदस्य पदबाट ०५१/९/२६ मा राजीनामा दिनुभएको । उपनिर्वाचनमा क्र.सं. ४९ का श्री जगदीशप्रसाद कुंसियैत निर्वाचित ।

* रुपन्देही - २ बाट निर्वाचित मा. धनपति उपाध्यायको निधनपछि रिक्त स्थानका लागि भएको उपनिर्वाचनमा निर्वाचित ।

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	निर्वाचन क्षेत्र नं.
४३.	श्री चक्रवहादुर शाही	हुम्ला	
४४.	श्री चन्द्रकान्त दाहाल	ओखलढुङ्गा	१
४५.	श्री चन्द्रप्रकाश मैनाली	भापा	२
४६.	श्री चिनकाजी श्रेष्ठ	गोरखा	३
४७.	श्री चिरञ्जीवि वाग्ले	गोरखा	१
४८.	श्री छविप्रसाद देवकोटा	सल्यान	२
४९.	श्री जगदीशप्रसाद कुसियैत *	सुनसरी	५
५०.	श्री जयप्रकाश प्रसाद गुप्ता	सप्तरी	१
५१.	श्री जागृतप्रसाद भेटवाल	चितवन	१
५२.	श्री ज्योतेन्द्रमोहन चौधरी	रुपन्देही	४
५३.	श्री भलकनाथ वाग्ले	जाजरकोट	१
५४.	श्री भलनाथ खनाल	इलाम	१
५५.	श्री टङ्कप्रसाद पोखरेल	गुल्मी	३
५६.	श्री टङ्क राई	खोटाङ्ग	१
५७.	श्री डेडराज खड्का	सङ्खुवासभा	१
५८.	श्री दुण्डीराज शर्मा पौड्याल	अर्घाखाँची	२
५९.	श्री तीर्थराज भुसाल	चितवन	४
६०.	श्री तुलबहादुर गुरुङ	कास्की	२
६१.	श्री दलबहादुर राना	पाल्पा	१
६२.	श्री दानालाल चौधरी	सप्तरी	४
६३.	श्री दीपकजङ्ग शाह	जाजरकोट	२
६४.	श्री दीपकप्रकाश वास्कोटा	पाँचथर	१
६५.	श्री दीपककुमार उपाध्याय	कपिलवस्तु	२
६६.	श्री दुर्योधन सिंह	रुपन्देही	१
६७.	श्री देवबहादुर पौडेल क्षेत्री	पर्वत	२
६८.	श्री देवशंकर पौडेल	रामेछाप	१
६९.	श्री देवीप्रसाद ओझा	भापा	३
७०.	श्री देवेन्द्रराज कडेल	नवलपरासी	४
७१.	श्री धनहर्क राई	भोजपुर	२
७२.	डा. ध्रुवप्रसाद शर्मा	सिन्धुली	३
७३.	श्री ध्रुवराज लम्साल	स्याङ्जा	२
७४.	श्री नरेन्द्रराज पोखरेल	सिराहा	२
७५.	श्री नरेशबहादुर सिंह	बझाङ	२
७६.	श्री नवराज सुवेदी	प्यूठान	२
७७.	श्री नारायणप्रसाद ढकाल *	काठमाडौं	१

* सुनसरी - ५ बाट निर्वाचित श्री गिरिजाप्रसाद कोइरालाले सो क्षेत्रको प्रतिनिधि सभा सदस्य पदबाट राजीनामा दिएपछि भएको उपनिर्वाचनमा निर्वाचित ।

* काठमाडौं - १ बाट निर्वाचित श्री मनमोहन अधिकारीले सो क्षेत्रको प्रतिनिधि सभा सदस्य पदबाट राजीनामा दिनुभएपछि भएको उपनिर्वाचनमा निर्वाचित ।

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	निर्वाचन क्षेत्र नं.
७८.	श्री नारायणमान विजुक्छे	भक्तपुर	१
७९.	श्री नीलबहादुर तिलिजा	म्याग्दी	-
८०.	श्री पद्मनारायण चौधरी	सिराहा	१
८१.	श्री पद्म भण्डारी	इलाम	३
८२.	श्री पद्मरत्न तुलाधर	काठमाडौं	४
८३.	श्री पद्मशंकर अधिकारी	रामेछाप	२
८४.	श्री पद्मसुन्दर लावती	पाँचथर	२
८५.	श्री परी थापा	बाग्लुङ	३
८६.	श्री पशुपति शम्शेर ज.ब.रा.	सिन्धुपाल्चोक	३
८७.	श्री पाल्तेन गुरुङ	मनाङ	-
८८.	श्री पुरुषोत्तम पौडेल	बारा	३
८९.	श्री पुष्पराज पोखरेल	भापा	१
९०.	श्री पूर्णबहादुर खड्का	सुर्खेत	१
९१.	डा. प्रकाशचन्द्र लोहनी	नुवाकोट	१
९२.	श्री प्रदीप गिरी	सिराहा	५
९३.	श्री प्रेमबहादुर भण्डारी	बाँके	१
९४.	श्री फतेहसिंह थारु	बाँके	३
९५.	श्री बलदेव शर्मा	दाङ	२
९६.	श्री बलबहादुर के.सी.	सोलुखुम्बु	-
९७.	श्री बलबहादुर राई	ओखलढुङ्गा	२
९८.	श्री ब्रह्मिनारायण बस्नेत	मोरङ	३
९९.	श्री बालाराम घर्ती मगर	रोल्पा	१
१००.	श्री बुद्धिमान तामाङ	धादिङ	१
१०१.	श्री भक्तबहादुर वलायर	डोटी	१
१०२.	श्री भक्तबहादुर रोकाया	जुम्ला	-
१०३.	श्री भरतमोहन अधिकारी	मोरङ	२
१०४.	श्री भानुभक्त जैसी	बझाङ	१
१०५.	श्री भीमबहादुर कडायत	अछाम	२
१०६.	श्री भीमबहादुर तामाङ	दोलखा	१
१०७.	श्री भीमबहादुर रावल	अछाम	१
१०८.	श्री भोजराज जोशी	कञ्चनपुर	२
१०९.	श्री मङ्गिलाल थारु थनेत	नवलपरासी	२
११०.	श्री मणि लामा	ताप्लेजुङ	१
१११.	श्री मनमोहन अधिकारी♦	काठमाडौं	३
११२.	श्री महन्थ ठाकुर	सर्लाही	५
११३.	श्री महिन्द्रराय यादव	सर्लाही	१

♦ काठमाडौं - १ बाट निर्वाचित श्री मनमोहन अधिकारीले सो क्षेत्रको प्रतिनिधि सभा सदस्य पदबाट ०५१/९/२६ मा राजीनामा दिनुभएको । उपनिर्वाचनमा क्र.सं. ४९ का श्री नारायणप्रसाद ढकाल निर्वाचित ।

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	निर्वाचन क्षेत्र नं.
११४.	श्री महेन्द्र थापा	स्याङ्जा	३
११५.	श्री महेन्द्रध्वज जी.सी.	नवलपरासी	१
११६.	श्री महेन्द्र यादव	महोत्तरी	१
११७.	श्री महेन्द्र राय	महोत्तरी	२
११८.	श्री महेश्वर पाठक	कैलाली	४
११९.	श्री मिठाराम शर्मा बजगाई	ललितपुर	१
१२०.	श्री मीनबहादुर खत्री	बाग्लुङ	२
१२१.	श्रीमती मीना पाण्डे	सर्लाही	२
१२२.	श्री मुकुन्द न्यौपाने	बारा	१
१२३.	श्री मोतीप्रसाद पहाडी	डोल्पा	-
१२४.	श्री मोदनाथ प्रश्रित	रुपन्देही	३
१२५.	श्री मो. अफताव आलम #	रौतहट	३
१२६.	श्री यज्ञराज न्यौपाने	कालीकोट	-
१२७.	श्री यामलाल कडेल	सुर्खेत	२
१२८.	श्री रकम चेम्जोङ	धनकुटा	१
१२९.	श्री रघुजी पन्त	ललितपुर	३
१३०.	श्री रमेश रिजाल	पर्सा	४
१३१.	श्री राजदेव गोइत	सिराहा	४
१३२.	श्री राजीव पराजुली	पर्सा	१
१३३.	श्री राजेन्द्रप्रसाद पाण्डे	धादिङ्ग	३
१३४.	श्री राजेन्द्रप्रसाद श्रेष्ठ	काठमाडौं	५
१३५.	श्री राजेन्द्रबहादुर शाह	सल्यान	१
१३६.	श्री राधाकृष्ण मैनाली	भापा	५
१३७.	श्री राधेचन्द्र यादव	बारा	२
१३८.	श्री रामकुमार ज्ञवाली	कञ्चनपुर	१
१३९.	श्री रामकृष्ण उपाध्याय आचार्य	रसुवा	-
१४०.	श्री रामचन्द्र अधिकारी	लमजुङ	१
१४१.	श्री रामचन्द्र भ्ना	धनुषा	१
१४२.	श्री रामचन्द्र पौडेल	तनहुँ	२
१४३.	श्री रामचन्द्र प्रसाद कुशवाहा	पर्सा	२
१४४.	श्री रामजनम चौधरी	कैलाली	२
१४५.	श्री रामनाथ शर्मा ढकाल	गुल्मी	१
१४६.	श्री रामबहादुर गुरुङ	लमजुङ	२
१४७.	श्री रामलखन महतो	धनुषा	५
१४८.	श्री रामविलास यादव	महोत्तरी	३
१५९.	डा. रामशरण महत	नुवाकोट	२

रौतहट - २ बाट निर्वाचित मा. शेख इद्रिशको निधनपछि रिक्त स्थानका लागि भएको उपनिर्वाचनमा निर्वाचित ।

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	निर्वाचन क्षेत्र नं.
१५०.	श्री रामहरि जोशी	सर्लाही	३
१५१.	श्री रेवतीप्रसाद भुसाल	अर्घाखाँची	१
१५२.	श्री लक्ष्मणप्रसाद मेहता	सुनसरी	३
१५३.	श्री लक्ष्मीनारायण चौधरी	उदयपुर	१
१५४.	श्रीमती लीला कोइराला	धनुषा	२
१५५.	श्री लीला श्रेष्ठ (सुब्बा)	सुनसरी	१
१५६.	श्री लोकेन्द्रबहादुर चन्द *	वैतडी	२
१५७.	श्री वाङ्छे शोर्पा	दोलखा	२
१५८.	श्री वामदेव गौतम	बर्दिया	१
१५९.	श्री विजयकुमार गच्छदार	सुनसरी	२
१६०.	श्रीमती विद्यादेवी भण्डारी	काठमाडौं	२
१६१.	श्री विनोदकुमार शाह	दैलेख	२
१६२.	श्री विपिन कोइराला	सिन्धुली	१
१६३.	श्री विमलेन्द्र निधि	धनुषा	४
१६४.	श्री विरोध खतिवडा	मकवानपुर	२
१६५.	श्री विष्णुप्रसाद पौडेल	पाल्पा	३
१६६.	श्री विष्णुबहादुर राउत	उदयपुर	२
१६७.	श्री विष्णुविक्रम थापा	सिन्धुपाल्चोक	२
१६८.	श्री विष्णुराज आचार्य	कपिलवस्तु	३
१६९.	श्री ब्रजकिशोर सिंह	रौतहट	१
१७०.	श्री शरदसिंह भण्डारी	महोत्तरी	४
१७१.	श्री शलीम मिया अन्सारी	बारा	४
१७२.	श्री शान्तिशम्शेर राणा	बाँके	२
१७३.	श्री शिवबहादुर देउजा	काभ्रेपलाञ्चोक	१
१७४.	श्री शिवराज जोशी	सुर्खेत	३
१७५.	श्री शिवराज सुवेदी	प्यूठान	१
१७६.	श्री सुरेन्द्रकुमार फोम्बो	तेह्रथुम	-
१७७.	श्री शेरबहादुर देउवा	डडेल्धुरा	-
१७८.	सुश्री शैलजा आचार्य	मोरङ	७
१७९.	श्री शंकर पोखरेल	दाङ	३
१८०.	श्री श्यामप्रसाद ढकाल	बर्दिया	२
१८१.	श्री सर्वेन्द्रनाथ शुक्ल	रुपन्देही	५
१८२.	श्रीमती सहाना प्रधान	काठमाडौं	६
१८३.	श्री सिद्धराज ओझा	डोटी	२
१८४.	श्री सिद्धिलाल सिंह	ललितपुर	२
१८५.	श्री सुरेन्द्रप्रसाद चौधरी	पर्सा	३

* वैतडी - १ बाट निर्वाचित श्री लोकेन्द्रबहादुर चन्दले सो क्षेत्रको प्रतिनिधि सभा सदस्य पदबाट ०५१/९/२८ मा राजीनामा दिनुभएको । उपनिर्वाचनमा क्र.सं. २२ का श्री केशवबहादुर चन्द निर्वाचित ।

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	निर्वाचन क्षेत्र नं.
१८६.	श्री सुरेन्द्र हमाल	रोल्पा	२
१८७.	श्री सुरेशचन्द्र दास	सिराहा	३
१८८.	श्री सुशीलमान शेरचन	मुस्ताङ्ग	-
१८९.	श्री सुर्यबहादुर थापा	धनकुटा	२
१९०.	श्री सोमप्रसाद पाण्डेय	पाल्पा	२
१९१.	श्री हर्कमान तमाङ्ग	मोरङ	४
१९२.	श्री हरिनाथ वास्तोला	सुनसरी	४
१९३.	श्री हरिप्रसाद चौधरी	दाङ्ग	१
१९४.	श्री हरिहरप्रसाद यादव	रौतहट	३
१९५.	श्री हरि बैरागी दाहाल	संखुवासभा	२
१९६.	श्री हस्तबहादुर मल्ल	मुगु	-
१९७.	श्री हिक्मतबहादुर शाही	बाजुरा	-
१९८.	श्री हिमाञ्चलराज भट्टराई	कैलाली	१
१९९.	श्री हिरण्यलाल श्रेष्ठ	मकवानपुर	३
२००.	श्री हेमराज राई	भोजपुर	१
२०१.	श्री होमराज दाहाल	सिन्धुली	२
२०२.	श्री हृदयेश त्रिपाठी	नवलपरासी	३
२०३.	श्री त्रिलोचन शर्मा ढकाल	स्याङ्जा	१
२०४.	श्री प्रेमिसिंह धामी +	दार्चुला	-
२०५.	श्री मिर्जा दिलसाद वेग +	कपिलवस्तु	४

१४. द्वितीय प्रतिनिधि सभाको उत्तरार्धको संसदीय दलको स्थिति

सि.नं.	दलको नाम	कूल सदस्य संख्या
१.	नेपाली काँग्रेस	८८
२.	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	४९
३.	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माले) ▽	४०
४.	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	११
५.	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी (चन्द्र) ▽	८
६.	नेपाल सद्भावना पार्टी	३
७.	नेपाल मजदुर किसान पार्टी	२
८.	राष्ट्रिय जनमोर्चा नेपाल	२

+ निधन भई स्थान रिक्त रहेको ।

+ निधन भई स्थान रिक्त रहेको ।

▽ २०५४/११/२१ मा नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले) संसदीय दल र २०५४/१०/७ मा रा.प्र.पा. संसदीय दल विभाजन भई नयाँ दल सिर्जना भएको ।

१५. संसदीय दलमा सदस्य संख्या थप सम्बन्धी विवरण

सि.नं.	थप हुने सदस्य	जिल्ला र निर्वाचन क्षेत्र नं.	प्रवेश भएको दलको नाम	छोडेको दल/स्वतन्त्र	थप भएको मिति
१.	मा. श्री भक्तबहादुर रोकाया	जुम्ला	नेपाली कांग्रेस	स्वतन्त्र	२०५४।६।१६
२.	मा. श्री मोतीप्रसाद पहाडी	डोल्पा	नेपाली कांग्रेस	स्वतन्त्र	२०५४।६।१६
३.	मा. श्री नरेशबहादुर सिंह	बझाङ्ग-२	नेपाली कांग्रेस	स्वतन्त्र	२०५२।७।२१
४.	मा. श्री शरतसिंह भण्डारी	महोत्तरी-४	नेपाली कांग्रेस	स्वतन्त्र	२०५२।७।२१
५.	मा. श्री पाल्तेन गुरुङ्ग	मनाङ्ग	नेपाली कांग्रेस	स्वतन्त्र	२०५२।७।२१
६.	मा. श्री ज्योतेन्द्रमोहन चौधरी	रुपन्देही-४	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	स्वतन्त्र	-
७.	मा. श्री विनोदकुमार शाह	दैलेख-२	ने.क.पा. (एमाले)	ने.म.कि.पा.	-

१६. ज्येष्ठ सदस्य र अध्यक्षता ग्रहण

नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ को धारा ५१ को उपधारा (३) अनुसार दोस्रो प्रतिनिधि सभाको पहिलो अर्थात् आठौं अधिवेशनको पहिलो बैठक (२०५१।८।२८) को अध्यक्षता ज्येष्ठ सदस्य श्री बलबहादुर राई (७२ वर्ष) ले गर्नुभएको थियो ।

१७. सदस्य पदको शपथ

दोस्रो प्रतिनिधि सभामा ओखलढुङ्गा जिल्ला क्षेत्र नं. २ बाट प्रतिनिधि सभामा नेपाली कांग्रेसबाट निर्वाचित हुनु भएका ७२ वर्षिय मा. बलबहादुर राईलाई श्री ५ बाट २०५१।८।२६ गते नारायणहिटी राजदरबारमा प्रतिनिधि सभा सदस्यको शपथ गराई बक्सियो । प्रतिनिधि सभाका अन्य निर्वाचित सदस्यहरूलाई ज्येष्ठ सदस्य मा. श्री राईले २०५१।८।२८ गते समूहगत रूपमा संसद भवन, सिंहदरबारमा शपथ ग्रहण गराउनु भयो ।

१८. सभामुख पदको निर्वाचन

श्री ५ महाराजधिराजबाट प्रतिनिधि सभा नियमावली, २०४८ को नियम ९ को उपनियम (१) बमोजिम सभामुखको निर्वाचन, २०५१ साल पुष २ गते शनिबार गराउन तोकिएको बक्सियो ।

सभामुख पदमा प्रतिनिधि सभाका सदस्य श्री रामचन्द्र पौडेललाई निर्वाचित गरियोस् भन्ने एउटा र श्री चन्द्रप्रकाश मैनालीलाई निर्वाचित गरियोस् भन्ने अर्को गरी दुई वटा प्रस्तावका सूचना प्राप्त भएका थिए ।

मा. श्री रामचन्द्र पौडेलका प्रस्तावक मा. श्री विजयकुमार गच्छदार हुनुहुन्थ्यो भने मा. श्री बलबहादुर के.सी. उक्त प्रस्तावको समर्थक हुनुहुन्थ्यो । यसैगरि मा. श्री चन्द्रप्रकाश मैनालीका प्रस्तावक मा. श्री वामदेव गौतम र समर्थक मा. श्री देवीप्रसाद ओझा हुनुहुन्थ्यो ।

प्रतिनिधि सभा नियमावली, २०४८ को नियम ४२ को उपनियम (३) बमोजिम बैठकको निर्णयार्थ प्रस्तुत गर्दा पहिलो प्रस्ताव अर्थात् श्री रामचन्द्र पौडेललाई सभामुख पदमा निर्वाचित गरियोस् भन्ने प्रस्ताव अर्थात् “हुन्छ” भन्ने पक्षमा १०७ मत र “हुन्न” भन्ने पक्षमा ९४ मत र “मत दिन्न” भन्ने पक्षमा कुनै मत नपरेको र उक्त प्रस्तावले आवश्यक बहुमत प्राप्त गरेकोले मा. श्री रामचन्द्र पौडेल सभामुख पदमा निर्वाचित हुनु भएको घोषणा गरिएको थियो ।

१९. सभामुख पदको शपथ

प्रतिनिधि सभाको सभामुख पदमा निर्वाचित मा. श्री रामचन्द्र पौडेलले २०५१।१।३ गते श्री ५ महाराजधिराज समक्ष नारायणहिटी राजदरवारमा सभामुख पदको शपथ ग्रहण गर्नु भएको थियो ।

२०. उपसभामुख पदको निर्वाचन

(१) आठौँ अधिवेशन:

मा. सभामुखले उपसभामुख पदको निर्वाचनको लागि २०५१ पौष ३ गतेको बैठकमा पौष ६ गते बुधवारको दिन तोकिएको कुराको जानकारी गराउनु भएको थियो ।

उपसभामुख पदमा मा. सदस्य श्री रामविलास यादवलाई निर्वाचित गरियोस् भन्ने मा. श्री कमल थापाले प्रस्तुत गर्नु भएको थियो र मा. श्री ज्योतेन्द्रमोहन चौधरीले उक्त प्रस्तावको समर्थन गर्नु भएको थियो । त्यसपछि सभामुखले मा. श्री रामविलास यादव उपसभामुख पदमा निर्विरोध निर्वाचित हुनु भएको घोषणा गर्नु भएको थियो ।

(२) तेह्रौँ अधिवेशन:

मिति २०५४।६।२७ मा गठन भएको मन्त्रिपरिषद्मा आफू समावेश भएको कारण उपसभामुख पदबाट मा. श्री रामविलास यादवले राजीनामा दिनु भएपछि रिक्त भएको उक्त पदको निर्वाचनको लागि २०५५ साल वैशाख २३ गते बुधवारको दिन तोकियो । उपसभामुख पदमा मा. श्री लीला श्रेष्ठ (सुब्बा) लाई निर्वाचित गरियोस्

भन्ने एउटा मात्र प्रस्तावको सूचना आएको र मा. शिवराज जोशीले प्रस्तुत गर्नु भएको सो प्रस्तावलाई मा. श्री राजेन्द्रप्रसाद पाण्डेले समर्थन गर्नु भयो । सभामुखले मा. श्री लीला श्रेष्ठ (सुब्बा) उपसभामुख पदमा निर्विरोध निर्वाचित हुनु भएको घोषणा गर्नुभयो ।

(३) चौधौँ अधिवेशन:

उपसभामुख श्रीमती लीला श्रेष्ठ (सुब्बा) ले २०५५।६।२४ देखि लागू हुने गरी राजीनामा दिनु भएकोले रिक्त उपसभामुख पदको निर्वाचनको लागि २०५५ आश्विन २८ गतेको मिति तोकियो । उपसभामुख पदमा मा. श्री भोजराज जोशीलाई निर्वाचित गरियोस् भन्ने एउटा मात्र प्रस्तावको सूचना आएको र सो प्रस्तावको प्रस्तावक मा. श्री टंक राई र समर्थक मा. श्री शिवराज जोशी हुनुहुन्थ्यो । सोही दिनको बैठकले उपसभामुख पदमा मा. श्री भोजराज जोशीलाई निर्विरोध निर्वाचित गरेको थियो ।

२१. अध्यक्षता गर्नको लागि मनोनयन

प्रतिनिधि सभा नियमावली, २०४८ को नियम १३ को उपनियम (१) अनुसार सभामुख र उपसभामुखको अनुपस्थितिमा सम्बन्धित अधिवेशन कालको बैठकको अध्यक्षता गर्न निम्न मा. सदस्यलाई मनोनित गरिएको थियो:-

<u>अधिवेशन</u>	<u>अध्यक्षता गर्ने मा. सदस्य</u>	<u>मनोनयन मिति</u>
आठौँ	१. श्री अम्बिका साँवा	२०५१।९।१०
	२. श्री धनपति उपाध्याय	
	३. श्री बुद्धिमान तमाङ्ग	
	४. श्री भक्तवहादुर वलायर	
	५. श्रीमती मीना पाण्डे	
	६. श्री शिवराज सुवेदी	
	७. श्री सिद्धिलाल सिंह	
नवौँ	१. श्री अम्बिका साँवा	२०५२।६।२६
	२. श्री गोपालजीजङ्ग शाह	
	३. श्री धनपति उपाध्याय	
	४. श्री मिर्जा दिलसाद वेग	
	५. श्रीमती मीना पाण्डे	
	६. श्री शिवराज सुवेदी	
	७. श्री सिद्धिलाल सिंह	

<u>अधिवेशन</u>	<u>अध्यक्षता गर्ने मा. सदस्य</u>	<u>मनोनयन मिति</u>
दशौं	१. श्री कमलादेवी पन्त २. श्री कमलेशकुमार शर्मा ३. श्री कुलबहादुर गुरुङ्ग ४. श्री चक्रबहादुर डगौरा चौधरी ५. श्री मोदनाथ प्रश्रित ६. श्री लीला श्रेष्ठ (सुब्बा) ७. श्री शिवराज सुवेदी	२०५३।३।२०
एघारौं	१. श्री कमलादेवी पन्त २. श्री कमलेशकुमार शर्मा ३. श्री कुलबहादुर गुरुङ्ग ४. श्री चक्रबहादुर डगौरा चौधरी ५. श्री मोदनाथ प्रश्रित ६. श्री लीला श्रेष्ठ (सुब्बा) ७. श्री शिवराज सुवेदी	२०५३।१।२३
बाह्रौं	१. श्री अम्बिका साँवा २. श्री कुलबहादुर गुरुङ्ग ३. श्री गणेशबहादुर खड्का ४. श्री जागृतप्रसाद भेटवाल ५. श्रीमती मीना पाण्डे ६. श्री लीला श्रेष्ठ (सुब्बा) ७. श्री शिवराज सुवेदी	२०५४।३।२२
तेह्रौं	१. श्री अम्बिका साँवा २. श्रीमती कमलादेवी पन्त ३. श्री गणेशबहादुर खड्का ४. श्री महेन्द्रराय यादव ५. श्री राजीव पराजुली ६. श्री लीला श्रेष्ठ (सुब्बा) ७. श्री शिवराज जोशी	२०५४।१।२१ (प्रतिनिधि सभा नियमावली, २०५४ को नियम १३ को उपनियम (१) अनुसार मनोनित)
चौधौं	१. श्री अम्बिका साँवा २. श्री गणेशबहादुर खड्का ३. श्री महेन्द्रराय यादव ४. श्री राजीव पराजुली ५. श्री रामविलास यादव ६. श्री धुवराज लम्साल ७. श्री शिवराज सुवेदी	२०५५।३।२१

२२. अधिवेशन काल (आठौं-पन्ध्रौं)

प्रतिनिधि सभाको आठौं अधिवेशन २०५१ मंसिर २८ गते बुधवारदेखि माघ १८ गते बुधवारसम्म चालू रह्यो । यस्तै नवौं अधिवेशन २०५२ भदौ २९ गतेदेखि पौष २१ गतेसम्म, दशौं अधिवेशन २०५३ असार १२ गतेदेखि असोज २५ गतेसम्म, एघारौं अधिवेशन २०५३ फागुन २० गतेदेखि चैत्र १८ गतेसम्म, बाह्रौं अधिवेशन २०५४ असार १२ गतेदेखि असोज २३ गतेसम्म, तेह्रौं अधिवेशन २०५४ चैत्र २१ गतेदेखि २०५५ वैशाख २५ गतेसम्म, चौधौं अधिवेशन २०५५ असार १४ गतेदेखि कार्तिक १ गतेसम्म र पन्ध्रौं अधिवेशन २०५५ पुष २९ गतेदेखि माघ १ गते (विघटन) सम्म चालू रह्यो ।

द्वितीय प्रतिनिधि सभाको अवधिमा श्री ५ बाट नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ को धारा ५३ को उपधारा (१) बमोजिम आह्वान गरिबक्सेका उल्लेखित आठ वटा अधिवेशनहरू सम्बन्धी विवरण तालिकामा निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छः-

अधिवेशन	प्रारम्भ मिति	अन्त्य मिति	अवधि (दिन)	बैठक बसेको दिन	बैठक संख्या	बैठकले लिएको समय	
						घण्टा	मिनेट
आठौं	२०५१।१।२८	२०५१।१।०१८	५०	२८	३२	१७७	२१
नवौं	२०५२।१।२९	२०५२।१।२९	११४	५७	६४	१९६	५०
दशौं	२०५३।३।१२	२०५३।६।२५	१०८	७४	७८	३९७	३४
एघारौं	२०५३।१।२०	२०५३।१।२१८	२९	९	१०	२६	१५
बाह्रौं	२०५४।३।१२	२०५४।६।२३	१०६	७२	९२	३३९	१८
तेह्रौं	२०५४।१।२१	२०५४।१।२५	३६	२०	२४	४९	२५
चौधौं	२०५५।३।१४	२०५५।७।१	११३	६६	७८	३१०	५०
पन्ध्रौं	२०५५।१।२९	२०५५।१।०१४	२	२	२	८	५

द्रष्टव्यः प्रतिनिधि सभाको २०५५।१।३० गतेको बैठक २०५५।१।०३ गते बस्ने गरी स्थगित भएकोमा २०५५।१।०१ गते नै प्रतिनिधि सभा विघटन भएको ।

२३. प्रतिनिधि सभाको अधिवेशन सम्बन्धी विवरण

द्वितीय प्रतिनिधि सभाको कार्यकालमा ६ पटक प्रतिनिधि सभाको अधिवेशनहरू भए । सबै अधिवेशनहरू प्रधानमन्त्री उपर प्रतिनिधि सभाको विश्वास छैन भन्ने (अविश्वासको) प्रस्ताव प्रस्तुत गर्ने प्रयोजनका लागि समावेदन भई बसेका थिए । प्रतिनिधि सभाको प्रत्येक अधिवेशनमा एक/एक वटाका दरले प्रस्तुत गरिएका ६ वटा अविश्वासका प्रस्तावहरू मध्ये केवल एउटा प्रस्ताव मात्र पारित भएको थियो । यसैगरी नियमित (बाह्रौं) अधिवेशनको प्रस्ताव पारित भएको थियो । प्रतिनिधि सभाको अधिवेशनका लागि समावेदन गर्ने दलहरू र समावेदन प्रयोजन सम्बन्धी भए गरेका विस्तृत विवरण निम्न तालिकामा दिइएको छः-

प्रतिनिधि सभाको अधिवेशन

अधिवेशनका लागि समावेदन गरेको मिति	प्रारम्भ र समाप्त मिति	समावेदनकर्ता	समावेदन गर्ने राजनैतिक दल	प्रयोजन	प्रस्ताव	प्रस्तावक	प्रस्तावको पक्षमा	प्रस्तावको विपक्षमा	निर्णय मिति	कैफियत
१) २०५२।२।२५	२०५२।५।२० २०५२।५।२५	मा.शेरबहादुर देउवा समेत ७० जना प्र.स. सदस्य	ने.का.	देशको राजनीतिक, आर्थिक, सामाजिक लगायत विविध कुराहरूको संरचना खलबलिकाे	“प्रधानमन्त्री श्री मनमोहन अधिकारी उपर विश्वास छैन” भन्ने प्रस्ताव	मा. शेरबहादुर देउवा समेत ७७ जना मा. सदस्य	१०७ मत (ने.का. + ने.स.पा. + रा.प्र.पा. + स्वतन्त्र)	८८ मत (एमाले + स्वतन्त्र)	अविश्वासको प्रस्ताव पारित २०५२।५।२५	-२०५२।२।३० मा प्रतिनिधि सभा विघटन भएकोमा २०५२।५।१२ गते सर्वोच्च अदालतको निर्णय अनुसार प्रतिनिधि सभा पुनः जिवित भएको । -प्रधानमन्त्री मनमोहन अधिकारी हेलिकप्टर दुर्घटनामा परी उपचार गराईरहनु भएकोमा प्रतिनिधि सभाले शीघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दै २०५२।५।२० गते प्रस्ताव पारित गरेको । - प्रधानमन्त्री श्री अधिकारीले शिक्षण अस्पतालको उपचार शैयाबाटै जवाफ दिनु भएको २०५२।५।२५ मा ।
२) २०५२।११।२८	२०५२।१२।१७ २०५२।१२।१९	मा.मनमोहन अधिकारी समेत ८६ जना प्र.स. सदस्य	एमाले	मुलुक गतिहिन, लक्ष्यहिन र दिशाहिन भएकोले	“प्रधानमन्त्री श्री शेरबहादुर देउवा उपर विश्वास छैन” भन्ने प्रस्ताव	मा. मनमोहन अधिकारी समेत ८८ जना मा. सदस्य	९० मत (एमाले + स्वतन्त्र)	१०६ मत (ने.का. + ने.स.पा. + रा.प्र.पा. + स्वतन्त्र)	अविश्वासको प्रस्ताव अस्वीकृत २०५२।१२।१९	मा. नारायणमान विजुक्छे, मा. आशाकाजी वासुकला र मा. भक्तबहादुर रोकायाले मतदान बहिष्कार गर्नुभएको ।

अधिवेशनका लागि समावेदन गरेको मिति	प्रारम्भ र समाप्त मिति	समावेदनकर्ता	समावेदन गर्ने राजनैतिक दल	प्रयोजन	प्रस्ताव	प्रस्तावक	प्रस्तावको पक्षमा	प्रस्तावको विपक्षमा	निर्णय मिति	कैफियत
३) २०५३।३।२३	२०५३।१।१ २०५३।१।९	मा. मनमोहन अधिकारी समेत १०२ जना प्र.स. सदस्य	एमाले + राप्रपा + स्वतन्त्र + नेसपा	मुलुक गतिहिन, लक्ष्यहिन र दिशाहिन भएकोले	“प्रधानमन्त्री श्री शेरवहादुर देउवा उपर विश्वास छैन” भन्ने प्रस्ताव	मा. मनमोहन अधिकारी समेत १०२ जना मा. सदस्य	१०१ मत (एमाले + राप्रपा + नेसपा + स्वतन्त्र)	१०३ मत ने.का. + रा.प्र.पा + ने.स.पा.	अविश्वासको प्रस्ताव अस्वीकृत २०५३।१।९	-
४) २०५४।१।२४	२०५४।१।०।२९ २०५४।१।१।८	मा. भलनाथ खनाल समेत ९६ जना प्र.स. सदस्य	एमाले + राप्रपा (चन्द्र)	सरकारले देशलाई निश्चित गन्तव्य दिशा र गति दिन नसकेकोले ।	“प्रधानमन्त्री श्री सुर्यवहादुर थापा उपर विश्वास छैन” भन्ने प्रस्ताव	मा. मनमोहन अधिकारी समेत ८० जना मा. सदस्य	१०० मत (एमाले + राप्रपा (नयाँ) + ने.का. + स्वतन्त्र)	१०३ मत ने.का. + रा.प्र.पा + ने.स.पा.	अविश्वासको प्रस्ताव अस्वीकृत २०५४।१।१।८	ने.का.का. मा ज्योतेन्द्रमोहन चौधरीले प्रस्तावको पक्षमा मतदान गरेको ।
५) २०५५।८।२५	२०५५।१।९ २०५५।१।९	मा. वामदेव गौतम समेत ६२ जना प्र.स. सदस्य	नेकपा (माले) + राप्रपा नयाँ + नेसपा	“प्रधानमन्त्री उपर प्रतिनिधि सभाको विश्वास छैन” भन्ने प्रस्ताव प्रस्तुत गर्ने	“प्रधानमन्त्री श्री गिरिजाप्रसाद कोइराला उपर विश्वास छैन” भन्ने प्रस्ताव	मा. वामदेव गौतम समेत ५४ जना मा. सदस्य	-	-	-	अधिवेशनको आव्हान भएपछि प्रधानमन्त्री श्री गिरिजाप्रसाद कोइरालाले राजीनामा दिनु भएकोले यस सम्बन्धी कार्यवाही गर्नु नपरेको र औपचारिक बैठक बसी अन्त्य गरिएको ।

२४. संयुक्त बैठकलाई सम्बोधन

श्री ५ महाराजाधिराजबाट निम्नानुसारका मितिमा संयुक्त बैठकलाई सम्बोधन गरिबक्सेको र प्रधानमन्त्रीद्वारा सो को प्रति निम्न मितिमा टेबुल गरिएः-

अधिवेशन	सम्बोधन बक्स मिति	सम्बोधनको प्रति टेबुल मिति	टेबुल गर्ने प्रधानमन्त्री
आठौं	२०५१।९।८	२०५१।९।८	श्री मनमोहन अधिकारी
नवौं	२०५२।६।५	२०५२।६।५	श्री शेरबहादुर देउवा
दशौं	२०५३।३।७	२०५३।३।७	श्री शेरबहादुर देउवा
बाह्रौं	२०५४।३।९	२०५४।३।९	श्री लोकेन्द्रबहादुर चन्द
चौधौं	२०५५।३।७	२०५५।३।७	श्री गिरिजाप्रसाद कोइराला

२५. धन्यवादको प्रस्ताव

श्री ५ बाट बक्सेको सम्बोधनमा उल्लेखित श्री ५ को सरकारको नीति तथा कार्यक्रम र सो उपरको धन्यवाद प्रस्ताव सम्बन्धी विवरण निम्नानुसार छः-

अधिवेशन	धन्यवादको प्रस्ताव पेश भएको मिति	प्रस्तावमाथिको संशोधन संख्या *	श्री ५ को सरकारको नीति तथा कार्यक्रममाथि छलफल भएको दिन संख्या	छलफलमा भाग लिने सदस्य संख्या	धन्यवादको प्रस्ताव पारित मिति
आठौं	२०५१।९।८	४	३	१३४	२०५१।९।११
नवौं	२०५२।६।५	२	४	१०४	२०५२।६।१३
दशौं	२०५३।३।७	२	५	१२१	२०५३।३।२४
बाह्रौं	२०५४।३।९	२	६	१२८	२०५४।३।२५
चौधौं	२०५५।३।७	४	४	९४	२०५५।३।२५

२६. आर्थिक सर्वेक्षण पेश

निम्नलिखित आर्थिक सर्वेक्षणहरू निम्नानुसार अधिवेशनहरूमा प्रस्तुत गरिएः-

अधिवेशन	आर्थिक सर्वेक्षण	पेश मिति	पेश गर्ने अर्थमन्त्री
आठौं	२०५१।५।२	२०५१।९।११	मा. श्री भरतमोहन अधिकारी
नवौं	२०५१।५।२	२०५२।६।२६	मा. श्री गोविन्दराज जोशी
दशौं	२०५२।५।३	२०५३।३।२४	मा. डा. रामशरण महत
बाह्रौं	२०५३।५।४	२०५४।३।२५	मा. श्री रविन्द्रनाथ शर्मा
चौधौं	२०५४।५।५	२०५५।३।२५	मा. डा. रामशरण महत

* संशोधनहरू निर्णयार्थ प्रस्तुत गरिँदा अस्विकृत भए ।

२७. राजस्व र व्ययको वार्षिक अनुमान

संसदको दुवै सदनको संयुक्त बैठकमा राजश्व र व्ययको वार्षिक अनुमान पेश भएपछि, बसेको प्रतिनिधि सभाको बैठकमा अर्थमन्त्रीले निम्न अधिवेशनहरूमा निम्नानुसार राजश्व र व्ययको वार्षिक अनुमानको प्रति टेबुल गर्नु भयो:-

अधिवेशन	आर्थिक वर्ष	पेश भएको मिति	वार्षिक अनुमानको प्रति टेबुल मिति
आठौँ	२०५१।५२	२०५१।९।११	२०५१।९।११
नवौँ	२०५२।५३	२०५२।६।२९	२०५२।६।२९
दशौँ	२०५३।५४	२०५३।३।२६	२०५३।३।२६
बाह्रौँ	२०५४।५५	२०५४।३।२६	२०५४।३।२६
चौधौँ	२०५५।५६	२०५५।३।२६	२०५५।३।२६

मा. अर्थमन्त्रीको वक्तव्यबाट प्रारम्भ भएको राजश्व र व्ययको वार्षिक अनुमानमाथिको सामान्य छलफल सम्बन्धी विवरण निम्नानुसार छ:-

अधिवेशन	छलफल भएको दिन	छलफलमा भाग लिने सदस्य संख्या
आठौँ	३	८३
नवौँ	२	११६
दशौँ	२	६५
बाह्रौँ	२	४७
चौधौँ	२	५८

२८. विनियोजन विधेयकमाथि छलफल

राजश्व र व्ययको वार्षिक अनुमानमाथिको सामान्य छलफल समाप्त भएपछि, प्रस्तुत विनियोजन विधेयकका विभिन्न शीर्षकहरूमाथि भएको छलफल सम्बन्धी विवरण निम्नानुसार छ:-

अधिवेशन	छलफल भएको दिन
आठौँ	२
नवौँ	२
दशौँ	२५
बाह्रौँ	२५
चौधौँ	२०

२९. खर्च कटौतीको प्रस्ताव

द्वितीय प्रतिनिधि सभाको कार्यावधिमा विनियोजन विधेयकहरूका विभिन्न शीर्षकहरूमा निम्नानुसार खर्च कटौतीका प्रस्तावहरू पेश भएर सबै प्रस्तावहरू अस्वीकृत भएका थिए:-

अधिवेशन	खर्च कटौतीको प्रस्ताव		प्रस्तुतकर्ता	पेश मिति
दशौं	१.	गृह मन्त्रालय शीर्षकको खर्च रकममा एक सय रुपैयाँ घटाइयोस्	मा. के.पी. शर्मा ओली	२०५३।४।२९
	२.	मन्त्रपरिषद् शीर्षकको खर्च रकममा एक सय रुपैयाँ घटाइयोस्	मा. राजेन्द्रप्रसाद पाण्डे	२०५३।५।१५
बाह्रौं	१.	गृह मन्त्रालय शीर्षकको खर्च रकममा एक सय रुपैयाँ घटाइयोस्	मा. महन्थ ठाकुर	२०५४।५।१५
	२.	मन्त्रपरिषद् शीर्षकको खर्च रकममा एक सय रुपैयाँ घटाइयोस्	मा. आनन्दप्रसाद दुङ्गाना	२०५४।५।१८
चौधौं	१.	शिक्षा मन्त्रालयको शीर्षकको खर्च रकममा एक सय रुपैयाँ घटाइयोस्	मा. हृदयेश त्रिपाठी	२०५५।४।१२
	२.	निर्माण तथा यातायात मन्त्रालयको शीर्षकको खर्च रकमबाट एक सय रुपैयाँ घटाइयोस्	मा. हृदयेश त्रिपाठी	२०५५।४।१४
	३.	विनियोजन विधेयक, २०५५ को गृह मन्त्रालय शीर्षकको खर्च रकममा एक सय रुपैयाँ घटाइयोस्	मा. राजेन्द्रप्रसाद पाण्डे	२०५५।४।१९
	४.	विनियोजन विधेयक, २०५५ को गृह मन्त्रालय शीर्षकको खर्च रकममा एक सय रुपैयाँ घटाइयोस्	मा. हृदयेश त्रिपाठी	२०५५।४।१९
	५.	विनियोजन विधेयक, २०५५ को रक्षा मन्त्रालय शीर्षकको खर्च रकममा एक सय रुपैयाँ घटाइयोस्	मा. हृदयेश त्रिपाठी	२०५५।५।१९

३०. स्थगन प्रस्ताव

द्वितीय प्रतिनिधि सभा अवधिमा निम्नानुसार अत्यन्त जरुरी सार्वजनिक महत्वका विषयहरूमा छलफल गर्न स्थगन प्रस्तावहरू पेश गरिएका थिए:-

अधिवेशन	अत्यन्त जरुरी सार्वजनिक महत्वको विषय	पेश गर्ने मा. सदस्य	छलफल मिति
नवौं	१. अधिवेशनको बीचमा वडादर्शन परेको	मा. पद्मनारायण चौधरी	२०५३।६।१३
चौधौं	१. मुलुकमा दैनिक उपभोग्य वस्तुहरूको मूल्य अत्याधिक वृद्धि भई साधारण जनता महङ्गीको मारमा परेका छन् भन्ने विषयमा छलफल गर्न बैठकको कार्यक्रम स्थगित गरियोस् *	मा. भरतमोहन अधिकारी	२०५५।५।१२
	२. देशमा शान्ति सुरक्षाको स्थिति दिन प्रतिदिन गम्भीर बन्दै गएको भन्ने अत्यन्त जरुरी सार्वजनिक महत्वको विषयमाथि छलफल गर्न बैठकको कार्यक्रम स्थगित गरियोस् *	मा. राजेन्द्रप्रसाद पाण्डे	२०५५।५।१२

३१. बधाई प्रस्ताव:-

द्वितीय प्रतिनिधि सभा अवधिमा निम्न लिखित बधाई प्रस्ताव पारित भएका थिए:-

अधिवेशन	प्रस्ताव	पारित मिति
नवौं	श्री ५ महाराजधिराज विरेन्द्र वीर विक्रम शाहदेव सरकारको स्वर्ण शुभ जन्मोत्सवको शुभ उपलक्ष्यमा मौसुफ सरकारको दीर्घायु सुस्वास्थ्य र चिरसुखको कामना गर्दै सरकारको जुनाफमा हार्दिक बधाई ।	२०५२।९।१४
दशौं	श्री ५ महाराजधिराज सरकारको गद्दी आरोहणको रजत महोत्सवको शुभ उपलक्ष्यमा मौसुफ सरकारको दीर्घायु सुस्वास्थ्य र समृद्धिको कामना गर्दै सरकारका जुनाफमा बधाई ।	२०५३।६।२५
बाह्रौं	श्री ५ युवराजधिराज सरकारको २७ औं शुभजन्मोत्सवको शुभ उपलक्ष्यमा बधाई ज्ञापन ।	२०५४।३।१३

* छलफल पश्चात उक्त प्रस्तावहरू अस्वीकृत भएका थिए ।

३२. शोक प्रस्ताव

द्वितीय प्रतिनिधि सभा अवधिमा निम्नलिखित शोक प्रस्तावहरू निम्नानुसारको मितिको बैठकमा पारित भएका थिए:-

अधिवेशन	बैठक मिति	निधन भएको व्यक्ति	कैफियत
नवौं	२०५२।५।२९	श्री सन्तप्रसाद चौधरी	प्र.स. का भूतपूर्व सदस्य
दशौं	२०५३।३।१२	मा. श्री धनपति उपाध्याय	प्र.स. सदस्य (२०५३।२।२६ मा निधन भएको)
एघारौं	(१) २०५३।१।२०	मा. श्री शेख इद्रीस (वन तथा भू-संरक्षण मन्त्री)	प्र. स. सदस्य (२०५३।८।११ मा निधन भएको)
	(२) २०५३।१।२०	श्री आत्माराम ओझा वाहुन	प्र.स.का भूतपूर्व सदस्य (२०५३।८।१९ मा निधन भएको)
	(३) २०५३।१।२९	श्री क्यावु बुढा	प्र.स.का भूतपूर्व सदस्य (२०५३।१।२० मा निधन भएको)
बाह्रौं	(१) २०५४।४।२२	श्री तुलसी लाल अमात्य	२०१५ सालको प्र.स. सदस्य (२०५४।४।१७ मा निधन भएको)
	(२) २०५४।५।१९	श्री वेनीमाधव सिंह	प्र.स. का भूतपूर्व सदस्य (२०५४।४।३२ मा निधन भएको)
	(३) २०५४।५।१६	मा. श्री भीमप्रसाद श्रेष्ठ	रा.स.का वर्तमान तथा २०१५ सालका प्र.स.सदस्य (२०५४।५।१५ मा निधन भएको)
	(४) २०५४।५।२७	श्री.मातृकाप्रसाद कोइराला	भू.पू.प्रधानमन्त्री (२०५४।५।२६ मा निधन भएको)
	(५) २०५४।५।२९	मा. श्री. प्रेमसिंह धामी	प्र.स.का सदस्य (२०५४।५।२७ मा निधन भएको)
	(६) २०५४।६।२	श्री. गणेशमान सिंह	वि.स.१९९७ सालदेखि प्रजातन्त्र स्थापनाका लागि अनवरत संघर्षरत व्यक्तित्व, २००७ सालको क्रान्तिका योद्धा तथा २०४६ सालको जनआन्दोलनका नायक, एवं राष्ट्रवादी वरिष्ठ प्रजातन्त्रवादी नेता (२०५४।६।२ मा निधन भएको)
तेह्रौं	(१) २०५५।१।२१	श्री दामन पाख्रिन	प्र.स.का भूतपूर्व सदस्य (२०५४।७।२६ मा निधन भएको)
	(२) २०५४।१।२२	श्री गणेशप्रसाद रिजाल	२०१५ सालको प्र.स.का सदस्य (२०५४।१।२२ मा निधन भएको)।
चौधौं	(१) २०५५।३।१४	श्री नरेन्द्रजङ्ग गुरुङ्ग	२०१५ सालको प्र.स.का सदस्यको २०५५।२।२२ मा निधन भएको।
	(२) २०५५।३।१६	मा. मिर्जा दिलसाद वेग	प्र.स. का सदस्यको २०५५।३।१५ मा निधन भएको।
	(३) २०५५।५।१५	श्री खडानन्द सुवेदी	२०१५ सालको प्रतिनिधि सभा सदस्यको २०५५।५।१० मा निधन भएको।

३३. जरुरी सार्वजनिक महत्वको प्रस्ताव

द्वितीय प्रतिनिधि सभाको अवधिमा छलफलमा आएका जरुरी सार्वजनिक महत्वका प्रस्तावहरूको मन्त्रालयगत विवरण निम्नानुसार छः-

अधिवेशन	कुल प्रस्ताव संख्या	सम्बन्धित मन्त्रालय र प्रस्ताव संख्या
आठौँ	५	(१) जलस्रोत १ (२) कृषि १ (३) सामान्य प्रशासन १ (४) परराष्ट्र १ (५) आवास तथा भौतिक योजना १
दशौँ	२	(१) उद्योग १ (२) कृषि १
बाह्रौँ	३	(१) शिक्षा १ (२) सामान्य प्रशासन १ (३) महिला तथा समाज कल्याण १
चौधौँ	३	(१) आपूर्ति १ (२) जलस्रोत १ (३) भूमि सुधार तथा व्यवस्था १

नोट:- जरुरी सार्वजनिक महत्वका प्रस्तावहरू परिशिष्ट-१ मा दिएको छ ।

३४. ध्यानाकर्षण

द्वितीय प्रतिनिधि सभा अवधिमा सभामा निम्नानुसार ध्यानाकर्षण भएका थिए:-

अधिवेशन	ध्यानाकर्षण संख्या	सम्बन्धित मन्त्रालय र ध्यानाकर्षण संख्या
आठौँ	७	(१) शिक्षा, संस्कृति तथा समाजकल्याण १ (२) निर्माण तथा यातायात २ (३) जलस्रोत १ (४) पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन २ (५) आवास तथा भौतिक योजना १
नवौँ	१३	(१) जलस्रोत ४ (२) पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन १ (३) निर्माण तथा यातायात २ (४) शिक्षा १ (५) परराष्ट्र १ (६) सूचना तथा सञ्चार १ (७) आवास तथा भौतिक योजना १ (८) भूमि सुधार तथा व्यवस्था १ (९) महिला तथा समाज कल्याण १

अधिवेशन	ध्यानाकर्षण संख्या	सम्बन्धित मन्त्रालय र ध्यानाकर्षण संख्या
दशौं	२१	(१) उद्योग २ (२) जलस्रोत ४ (३) भूमि सुधार तथा व्यवस्था १ (४) वन तथा भू-संरक्षण ४ (५) निर्माण तथा यातायात ३ (६) जनसंख्या तथा वातावरण १ (७) सूचना तथा सञ्चार १ (८) सामान्य प्रशासन १ (९) गृह १ (१०) स्थानीय विकास १ (११) आवास तथा भौतिक योजना १ (१२) कृषि १
बाह्रौं	९	(१) निर्माण तथा यातायात २ (२) अर्थ १ (३) युवा, खेलकूद तथा संस्कृति २ (४) वन तथा भू-संरक्षण १ (५) उद्योग २ (६) शिक्षा १
तेह्रौं	२	(१) स्थानीय विकास १ (२) उद्योग १
चौधौं	८	(१) जलस्रोत १ (२) उद्योग १ (३) निर्माण तथा यातायात १ (४) कृषि १ (५) स्थानीय विकास १ (६) महिला तथा समाजकल्याण १ (७) गृह १ (८) भूमि-सुधार तथा व्यवस्था १

नोट:- ध्यानाकर्षणहरू परिशिष्ट-२ मा दिइएको छ ।

३५. सार्वजनिक महत्वको विषयमा वक्तव्य

द्वितीय प्रतिनिधि सभा कार्यकालमा विभिन्न मन्त्रीहरूद्वारा आ-आफ्ना मन्त्रालयसँग सम्बन्धित सार्वजनिक महत्वको विषयमा दिइएको वक्तव्य सम्बन्धी विवरण निम्नानुसार छः-

सि.नं.	अधिवेशन	वक्तव्य संख्या
१.	आठौं	७
२.	नवौं	१५
३.	दशौं	१८
४.	एघारौं	१
५.	बाह्रौं	७
६.	तेह्रौं	५
७.	चौधौं	१८

नोटः- सार्वजनिक महत्वको विषयमा वक्तव्य सम्बन्धी अन्य विवरण परिशिष्ट-३ मा दिइएको छ ।

३६. संकल्प

द्वितीय प्रतिनिधि सभा अवधिमा प्रतिनिधि सभाको बैठकले आठौं अधिवेशनमा एउटा मात्र निम्नानुसारको संकल्प पारित गरेको थियोः-

संकल्पको व्यहोराः

“प्रतिनिधि सभाको यो बैठक राजश्व सङ्कलनमा भइरहेको चुहावट रोकथाम गर्न तथा अन्तर्राष्ट्रिय बोलपत्रद्वारा हुने सबै प्रकारका खरीद, निर्माण, परामर्शदात्री वा सल्लाकारको नियुक्ति आदि सम्पूर्ण कार्यमा स्वीकृत हुने बोलपत्रदाताले आफ्नो स्थानीय प्रतिनिधि (Local Agent) अनिवार्य रूपले राख्नु पर्ने र निजले पाउने कमिशन रकम खोल्नु पर्ने अत्यन्त प्रभावकारी व्यवस्था श्री ५ को सरकारले तत्काल लागू गरोस् भनी निर्देश गर्दछ ।”

३७. आधा घण्टाको छलफल

सभाको बैठकमा मौखिक वा लिखित उत्तर दिइसकेको प्रश्नहरू मध्येको उत्तरसँग सम्बन्धित तथ्यमा अझ बढी स्पष्ट र व्याख्या गर्न आवश्यक भएको कुनै जरुरी सार्वजनिक महत्वको कुरामा छलफल गर्नका लागि सभामुखले हप्ताको दुई दिन आधा घण्टाको समय तोक्न सक्ने व्यवस्था प्रतिनिधि सभा नियमावली, २०५४ को नियम ६९ मा रहेको छ । यसै छलफललाई आधा घण्टाको छलफल भन्ने गरिएको छ ।

द्वितीय प्रतिनिधि सभा अवधिमा दशौं अधिवेशनमा निम्नानुसार एउटा मात्र जरुरी सार्वजनिक महत्वको प्रश्नमा निम्नानुसार आधा घण्टाको छलफल भएको थियोः-

अधिवेशन	जरुरी सार्वजनिक महत्वको प्रश्न	छलफल गर्न चाहने सदस्य	छलफल मिति
दशौं	मा. शिक्षा मन्त्रीले मिति २०५३।४।८ मा दिनुभएको शिक्षक भर्ना गर्दा व्यापक पक्षपात र अनियमितता भएको भन्ने विषयको मौखिक प्रश्न नं. ४५ को उत्तरसँग सम्बन्धित ।	मा. श्री मुकुन्द न्यौपाने	२०५३।४।१६

३८. अध्यादेश

द्वितीय प्रतिनिधि सभा अवधिमा निम्नानुसार अध्यादेशहरू पेश भएः-

अधिवेशन	अध्यादेशको नाम	प्रस्तुत मिति
आठौं	(१) आर्थिक अध्यादेश, २०५१	२०५१।८।२८
	(२) विनियोजन अध्यादेश, २०५१	"
	(३) राष्ट्र ऋण उठाउने अध्यादेश, २०५१	"
	(४) ऋण तथा जमानत (आठौं संशोधन) अध्यादेश, २०५१	"
नवौं	(१) आर्थिक अध्यादेश, २०५२	२०५२।५।२९
	(२) विनियोजन अध्यादेश, २०५२	"
	(३) राष्ट्र ऋण उठाउने अध्यादेश, २०५२	"
	(४) ऋण तथा जमानत (नवौं संशोधन) अध्यादेश, २०५२	"
बाह्रौं	(१) स्थानीय निकाय तथा निर्वाचन सम्बन्धी केही नेपाल ऐन संशोधन गर्ने अध्यादेश, २०५३	२०५४।३।१२
	(२) भन्सार (सातौं संशोधन) अध्यादेश, २०५४	"
	(३) औद्योगिक व्यवसाय (पहिलो संशोधन) अध्यादेश, २०५४	"
चौधौं	(१) स्थानीय निकाय तथा निर्वाचन सम्बन्धी केही नेपाल ऐन संशोधन गर्ने अध्यादेश, २०५५	२०५५।३।१४

३९. पारित विधेयक संख्या

द्वितीय प्रतिनिधि सभा कार्यकालमा (राष्ट्रिय सभाबाट समेत) पारित विधेयकको संख्यात्मक विवरण निम्नानुसार छः-

अधिवेशन	प्रतिनिधि सभामा उत्पत्ति भएका विधेयक संख्या	राष्ट्रिय सभामा उत्पत्ति भएको विधेयक संख्या	जम्मा विधेयक संख्या	पारित विधेयक संख्या
आठौँ	५	१	६	६
नवौँ	१६	-	१६	१६
दशौँ	३०	५	३५	३५
बाह्रौँ	२१	२	२३	२३
तेह्रौँ	४	२	६	६
चौधौँ	२५	२	२७	२७

४०. मन्त्रालयगत पारित विधेयक संख्या

द्वितीय प्रतिनिधि सभा अवधिमा विभिन्न मन्त्रालयसँग सम्बन्धित पारित विधेयकहरूको मन्त्रालयगत विवरण निम्नानुसार छः-

अधिवेशन	सम्बन्धित मन्त्रालय	पारित विधेयक संख्या
आठौँ	(१) अर्थ	४
	(२) कानून, न्याय तथा संसदीय व्यवस्था	१
	(३) सूचना तथा सञ्चार	१
नवौँ	(१) अर्थ	१०
	(२) युवा, खेलकूद तथा संस्कृति	१
	(३) गृह	१
	(४) निर्माण तथा यातायात	१
	(५) स्वास्थ्य	१
	(६) संसदीय व्यवस्था	१
	(७) कानून तथा न्याय	१
दशौँ	(१) अर्थ	१०
	(२) गृह	१
	(३) स्वास्थ्य	३
	(४) उद्योग	२
	(५) पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन	४
	(६) कानून तथा न्याय	५
	(७) सूचना तथा सञ्चार	२
	(८) भूमि-सुधार तथा व्यवस्था	१
	(९) शिक्षा	१
	(१०) जनसंख्या तथा वातावरण	१

अधिवेशन	सम्बन्धित मन्त्रालय	पारित विधेयक संख्या
	(११) आवास तथा भौतिक योजना (१२) स्थानीय विकास (१३) युवा, खेलकूद तथा संस्कृति (१४) कृषि (१५) संसदीय व्यवस्था	१ १ १ १ १
बाह्रौं	(१) अर्थ (२) विज्ञान तथा प्रविधि (३) आपूर्ति (४) युवा, खेलकूद तथा संस्कृति (५) श्रम (६) आवास तथा भौतिक योजना (७) भूमि-सुधार तथा व्यवस्था (८) स्थानीय विकास (९) उद्योग (१०) कानून तथा न्याय (११) संसदीय व्यवस्था	८ १ १ १ २ २ १ २ १ ३ १
तेह्रौं	(१) सूचना तथा सञ्चार (२) आवास तथा भौतिक योजना (३) कृषि (४) संसदीय व्यवस्था (५) सामान्य प्रशासन	१ २ १ १ १
चौधौं	(१) अर्थ (२) स्वास्थ्य (३) वन तथा भू-संरक्षण (४) श्रम (५) कृषि (६) निर्माण तथा यातायात (७) स्थानीय विकास (८) शिक्षा (९) कानून तथा न्याय	८ ६ १ १ ३ २ २ २ २

नोट:- पारित विधेयकहरूको नामावली सहितको सूची परिशिष्ट ४-४ (ड) मा दिएको छ ।

४१. गैर सरकारी विधेयक

द्वितीय प्रतिनिधि सभा कार्यकाल (राष्ट्रियसभा समेतबाट) मा निम्नानुसार गैर सरकारी विधेयकहरू पारित भएका थिए:-

अधिवेशन	विधेयकको नाम	प्रस्तुतकर्ता मा. सदस्य र दल	विधेयक प्रस्तुत मिति र सभा
दशौं	(१) नेपाल स्वास्थ्य व्यवसायी परिषद् विधेयक, २०५३	मा. शंकरप्रसाद उप्रेती (नेपाली काँग्रेस)	२०५२।३।१६ (रा.स)
	(२) मानव अधिकार आयोग विधेयक, २०५३	मा. महेश आचार्य (नेपाली काँग्रेस)	२०५२।३।१६ (रा.स)
बाह्रौं	(१) कानूनी सहायता सम्बन्धी विधेयक, २०५४	मा सुवासचन्द्र नेम्वाङ्ग (नेकपा, एमाले)	२०५३।६।११ (रा.स)

४२. प्रतिनिधि सभा नियमावली, २०५४

द्वितीय प्रतिनिधि सभाले नयाँ प्रतिनिधि सभा नियमावली पारित गरेको थियो । आठौं अधिवेशन अन्तर्गत २०५१ माघ १७ गते मा. श्री देवीप्रसाद ओझाले प्रतिनिधि सभा नियमावली मस्यौदा समिति गठन गर्न प्रस्ताव गर्नु भएको थियो ।

नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ को धारा ६३ को उपधारा (१) मा सदनले आफ्नो कार्य सञ्चालन गर्न, बैठकको सुव्यवस्था कायम राख्न र समितिहरूको गठन, काम, कारवाही र सदन वा समितिको अन्य कुरा नियमित गर्न सदन आफैले नियमावली बनाउन सक्ने प्रावधान रहेको छ । सोही व्यवस्था बमोजिम प्रतिनिधि सभाको नियमावली मस्यौदा गर्न प्रतिनिधि सभा नियमावली, २०४८ को नियम २०४ बमोजिम निम्न लिखित मा. सदस्यहरू रहेको प्रतिनिधि सभा नियमावली मस्यौदा समिति गठन गरियोस् भन्ने मा. देवीप्रसाद ओझाको प्रस्तावलाई २०५१ माघ १७ गतेको सभाको बैठकले पारित गरेको थियो:-

मस्यौदा समितिका मा. सदस्यहरू

- (१) श्री अजुननरसिंह के.सी
- (२) श्री अनिस अन्सारी
- (३) श्री कमल थापा
- (४) श्री गोविन्दराज जोशी
- (५) श्री धनपति उपाध्याय
- (६) श्री भक्तबहादुर रोकाया
- (७) श्री विष्णुबहादुर राउत

२०५४।६।८ को बैठकमा प्रतिनिधि सभा नियमावली मस्यौदा समितिका सभापति मा. श्री अर्जुननरसिंह के.सी.ले नियमावलीको मस्यौदा पेश गर्नुभएको थियो । प्रतिनिधि सभाको बैठकले पुनः समितिमा पठाएको सो नियमावलीको मस्यौदा उपर सो समितिमा छलफल भई समितिको प्रतिवेदन सहितको मस्यौदा २०५४।६।१५ को सभाको बैठकमा प्रस्तुत गरिएको थियो ।

२०५४।६।१६ मा बसेको सभाको बैठकले पारित गरेको प्रतिनिधि सभाको नियमावलीलाई श्री ५ बाट २०५४।१२।७ मा स्वीकृत प्रदान गरिबक्सको थियो ।

४३. नियम निलम्बन

प्रतिनिधि सभा नियमावलीको कुनै नियमलाई सभा समक्ष विचाराधिन कुनै कार्यको सम्बन्धमा लागू नहुने गरी निलम्बित गरियोस् भनी प्रस्ताव ल्याउन सकिने र सो प्रस्ताव स्वीकृत भएमा नियमावलीको सम्बन्धित नियम निलम्बित गर्न सकिने व्यवस्था भए बमोजिम निम्न प्रयोजनका लागि उक्त नियमावलीका निम्न नियमहरू निम्नानुसार निलम्बन भएका थिए:-

अधिवेशन	प्रयोजन	निलम्बित नियम	निलम्बन (बैठक मिति)
बाह्रौं	स्थानीय निकाय सम्बन्धी केही नेपाल ऐन संशोधन गर्ने विधेयक, २०५४ दुवै सदनबाट पारित नभएसम्म आश्रित विधेयकका रूपमा रहेको स्थानीय निर्वाचन सम्बन्धी केही नेपाल ऐन संशोधन गर्ने विधेयक, २०५४ माथि विचार गर्ने प्रयोजनका लागि ।	प्रतिनिधि सभा नियमावली, २०४८ को नियम १०५	२०५४।४।२६

४४. विधेयक फिर्ता लिने प्रस्ताव

निम्न लिखित विधेयक वा विधेयकको दफा फिर्ता लिने प्रस्तावहरू सभाका निम्न बैठक प्रस्तुत भई स्वीकृत भएका थिए:-

अधिवेशन	विधेयक	प्रस्तावक	मिति
बाह्रौं	नेपाल नागरिकता (छैठौं संशोधन) विधेयक, २०५३	मा. उपप्रधानमन्त्री एवं गृह मन्त्री	२०५४।४।२६
तेह्रौं	शिक्षा सम्बन्धी केही नेपाल ऐन संशोधन गर्ने विधेयक, २०५३	मा. शिक्षा मन्त्री	२०५५।१।१५
चौधौं	नगरपालिका (पहिलो संशोधन) विधेयक, २०५३	मा. स्थानीय विकास राज्यमन्त्री	२०५५।४।५

४५. महासन्धि, सन्धि, सम्झौता र नियमावली अनुमोदन

द्वितीय प्रतिनिधि सभा अवधिमा अनुमोदन गरिएका महासन्धि, सन्धि, सम्झौता र नियमावलीहरू निम्नानुसार छन्:-

अधिवेशन	नाम	पेश भएको मिति	अनुमोदन मिति
आठौं	(१) अन्तर्राष्ट्रिय श्रम संगठनबाट पारित महासन्धि नम्बर १४४ (त्रिपक्षीय परामर्श अन्तर्राष्ट्रिय श्रम कानूनको स्तर निर्धारण गर्ने) महासन्धि, १९७६)	२०५१।१०।११	२०५१।१०।१५
नवौं	(१) जीउ मास्ने, बेच्ने तथा अरुको वेश्यावृत्तिको शोषणको दमनको लागि १९४९ मा व्यवस्था भएको महासन्धि तथा सो को १९५० को अन्तिम प्रोटोकल	२०५२।१।१६	२०५२।१।१०
	(२) अन्तर्राष्ट्रिय नागरिक उड्डयन (शिकागो) महासन्धिलाई संशोधन गर्ने विभिन्न प्रोटोकलहरू	२०५२।१।१२	२०५२।१।१६
दशौं	(१) जोखिमपूर्ण फोहरमैलाको सीमा पारको ढुवानी तथा तिनीहरूको निष्काशनको नियन्त्रण सम्बन्धी बासेल महासन्धि	२०५३।४।२७	२०५३।४।३१ (सम्मिलन)
	(२) गम्भीर खडेरी तथा मरुभूमिकरणको अनुभव गरिरहेका मुलुकहरू खासगरी अफ्रिकामा मरुभूमिकरण विरुद्ध संघर्ष गर्न व्यवस्था भएको संयुक्त राष्ट्रसंघीय महासन्धि	२०५३।५।१४	२०५३।५।२५
	(३) विश्व बौद्धिक सम्पत्ति संगठन (WIPO) स्थापना सम्बन्धी महासन्धि (संशोधन सहित)	२०५३।५।२१	२०५३।५।२४
	(४) संगठित हुने र सामूहिक रूपमा सौदावाजी गर्ने अधिकार सम्बन्धी सिद्धान्तको कार्यान्वयन विषयक महासन्धि	२०५३।६।१५	२०५३।६।१८
	(५) रोजगारीमा संलग्न हुन पाउने न्यूनतम उमेर सम्बन्धी महासन्धि	२०५३।६।१५	२०५३।६।१८
बाह्रौं	(१) मृत्युदण्ड उन्मुलन गर्ने उद्देश्यले व्यवस्था भएको नागरिक तथा राजनीतिक अधिकार सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिज्ञापत्रको दोस्रो स्वेच्छक प्रोटोकल, १९८९	२०५४।५।३१	२०५४।६।१०
	(२) विदेशी मध्यस्थ निर्णयको मान्यता तथा कार्यान्वयनको सम्बन्धमा सन् १९५८ मा व्यवस्था भएको न्युयोर्क महासन्धि	२०५४।५।३१	२०५४।६।१० (सम्मिलन)

अधिवेशन	नाम	पेश भएको मिति	अनुमोदन मिति
	(३) राशायनिक हात हतियारको विकास, उत्पादन, संचय तथा प्रयोगमाथि प्रतिबन्ध लगाउने सम्बन्धी महासन्धि	२०५४।१।३१	२०५४।६।१०
	(४) अन्तर्राष्ट्रिय दूरसञ्चार संघको विधान तथा महासन्धि, जेनेभा, १९९२	२०५४।६।१५	२०५४।६।१५
चौधौँ	(१) अन्तर्राष्ट्रिय श्रम संगठनको संविधान संशोधन प्रलेख, १९९७	२०५५।४।१८	२०५५।४।१८
	(२) सामुद्रिक कानून सम्बन्धी संयुक्त राष्ट्रसंघीय महासन्धि	२०५५।६।३०	२०५५।६।३०
	(३) बाँस र बेत सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय नेटवर्कको नेपाल संस्थापक सदस्य बन्ने बारेको सम्झौता	२०५५।६।३०	२०५५।६।३०

४६. जाँचबुझ आयोगका प्रतिवेदन

दोस्रो प्रतिनिधि सभामा निम्नानुसारका विषयहरूमा गठित विभिन्न जाँचबुझ आयोगका प्रतिवेदनहरू पेश गरिएः-

अधिवेशन	विषय	प्रतिवेदन पेश मिति
आठौँ	(१) २०४७ साल वैशाख ६ गतेदेखि २०४७ साल वैशाख १७ गतेसम्मको अवधिमा मुलुकको विभिन्न ठाउँमा घटेका घटनाहरूमा भएको धनजनको क्षतिबारे छानविन गर्न गठन गरिएको एक सदस्यीय जाँचबुझ आयोग, २०४७ को प्रतिवेदन	२०५१।१०।२
	(२) प्रजातन्त्र पुर्नस्थापनाको सिलसिलामा वेपत्ता भएका मानिसहरू पत्ता लगाउन गठित समिति, २०४७ को प्रतिवेदन	२०५१।१०।२
	(३) दासदुङ्गा दुर्घटना सम्बन्धी न्यायिक जाँचबुझ आयोग, २०५१ को प्रतिवेदन	२०५१।१०।२

४७. संयुक्त बैठकबाट महाकाली सन्धिको अनुमोदन

प्रतिनिधि सभाको दशौँ अधिवेशनमा महाकाली नदीको एकीकृत विकास सम्बन्धी सन्धि अनुमोदन भएको थियो । संसदको दुवै सदनको २०५३ आश्विन ४ गते बसेको संयुक्त बैठकले श्री ५ को सरकार, नेपाल तथा भारत सरकार बीच सम्पन्न शारदा बाँध र टनकपुर बाँध तथा पञ्चेश्वर परियोजना समेत महाकाली नदीको एकीकृत विकास सम्बन्धी सन्धिलाई अनुमोदन गर्‍यो । सन्धिको पक्षमा २२० मत र विपक्षमा ८ मत परेको थियो ।

४८. प्रतिवेदन पेश

द्वितीय प्रतिनिधि सभा अवधिमा सभामा पेश गरिएका प्रतिवेदन सम्बन्धी विवरण निम्नानुसार छः-

अधिवेशन	प्रतिवेदन	पेश भएको मिति
आठौं	१ महालेखा परीक्षकको ३१ औं वार्षिक प्रतिवेदन, २०५१ २ लोकसेवा आयोगको ३५ औं वार्षिक प्रतिवेदन, २०५० ३ अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको चतुर्थ वार्षिक प्रतिवेदन, २०५०।०५१ ४. महान्यायाधिवक्ताको कार्यालयको आ.व. ०४१।५० को वार्षिक प्रतिवेदन,	२०५१।१।१५ २०५१।१।१५ २०५१।१।१८ २०५१।१।१८
नवौं	१. सार्वजनिक लेखा समितिको तेस्रो प्रतिवेदन, २०५१ र चौथो प्रतिवेदन, २०५२ २. महान्यायाधिवक्ताको कार्यालयको आ.व. २०५०।०५१ को वार्षिक प्रतिवेदन ३. लोक सेवा आयोगको ३६ औं वार्षिक प्रतिवेदन, २०५१ ४. अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको पाँचौं वार्षिक प्रतिवेदन, २०५१।०५२ ५. महालेखा परीक्षकको ३२ औं वार्षिक प्रतिवेदन, २०५२ ६. प्राकृतिक स्रोत साधन तथा वातावरण संरक्षण समितिको प्रतिवेदन, २०५३	२०५२।६।१३ २०५२।६।२८ २०५२।७।२ २०५२।७।२ २०५२।७।१० २०५२।१।१८ २०५३
दशौं	१. सार्वजनिक लेखा समितिको पाँचौं प्रतिवेदन, २०५३ २. प्राकृतिक स्रोत तथा वातावरण संरक्षण समितिको वन तथा भू-संरक्षण सम्बन्धी प्रतिवेदन, २०५३ ३. राज्य व्यवस्था समिति (लोक सेवा आयोगको तेत्तीसौं, चौत्तीसौं र पैंतीसौं वार्षिक) को प्रतिवेदन । ४. महालेखा परीक्षकको तेत्तीसौं वार्षिक प्रतिवेदन, २०५३ ५. अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको छैटौं प्रतिवेदन, २०५२ ६. लोक सेवा आयोगको सैतीसौं वार्षिक प्रतिवेदन, २०५२ ७. उच्चस्तरीय नागरिकता आयोग, २०५१ को प्रतिवेदन ८. उच्चस्तरीय नागरिकता आयोग सुभाब कार्यान्वयन समिति २०५२ को प्रतिवेदन ९. महान्यायाधिवक्ताको कार्यालयको आ.व. २०५१।०५२ को वार्षिक प्रतिवेदन	२०५३।३।२४ २०५३।६।२४ २०५३।६।२५ २०५३।६।३ २०५३।६।७ २०५३।६।७ २०५३।६।१७ २०५३।६।१७ २०५३।६।१८
एघारौं	१. सार्वजनिक लेखा समितिको छैठौं प्रतिवेदन, २०५३	२०५३।१।२।११

अधिवेशन	प्रतिवेदन	पेश भएको मिति
बाह्रौं	१. सार्वजनिक लेखा समितिको सातौं प्रतिवेदन, २०५४ २. प्राकृतिक स्रोत साधन तथा वातावरण संरक्षण समितिको प्रतिवेदन, २०५४ ३. विशेष प्रहरी विभागमा गरिएको नियुक्ति सम्बन्धी राज्यव्यवस्था समितिको प्रतिवेदन, २०५४ ४. अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको सातौं प्रतिवेदन, २०५३।०५४ ५. लोक सेवा आयोगको अठ्तीसौं वार्षिक प्रतिवेदन, २०५४ ६. परराष्ट्र तथा मानव अधिकार समितिको प्रतिवेदन, २०५४ ७. महालेखा परीक्षकको ३४औं वार्षिक प्रतिवेदन, २०५४ ८. महान्यायाधिवक्ताको कार्यालयको आ.व. २०५२।२०५३ को वार्षिक प्रतिवेदन ९. अर्थ समितिको तथ्याङ्क सम्बन्धी प्रतिवेदन, २०५४ १०. राज्य व्यवस्था समितिको कार्यप्रगति मूल्याङ्कन प्रतिवेदन, २०५४	२०५४।३।२५ २०५४।३।२५ २०५४।५।१५ २०५४।५।२५ २०५४।५।३१ २०५४।६।७ २०५४।६।९ २०५४।६।१५ २०५४।६।२३ २०५४।६।२३
तेह्रौं	१. सर्वदलीय संसदीय संयुक्त समितिको पदावधि थप सम्बन्धी प्रतिवेदन २. सार्वजनिक लेखा समितिको आठौं प्रतिवेदन, २०५५	२०५५।१।४ २०५५।१।९
चौधौं	१. अर्थ समितिको प्रतिवेदन, २०५५ २. सार्वजनिक लेखा समितिको नवौं प्रतिवेदन, २०५५ ३. राजस्व चुहावटको छानविन सम्बन्धी संसदीय संयुक्त समितिको म्याद थप गर्ने सम्बन्धी प्रतिवेदन । ४. अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको आठौं वार्षिक प्रतिवेदन २०५४।०५५ ५. महालेखा परीक्षकको पैतीसौं प्रतिवेदन, २०५५ ६. लोक सेवा आयोगको उनान्चालीसौं वार्षिक प्रतिवेदन, २०५४।०५५ ७. राजस्व चुहावटको छानविन सम्बन्धी संसदीय संयुक्त समितिको म्याद थप गर्ने सम्बन्धी प्रतिवेदन । (पन्ध्रौं अधिवेशन अवधिभरसम्मका लागि) ८. महान्यायाधिवक्ताको कार्यालयको आ.व. २०५३।०५४ को वार्षिक प्रतिवेदन ९. वातावरण संरक्षण समितिको वातावरणीय कानूनको प्रभावकारीता सम्बन्धी अध्ययन प्रतिवेदन, २०५५ १०. सर्वदलीय संसदीय संयुक्त समिति (निर्वाचन सम्बन्धी छानविन समिति) को प्रतिवेदन, २०५५	२०५५।३।२५ २०५५।३।२५ २०५५।४।८ २०५५।५।१७ २०५५।५।२४ २०५५।५।३१ २०५५।५।३१ २०५५।६।२२ २०५५।६।३० २०५५।६।३०
पन्ध्रौं	१. सार्वजनिक लेखा समितिको दशौं प्रतिवेदन, २०५५ २. परराष्ट्र सम्बन्ध तथा मानव अधिकार समितिको प्रतिवेदन, २०५५ ३. राजस्व चुहावट छानविन सम्बन्धी संसदीय संयुक्त समितिको प्रतिवेदन, २०५५	२०५५।९।२९ " "

४९. कार्यव्यवस्था परामर्श समितिको गठन

माननीय सभामुखले प्रतिनिधि सभा नियमावली, २०४८ को नियम २८ को उपनियम (१) बमोजिम आठौं अधिवेशन कालमा र प्रतिनिधि सभा नियमावली, २०५४ को नियम २८ को उपनियम (१) अनुसार तेह्रौं अधिवेशन कालमा निम्नानुसारको कार्यव्यवस्था परामर्श समितिको गठन गर्नुभयो:-

अधिवेशन	सदस्यहरूको नाम		गठन मिति
आठौं	(१) मा. सभामुख श्री रामचन्द्र पौडेल	सभापति	२०५१।१।१७
	(२) मा. उपसभामुख श्री रामविलास यादव	उपसभापति	"
	(३) मा. श्री अमृतकुमार बोहरा	सदस्य	"
	(४) मा. श्री खगराज अधिकारी	"	"
	(५) मा. श्री गोविन्दराज जोशी	"	"
	(६) मा. श्री चिरञ्जीवी वाग्ले	"	"
	(७) मा. श्री देवीप्रसाद ओझा	"	"
	(८) मा. श्री नारायणमान विजुक्छे	"	"
	(९) मा. श्री पद्मसुन्दर लावती	"	"
	(१०) मा. श्री पूर्णवहादुर खड्का	"	"
	(११) मा. डा. प्रकाशचन्द्र लोहनी	"	"
	(१२) मा. श्री राजेन्द्रप्रसाद पाण्डे	"	"
	(१३) मा. डा. रामशरण महत	"	"
	(१४) मा. श्री हेमराज राई	"	"
	(१५) मा. श्री हृदयेश त्रिपाठी	"	"
तेह्रौं	(१) मा. सभामुख श्री रामचन्द्र पौडेल	सभापति	"
	(२) मा. उपसभामुख श्रीमती लीला श्रेष्ठ (सुब्बा)	उपसभापति	२०५५।१।२५
	(३) मा. श्री अर्जुननरसिंह के.सी.	सदस्य	"
	(४) मा. श्री खगराज अधिकारी	"	"
	(५) मा. डा. गंगाधर लम्साल	"	"
	(६) मा. श्री गणेशबहादुर खड्का	"	"
	(७) मा. श्री टंक राई	"	"
	(८) मा. श्री देवीप्रसाद ओझा	"	"
	(९) मा. श्री नारायणमान विजुक्छे	"	"
	(१०) मा. श्री पद्मसुन्दर लावती	"	"
	(११) मा. श्री सर्वेन्द्रनाथ शुक्ल	"	"
	(१२) मा. श्री हृदयेश त्रिपाठी	"	"

नोट:- प्रतिनिधि सभा नियमावली, २०५४ को नियम २८ ले व्यवस्था गरे बमोजिम कार्यव्यवस्था परामर्श समितिमा सभामुख र उपसभामुख क्रमशः सभापति र उपसभापति हुने र संसदीय व्यवस्था मन्त्री, सत्तापक्षको मुख्य सचेतक र विपक्षी दलको प्रमुख सचेतक पदेन सदस्य हुने व्यवस्था भएको ।

५०. विश्वासको मत प्रस्ताव

द्वितीय प्रतिनिधि सभा अवधिमा नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ बमोजिम प्रधानमन्त्रीद्वारा आफूमाथि प्रतिनिधि सभाको विश्वास छ भन्ने जम्मा ७ वटा प्रस्तावहरू प्रस्तुत गरिए। उक्त ७ वटा प्रस्तावहरू मध्ये संविधानको धारा ५९ को उपधारा (२) बमोजिम प्रस्तुत एउटा मात्र प्रस्ताव अस्वीकृत हुन पुगेको थियो। विश्वासको मत प्रस्ताव सम्बन्धी विवरण निम्नानुसार छः-

अधिवेशन	प्रस्तावक	मतदान मिति	प्रस्तावकको पक्षमा परेको मत	विपक्षमा परेको मत	स्वीकृत / अस्वीकृत
आठौँ	प्र.म. श्री मनमोहन अधिकारी	२०५१।१।७	१९८	-	स्वीकृत
नवौँ	प्र.म. श्री शेरबहादुर देउवा	२०५२।६।२	१०७	८६	स्वीकृत
एघारौँ	प्र.म. श्री शेरबहादुर देउवा	२०५३।१।२३	१०१	९२	अस्वीकृत
	प्र.म. श्री लोकेन्द्रबहादुर चन्द	२०५३।१।२६	११३	८५	स्वीकृत
बाह्रौँ	प्र.म. श्री सूर्यबहादुर थापा	२०५४।६।२३	१०९	२	स्वीकृत
तेह्रौँ	प्र.म. श्री गिरिजाप्रसाद कोइराला	२०५५।१।५	१४४	४	स्वीकृत
पन्ध्रौँ	प्र.म. श्री गिरिजाप्रसाद कोइराला	२०५५।१।३०	१३६	४०	स्वीकृत

५१. अविश्वासको प्रस्ताव

द्वितीय प्रतिनिधि सभा अवधिको नियमित अधिवेशनमा एउटा मात्र निम्नानुसारको अविश्वास प्रस्ताव प्रस्तुत भई पारित भएको थियोः-

अधिवेशन	अविश्वास प्रस्ताव प्रस्तुत गरिएको प्र.म	प्रस्तावक	मतदान मिति	प्रस्तावकको पक्षमा परेको मत	विपक्षमा परेको मत	परिणाम
बाह्रौँ	प्र.म. श्री लोकेन्द्रबहादुर चन्द	प्रमुख विपक्षी दलका नेता श्री गिरिजाप्रसाद कोइराला समेत ८६ जना माननीय सदस्यहरू (ने.क., ने.स.पा., रा.प्र.पा., स्वतन्त्र)	२०५४।६।१८	१०७	९४	पारित

५२. पद अनुकूल आचरण नगरेको भन्ने प्रस्ताव

द्वितीय प्रतिनिधि सभा अवधिमा निम्नानुसार एउटा मात्र पद अनुकूल आचरण नगरेको भन्ने प्रस्ताव भई अस्वीकृत भएको थियो:-

अधिवेशन	प्रस्ताव मिति	प्रस्तावक	प्रस्तावमा आरोपित पदाधिकारी	प्रस्तावको विषय	निर्णय
चौधौं	२०५५।६।२२	मा. के.पी. शर्मा ओली समेत ५४ जना	मा. सभामुख रामचन्द्र पौडेल	पद अनुकूल आचरण गरेको छैन भन्ने	२०५५।६।३० मा मतदान हुँदा पक्षमा ५५ र विपक्षमा १२३ मत परेकोले पद अनुकूलको आचरण गरेको छैन भन्ने प्रस्ताव अस्वीकृत । पक्षमा: नेकपा (एमाले), रा.प्र.पा र स्वतन्त्र विपक्षमा: ने.का., नेकपा (माले) र रा.प्र.पा (चन्द्र)

५३. फौजदारी अभियोगमा सांसद पक्राउ

द्वितीय प्रतिनिधि सभा अवधिमा फौजदारी अभियोगमा पक्राउ परेका सांसद सम्बन्धी विवरण निम्नानुसार छ:-

अधिवेशन	जानकारी गराइएको मिति	सांसद	विषय
चौधौं	२०५५।६।११	मा. खोभारी राय (रा.प्र.पा. (चन्द्र))	२०५५।६।२ गते राती काठमाडौंको कमलादीस्थित मुनसुन डिस्को होटलमा होहल्ला गरी सर्लाही-४ बाट निर्वाचित प्रतिनिधि सभा सदस्य खोभारी राय यादवले अवैध पेस्तोल आफूसँग राखेको र त्यसै अवसरमा फायर समेत गरेकोले फौजदारी अभियोगमा अनुसन्धान कार्यवाही गर्न हिरासतमा राखिएको ।

५४. निष्काशन

प्रतिनिधि सभाको दशौं अधिवेशनको मिति २०५३।५।२ को बैठकमा मा. सभामुखले मा. हृदयेश त्रिपाठीलाई आफ्नो स्थानबाट बोल्न अनुमति दिँदा नमानी रोष्ट्रम प्रयोग गर्ने माग गर्दै वहाँ रोष्ट्रममा गएर उभिनु भएकोले निजलाई आफ्नो अभद्र व्यवहार नियन्त्रण गर्न बारम्बार चेतावनी दिँदा पनि आफ्नो व्यवहार नियन्त्रण नगर्नु भएकोले निजलाई प्रतिनिधि

सभा नियमावली बमोजिम मर्यादापालकको मद्दत लिई बल प्रयोग गरी सभाकक्षबाट बाहिर निष्काशन गरिएको थियो ।

५५. बैठक सञ्चालनमा गतिरोध

द्वितीय प्रतिनिधि सभाको कार्यकालमा सभाको बैठक सञ्चालनमा नारा, रोष्ट्रम घेराउ, धर्ना, अवरोध तथा बैठक बहिष्कार आदि जस्ता कार्य भई गतिरोध भएको सम्बन्धी विवरण निम्नानुसार छः-

अधिवेशन	बैठक मिति	कारण	गतिरोधको व्यहोरा
आठौँ	२०५१।१०।१७	(१) टनकपुर सन्धिबारे श्री ५ को सरकारको स्पष्ट दृष्टिकोण नआएको ।	(१) बहिष्कार: रा.प्र.पा. संसदीय दलले बैठक बहिष्कार गरेको ।
		(२) दासढुङ्गा दुर्घटना सम्बन्धी आयोगको प्रतिवेदन सम्बन्धमा श्री ५ को सरकारले स्पष्ट दृष्टिकोण राख्न नसकेको ।	(२) बहिष्कार: ने.क.पा. संसदीय दलले २० मिनेटका लागि बैठक बहिष्कार गरेको ।
नवौँ	२०५२।१६।१८	(१) बोल्ने अनुमति पाएको भएता पनि हो-हल्लाको कारणले आफूले बोल्न नपाएको ।	(१) बहिष्कार: स्वतन्त्र मा. श्री नारायणमान विजुक्छे सहित ३ जना सदस्यले बैठक बहिष्कार गर्नु भएको ।
	"	(२)सर्वोच्च अदालतका प्रधानन्यायाधीश र न्यायाधीशमाथिको महाभियोग प्रस्ताव अस्वीकृत गरिएको ।	(२) अवरोध: ने.क.पा (एमाले) संसदीय दलका मा. सदस्यहरू सभामुखको डायस अगाडिको खाली ठाउँमा आई बैठक सञ्चालनमा अवरोध गरेको ।
	२०५२।१६।१०	(३)सर्वोच्च अदालतका प्रधानन्यायाधीश र न्यायाधीशमाथिको महाअभियोग प्रस्ताव अस्वीकृत गरिएको ।	(३) अवरोध: ने.क.पा. (एमाले) संसदीय दलका मा. सदस्यहरू सभामुखको डायस अगाडिको खाली ठाउँमा आई बैठक सञ्चालनमा अवरोध गरेको ।
	२०५२।१७।२०	(४)सर्वोच्च अदालतका प्रधानन्यायाधीश र न्यायाधीशमाथिको महाअभियोग प्रस्ताव अस्वीकृत गरिएको ।	(४) बहिष्कार: ने.क.पा (एमाले) संसदीय दलद्वारा बैठक बहिष्कार गरिएको ।
	२०५२।१७।२१	(५)सर्वोच्च अदालतका प्रधानन्यायाधीश र न्यायाधीशमाथिको महाअभियोग प्रस्ताव अस्वीकृत गरिएको ।	(५) अनुपस्थित: ने.क.पा (एमाले) का सम्पूर्ण सदस्यहरू अनुपस्थित रहेको ।
	२०५२।१७।२८	(६) सरकारी रकम असुल फछ्यौट (दोस्रो संशोधन) विधेयक, २०५२ त्रुटिपूर्ण भएको ।	(६) बहिष्कार: मा. हृदयेश त्रिपाठीले मतदानमा भाग नलिने भन्दै बैठक बहिष्कार गर्नु भएको ।

अधिवेशन	बैठक मिति	कारण	गतिरोधको व्यहोरा
	२०५२।९।१०	(७) भरतपुरमा कृष्ण जोशीको निधन भएको सम्बन्धमा सर्वदलीय संसदीय समिति गठन गर्न श्री ५ को सरकारले सहमति नजनाएको ।	(७) बहिष्कार: ने.क.पा. (एमाले) संसदीय दलले १५ मिनेटका लागि बैठक बहिष्कार गरेको ।
दशौं	२०५३।३।१९	(१) शिक्षकहरूको मागका सम्बन्धमा आफूले बोल्न नपाएको ।	(१) बहिष्कार: मा. श्री मोदनाथ प्रश्रितले बैठक बहिष्कार गर्नु भएको ।
	२०५३।४।१३	(२) मा. अर्थमन्त्रीको अमेरिकास्थित बैंकमा रहेको रकम अवैधानिक भएकोले उहाँले राजीनामा दिनु पर्ने ।	(२) अवरोध: ने.क.पा. (एमाले) का मा. सदस्यहरू मा. सभामुखको डायस अगाडिको खाली ठाउँमा आई बैठकमा अवरोध गरिएको ।
	२०५३।४।१४	(३) मा. अर्थमन्त्रीको अमेरिकास्थित बैंकमा रहेको रकम अवैधानिक भएकोले उहाँले राजीनामा दिनु पर्ने ।	(३) अवरोध: ने.क.पा. (एमाले) का मा. सदस्यहरू मा. सभामुखको डायस अगाडिको खाली ठाउँमा आई बैठकमा अवरोध गरिएको ।
	२०५३।४।१५	(४) मा. अर्थमन्त्रीको अमेरिका स्थित बैंकमा रहेको रकम अवैधानिक भएकोले उहाँले राजीनामा दिनु पर्ने ।	(४) नारा: ने.क.पा. (एमाले) का मा. सदस्यहरूले २:०५ बजेदेखि ३:१५ बजेसम्म "अर्थमन्त्रीले राजीनामा दिने पछि" भन्ने नारा लगाउनुभएको ।
एघारौं	२०५३।१२।१८	(१) माओवादीको नाममा चलेको आन्दोलन र विकेन्द्रीकरण सम्बन्धी विधेयकका सम्बन्धमा स्पष्ट जवाफ आउनुपर्ने ।	(१) अवरोध: ने.क.पा. का मा. सदस्यहरू मा. सभामुखको डायस अगाडिको खाली ठाउँमा आई अवरोध गरेको ।
बाह्रौं	२०५४।३।२०	(१) स्थानीय निकाय निर्वाचनमा भएको धाँधली, धनजनको क्षति, रासायनिक मलको अभाव, पेट्रोलियम पदार्थमा भएको मूल्यवृद्धि आदि बारे ।	(१) नारा: ने.का. का मा. सदस्यहरू मा. सभामुखको डायस अगाडिको खाली ठाउँमा आई नारा लगाउनु भएको ।
	२०५४।३।२४	(२) नेपाल विद्यार्थी संघले आयोजना गरेको उपत्यका बन्दको शिलशिलामा भएको धरपकड सम्बन्धमा गृहमन्त्रीले जानकारी नदिएको ।	(२) बहिष्कार: ने.का. संसदीय दलले १५ मिनेटका लागि बैठक बहिष्कार गरेको ।
	२०५४।३।२८	(३) तथ्याङ्क सम्बन्धमा अर्थमन्त्रीको भनाई अस्पष्ट भएको (बजेट वक्तव्य र रा.यो.आ. को तथ्याङ्कमा फरक-फरक उल्लेख भएको) ले कुन तथ्याङ्क सही हो टुङ्गो लगाइयोस् ।	(३) अवरोध: ने.का. का मा. सदस्यहरू आफ्नै तर्फको अगाडिको पहिलो पंक्तीमा आई अवरोध गरेको ।

अधिवेशन	बैठक मिति	कारण	गतिरोधको व्यहोरा
	२०५४।४।१६	(४) उप-प्रधानमन्त्री तथा गृहमन्त्रीले सभामुखको निर्देशनको समेत अवज्ञा गर्नु भएकोले वहाँले माफी माग्नु पर्ने ।	(४) अवरोध: ने.का. का मा. सदस्यहरूले बैठकको काम कारवाहीमा अवरोध गरेको ।
	२०५४।४।१४	(५) प्राविधिक सहायकको विरोध कार्यक्रममा लाठी चार्ज गरी घाइते तुल्याइएकोमा स्थानीय विकास मन्त्रीबाट जवाफ नआएको ।	(५) बहिष्कार: ने.का. संसदीय दलका मा. सदस्यहरूले १० मिनेटका लागि बैठक बहिष्कार गर्नु भएको ।
	२०५४।५।१०	(६) उपप्रधानमन्त्री तथा गृहमन्त्रीले नरहरि संग्रौलाको नियुक्ति कानूनसम्मत भएको भनी सभामा दिनुभएको जानकारीको विपरीत राज्य व्यवस्था समितिले उक्त नियुक्ति गैर कानूनी भएको भनी प्रतिवेदन दिएकोले सदनलाई भुठो विवरण दिएको कारण नैतिकताको आधारमा राजीनामा दिनुपर्ने ।	(६) बहिष्कार: ने.का. का मा. सदस्यहरूले १५ मिनेटका लागि बैठक बहिष्कार गरेको ।
	२०५५।५।११	(७) उपप्रधानमन्त्री तथा गृहमन्त्रीले नरहरि संग्रौलाको नियुक्ति कानूनसम्मत भएको भनी सभामा दिनु भएको जानकारीको विपरीत राज्य व्यवस्था समितिले उक्त नियुक्ति गैर कानूनी भएको भनी प्रतिवेदन दिएकोले सदनलाई भुठो विवरण दिएको कारण नैतिकताको आधारमा राजीनामा दिनु पर्नेमा नदिएको ।	(७) बहिष्कार: ने.का. का मा. सदस्यहरूले ३० मिनेटका लागि बैठक बहिष्कार गरेको ।
बाह्रौं	२०५४।५।१२	(८) उपप्रधानमन्त्री तथा गृहमन्त्रीले नरहरि संग्रौलाको नियुक्ति कानूनसम्मत भएको भनी सभामा दिनु भएको जानकारीको विपरीत राज्य व्यवस्था समितिले उक्त नियुक्ति गैर कानूनी भएको भनी प्रतिवेदन दिएकोले सदनलाई भुठो विवरण दिएको कारण नैतिकताको आधारमा राजीनामा दिनु पर्नेमा नदिएको ।	(८) बहिष्कार: ने.का. का मा. सदस्यहरूले १ घण्टाका लागि बैठक बहिष्कार गरेको ।
	२०५४।५।१३	(९) उपप्रधानमन्त्री तथा गृहमन्त्रीले नरहरि संग्रौलाको नियुक्ति कानूनसम्मत भएको भनी सभामा दिनु भएको जानकारीको विपरीत राज्य व्यवस्था समितिले उक्त नियुक्ति गैर कानूनी भएको भनी प्रतिवेदन दिएकोले सदनलाई भुठो विवरण दिएको कारण	(९) बहिष्कार: ने.का. का मा. सदस्यहरूले १ घण्टाका लागि बैठक बहिष्कार गरेको ।

अधिवेशन	बैठक मिति	कारण	गतिरोधको व्यहोरा
		नैतिकताको आधारमा राजीनामा दिनु पर्नेमा नदिएको ।	
	२०५४।५।१५	(१०) उपप्रधानमन्त्री तथा गृहमन्त्रीले नरहरि संग्रौलाको नियुक्ति कानूनसम्मत भएको भनी सभामा दिनु भएको जानकारीको विपरीत राज्य व्यवस्था समितिले उक्त नियुक्ति गैर कानूनी भएको भनी प्रतिवेदन दिएकोले सदनलाई भुठो विवरण दिएको कारण नैतिकताको आधारमा राजीनामा दिनु पर्नेमा नदिएको ।	(१०) बहिष्कार: ने.का. का मा. सदस्यहरूले १ घण्टाका लागि बैठक बहिष्कार गरेको ।
	२०५४।५।१७	(११) नरहरि संग्रौलाको नियुक्ति सम्बन्धमा उपप्रधानमन्त्री तथा गृहमन्त्री वामदेव गौतमले राजीनामा नदिनु भएको र गत स्थानीय निर्वाचनमा भएको धाँधली र हिंसाको विषयमा छानविन गर्न सर्वदलीय संसदीय समिति गठन गर्न आलटाल गरिएको ।	(११) नारा: ने.का. का मा. सदस्यहरू मा. सभामुखको डायस अगाडि आई नारा लगाएको ।
	२०५४।५।१७	(१२) नरहरि संग्रौलाको नियुक्ति सम्बन्धमा उपप्रधानमन्त्री तथा गृहमन्त्री वामदेव गौतमले राजीनामा नदिनु भएको र गत स्थानीय निर्वाचनमा भएको धाँधली र हिंसाको विषयमा छानविन गर्न सर्वदलीय संसदीय समिति गठन गर्न आलटाल गरिएको ।	(१२) अवरोध: ने.का. का मा. सदस्यहरू मा. सभामुखको डायस अगाडि आई अवरोध गरेको ।
	२०५४।५।१९	(१३) नरहरि संग्रौलाको नियुक्ति सम्बन्धमा उपप्रधानमन्त्री तथा गृहमन्त्री वामदेव गौतमले राजीनामा नदिनु भएको र गत स्थानीय निर्वाचनमा भएको धाँधली र हिंसाको विषयमा छानविन गर्न सर्वदलीय संसदीय समिति गठन गर्न आलटाल गरिएको ।	(१३) अवरोध: ने.का. का मा. सदस्यहरू मा. सभामुखको डायस अगाडि आई अवरोध गरेको ।
बाह्रौं	२०५४।५।१९	(१४) नरहरि संग्रौलाको नियुक्ति सम्बन्धमा उपप्रधानमन्त्री तथा गृहमन्त्री वामदेव गौतमले राजीनामा नदिनु भएको र गत स्थानीय निर्वाचनमा भएको धाँधली र हिंसाको विषयमा छानविन गर्न सर्वदलीय संसदीय समिति गठन गर्न आलटाल गरिएको ।	(१४) अवरोध: ने.का. का मा. सदस्यहरू मा. सभामुखको डायस अगाडि आई अवरोध गरेको ।
चौधौं	२०५५।३।२४	(१) माओवादीका नाममा सरकारी दमनबाट हत्या, थुनछेक, भुटा मुद्दा	(१) बहिष्कार: ने.क.पा. (माले) संसदीय दलका मा.

अधिवेशन	बैठक मिति	कारण	गतिरोधको व्यहोरा
		चलाउने कार्य भएकोले छानविन गर्न संसदीय समिति गठन गर्ने मागप्रति वेवास्ता गरिएको ।	सदस्यहरूद्वारा बैठक बहिष्कार गरिएको ।
	२०५५।३।२५	(२) माओवादीका नाममा सरकारी दमनबाट हत्या, थुनछेक, भुटा मुद्दा चलाउने कार्य भएकोले छानविन गर्न संसदीय समिति गठन गर्ने मागप्रति वेवास्ता गरिएको ।	(२) बहिष्कार: ने.क.पा. (माले) संसदीय दलका मा. सदस्यहरूद्वारा बैठक बहिष्कार गरिएको ।
	२०५५।३।२६	(३) माओवादीका नाममा सरकारी दमनबाट हत्या, थुनछेक, भुटा मुद्दा चलाउने कार्य भएकोले छानविन गर्न संसदीय समिति गठन गर्ने मागप्रति वेवास्ता गरिएको ।	(३) बहिष्कार: ने.क.पा. (माले) संसदीय दलका मा. सदस्यहरूद्वारा बैठक बहिष्कार गरिएको ।
	२०५५।४।१०	(४) ने.क.पा. (एमाले) का सांसद मा. हरि वैरागी दाहाल र मा. डेडराज खड्काद्वारा प्रतिनिधि सभा प्रवेशद्वारमा धर्ना	(४) धर्ना: ने.क.पा. (एमाले) का सांसद मा. हरि वैरागी दाहाल र मा. डेडराज खड्काद्वारा प्रतिनिधि सभा प्रवेशद्वारमा धर्ना दिनु भएको ।
	२०५५।४।११	(५) माननीयद्वय धर्ना बसेकोमा मर्यादापलक लगाई धर्ना बसेका सांसदलाई सो स्थलबाट हटाइएको विरोधमा ।	(५) बहिष्कार: ने.क.पा. (एमाले) का मा. सदस्यहरूले ५ मिनेटका लागि बैठक बहिष्कार गरेको ।
	२०५५।४।१२	(६) माननीयद्वय धर्ना बसेकोमा मर्यादापलक लगाई धर्ना बसेका सांसदलाई सो स्थलबाट हटाइएको विरोधमा ।	(६) धर्ना: ने.क.पा. (एमाले) का सांसद मा. हरि वैरागी दाहाल र मा. डेडराज खड्काद्वारा प्रतिनिधि सभा प्रवेशद्वारमा धर्ना
	२०५५।४।२७	(७) मा. के.पी. शर्मा ओलीले कालापानीबाट भारतीय सेना हटनुपर्ने विषयमा छलफल गराउन दर्ता गराएको स्थगन प्रस्ताव मा. सभामुखबाट अस्वीकृत गरिएको ।	(७) नारा: ने.क.पा. (एमाले) का मा. सदस्यहरू मा. सभामुखको डायस अगाडि आई ४:४० बजेदेखि ८:१५ बजेसम्म नारा लगाएको ।
	२०५५।५।२४	(८) स्थानीय स्वायत्त शासन विधेयक, २०५४ सम्बन्धी विकास समितिको प्रतिवेदनमा आ-आफ्ना दलको तर्फबाट उल्लेख गरिएको फरक मत उक्त प्रतिवेदनमा समावेश नगरिएको ।	(८) नारा: ने.क.पा. (एमाले) र रा.प्र.पा. का मा. सदस्यहरूले मा. सभामुखको डायस अगाडिको खाली ठाउँमा आई नारा लगाएको ।
	२०५५।५।२५	(९) स्थानीय स्वायत्त शासक विधेयक, २०५४ सम्बन्धी विकास समितिको प्रतिवेदनमा आ-आफ्ना दलको तर्फबाट उल्लेख गरिएको फरक मत उक्त प्रतिवेदनमा समावेश नगरिएको ।	(९) नारा: ने.क.पा. (एमाले) र रा.प्र.पा. का मा. सदस्यहरूले मा. सभामुखको डायस अगाडिको खाली ठाउँमा आई नारा लगाएको ।

अधिवेशन	बैठक मिति	कारण	गतिरोधको व्यहोरा
	२०५५।५।२६	(१०) स्थानीय स्वायत्त शासन विधेयक, २०५४ सम्बन्धी विकास समितिको प्रतिवेदनमा आ-आफ्ना दलको तर्फबाट उल्लेख गरिएको फरक मत उक्त प्रतिवेदनमा समावेश नगरिएको ।	(१०) नारा: ने.क.पा. (एमाले) र रा.प्र.पा. का मा. सदस्यहरूले मा. सभामुखको डायस अगाडिको खाली ठाउँमा आई नारा लगाएको ।
	२०५५।५।२९	(११) स्थानीय स्वायत्त शासन विधेयक, २०५४ सम्बन्धी विकास समितिको प्रतिवेदनमा आ-आफ्ना दलको तर्फबाट उल्लेख गरिएको फरक मत उक्त प्रतिवेदनमा समावेश नगरिएको ।	(११) नारा: ने.क.पा. (एमाले) र रा.प्र.पा. का मा. सदस्यहरूले मा. सभामुखको डायस अगाडिको खाली ठाउँमा आई नारा लगाएको ।
	२०५५।६।१	(१२) स्थानीय स्वायत्त शासन विधेयक, २०५५ संविधानको भावना विपरीत ल्याइएकोले सहमति भई विधेयक आओस् स्थानीय विकास मन्त्रीले आफू बसेको स्थानबाटै स्थानीय शासन विधेयक, २०५५ पारित गरियोस् भनी प्रस्ताव प्रस्तुत गरेको र बैठकले पारित गरेको ।	(१२) नारा: ने.क.पा. (एमाले) र रा.प्र.पा. का मा. सदस्यहरूले लगाएको नाराबाजीको क्रम जारी रहेकोले र आधा घण्टापछि डाकिएको दोस्रो बैठकमा पनि बेलुका ८:१५ बजेसम्म नाराबाजी जारीरहेकोले बैठक स्थगित भएको ।
	२०५५।६।७	(१३) आश्विन १ गतेको प्रतिनिधि सभाको बैठकमा नाराबाजी र केही अप्रिय स्थिति भएको र त्यस बाहेक त्यो दिन कुनै प्रस्ताव पेश नभएको, छलफल नभएको, निर्णयार्थ प्रस्तुत नभएको र सचिवालयबाट वितरित कारवाहीको संक्षिप्त विवरणमा गलत रिपोर्ट प्रकाशित गरिएको भनी विरोध भएको ।	(१३) नारा: ने.क.पा. (एमाले) र रा.प्र.पा. का मा. सदस्यहरूले मा. सभामुखको डायस अगाडि आई नारा लगाएको ।
	२०५५।६।१८	(१४) स्थानीय स्वायत्त शासन विधेयक, २०५५ पारित गरिएको भन्ने विवादका सम्बन्धमा ।	(१४) नारा: ने.क.पा. (एमाले) र रा.प्र.पा. का मा. सदस्यहरूले मा. सभामुखको डायस अगाडि आई नारा लगाएको ।
	२०५५।६।२२	(१५) आश्विन १ गते स्थानीय स्वायत्त शासन विधेयक, २०५५ प्रक्रिया पूरा नगरी पारित गरिएको, उक्त दिनको रेकर्ड पाउनुपर्ने अधिकार हुँदा पनि उपलब्ध नगराइएकोले खेद व्यक्त गर्दै ।	(१५) बहिष्कार: ने.क.पा. (एमाले) र रा.प्र.पा. संसदीय दलद्वारा बैठक बहिष्कार ।

५६. संयुक्त समिति गठन

दुई सदनको बीचको कार्य प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्न, कुनै विधेयकमा रहेको मत भिन्नता अन्त्य गर्न वा अन्य कुनै खास कामको लागि दुवै सदनको संयुक्त समिति गठन गर्न सकिने संवैधानिक प्रावधान अनुसार दोस्रो प्रतिनिधि सभाको कार्यकालमा निम्नानुसार संयुक्त समितिहरू गठन गरिएका थिए:-

अधिवेशन	संयुक्त समितिको नाम	सदस्य संख्या	गठन मिति
आठौं	(१) संसदीय सेवा संयुक्त समिति *	१५	२०५१।१।२३
दशौं	(१) संचार सम्बन्धी संयुक्त समिति †	९	२०५३।४।२४
	(२) संसदीय अनुगमन संयुक्त समिति #	१५	२०५३।६।२४
बाह्रौं	(१) सर्वदलीय संसदीय संयुक्त समिति (स्थानीय निर्वाचन सम्बन्धी)	१५	२०५४।६।१६
तेह्रौं	(१) राजश्व चुहावटको छानविन सम्बन्धी संसदीय संयुक्त समिति	९	२०५५।१।२२

५७. अन्य समिति

दोस्रो प्रतिनिधि सभा कार्यकालमा स्थायी विषयगत समितिहरूका अतिरिक्त विभिन्न प्रयोजनका लागि निम्नानुसारका समितिहरू पनि गठन गरिए:-

अधिवेशन	समितिको नाम	सदस्य संख्या	गठन मिति
नवौं	(१) प्रतिनिधि सभा भवन निर्माण र संसदको शान्ति, सुव्यवस्था सम्बन्धी समिति	७	२०५२।९।१९
तेह्रौं	(१) आचार समिति (सभाका सदस्यहरूको आचरण सम्बन्धी)	७	२०५५।१।२४
	(२) विशेषाधिकार समिति (सभाको विशेषाधिकार हनन भएको सम्बन्धमा)	९	२०५५।१।२५

* संसदको संयुक्त बैठक र संयुक्त समितिको कार्य सञ्चालन सम्बन्धी (संसदको संयुक्त बैठक र संयुक्त समिति नियमावली, २०४८ को नियम ३२ बमोजिम गठन गरिएको) ।

† संसद र सञ्चार क्षेत्रको सम्बन्ध सुदृढ, समन्वित र सुमधुर बनाई राख्न ।

शारदा बाँध, टनकपुर बाँध तथा पञ्चेश्वर समेत महाकाली नदीको एकीकृत विकास सम्बन्धी सन्धिको कार्यान्वयनको अनुगमन सम्बन्धी ।

५८. समितिहरूको गठन

प्रतिनिधि सभा नियमावली, २०५४ को नियम १८८ बमोजिम प्रतिनिधि सभामा देहाय बमोजिमका स्थायी विषयगत समिति रहने र ती समितिका कार्यक्षेत्रसित सम्बन्धित विषयहरू पनि देहाय बमोजिम हुने व्यवस्था रहेको छः-

<u>समितिको नाम</u>	<u>विषय</u>
१. अर्थ समिति	अर्थ र आर्थिक योजना ।
२. सार्वजनिक लेखा समिति	सार्वजनिक लेखा र महालेखा परीक्षकको वार्षिक प्रतिवेदन ।
३. परराष्ट्र सम्बन्ध तथा मानवअधिकार समिति	परराष्ट्र, मानवअधिकार, वाणिज्य, आपूर्ति र पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन ।
४. प्राकृतिक स्रोत र साधन समिति	जलस्रोत, भूमिसुधार, भूमि व्यवस्था र कृषि ।
५. वातावरण संरक्षण समिति	वातावरण, वन, भू-संरक्षण, उद्योग, आवास र भौतिक योजना ।
६. जनसंख्या तथा सामाजिक समिति	जनसंख्या, शिक्षा, स्वास्थ्य, महिला, समाज कल्याण, श्रम र युवा, खेलकूद तथा संस्कृति
७. राज्य व्यवस्था समिति	मन्त्रिपरिषद्, रक्षा, गृह, सामान्य प्रशासन, अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको वार्षिक प्रतिवेदन र लोक सेवा आयोगको वार्षिक प्रतिवेदन ।
८. कानून, न्याय तथा संसदीय व्यवस्था समिति	कानून, न्याय प्रशासन, संसदीय व्यवस्था, महान्यायाधिवक्ताको वार्षिक प्रतिवेदन र प्रत्यायोजित व्यवस्थापन ।
९. विकास समिति	निर्माण, यातायात, स्थानीय विकास, विज्ञान तथा प्रविधि, सूचना र सञ्चार ।

प्रत्येक समितिमा सभामुखबाट पदेन सदस्य सहित बढीमा २५ जना सदस्यहरू मनोनित हुने व्यवस्था छ । प्रधानमन्त्री सबै समितिको र समितिको विषयसँग सम्बन्धित मन्त्री सो समितिको पदेन सदस्य हुने व्यवस्था छ ।

माननीय सभामुखबाट सभाको सहमति लिई निम्नानुसारका मितिहरूमा मा. सदस्यहरूलाई समितिहरूमा मनोनयन गरी समितिको गठन तथा समितिमा रहने मा. सदस्यहरूको हेरफेर गरिएको थियोः-

<u>अधिवेशन</u>	<u>मनोनयन मिति</u>	<u>गठन हेरफेर</u>
आठौँ	२०५१।१०।११	गठन
नवौँ	२०५२।१।१७	हेरफेर
तेह्रौँ	२०५५।१।२२	गठन

नोटः- तेह्रौँ अधिवेशनकालमा गठित समितिका सदस्यहरूको सूची परिशिष्ट-५ मा दिएको छ ।

५९. समितिमा छलफल भएका विधेयकहरूको संख्यात्मक विवरण

द्वितीय प्रतिनिधि सभा अवधिमा प्रतिनिधि सभाका विभिन्न समितिहरूमा छलफलको लागि पठाइएका विधेयकहरू सम्बन्धी विवरण निम्नानुसार छः-

क्र.सं.	समितिको नाम	छलफलको लागि समितिमा पठाइएको विधेयक संख्या	समितिबाट प्रतिवेदन सहित सभामा प्रस्तुत विधेयक संख्या
१.	अर्थ समिति	११	१०
२.	परराष्ट्र सम्बन्ध तथा मानवअधिकार समिति	३	५
३.	प्राकृतिक स्रोत र साधन समिति	६	२
४.	वातावरण संरक्षण समिति	१	७
५.	जनसंख्या तथा सामाजिक समिति	१७	१०
६.	राज्य व्यवस्था समिति	६	५
७.	कानून, न्याय तथा संसदीय व्यवस्था समिति	१	४
८.	विकास समिति	२१	६

६०. समितिबाट प्रस्तुत प्रतिवेदन संख्या

संसदका समितिहरूबाट आ-आफ्नो कार्यक्षेत्रसँग सम्बन्धित विषयहरूमा अध्ययन एवं स्थलगत भ्रमण समेतका आधारमा तयार गरी निम्न संख्याका प्रतिवेदनहरू सभामा पेश गरिएः-

समितिको नाम	प्रतिवेदन संख्या
१. अर्थ समिति	२
२. सार्वजनिक लेखा समिति	८
३. परराष्ट्र सम्बन्ध तथा मानवअधिकार समिति	२
४. प्राकृतिक स्रोत र साधन समिति	३
५. वातावरण संरक्षण समिति	१
६. जनसंख्या तथा सामाजिक समिति	१
७. राज्य व्यवस्था समिति	३
८. कानून, न्याय तथा संसदीय व्यवस्था समिति	-
९. विकास समिति	-

६१. सभामुखबाट निर्देश

द्वितीय प्रतिनिधि सभा अवधिमा सभाका बैठकहरूमा मा. सभामुखद्वारा गरिएका निर्देश सम्बन्धी विवरण निम्नानुसार छः-

अधिवेशन	बैठक मिति	निर्देश
आठौँ	२०५१।१०।११	(१) प्रतिनिधि सभाका ७ वटा समितिका बैठक बस्ने मिति तोकिएको सम्बन्धमा निर्देश गरिएको ।
	२०५१।१०।१७	(२) कार्यसूचीमा समावेश भएको संकल्प सम्बन्धी कार्यक्रम सकिएपछि टनकपुर सन्धि बारे छलफल गर्ने सम्बन्ध निर्देश गरिएको ।
बाह्रौँ	२०५४।४।१६	(१) उप-प्रधानमन्त्री तथा गृहमन्त्रीले सार्वजनिक महत्वको विषयमा वक्तव्य दिँदा मा. सदस्य बलबहादुर के.सी. को गिरफ्तारी सम्बन्धमा समेत जानकारी गराउने बारे निर्देश गरिएको ।
	२०५४।४।१७	(२) विभिन्न जिल्लाहरूमा सञ्चालन गरिने योजनाहरूको विवरण पुस्तिका मा. सदस्यहरूलाई उपलब्ध गराउने समयका सम्बन्धमा श्री ५ को सरकारको तर्फबाट जानकारी दिन निर्देश गरिएको ।
	२०५४।४।१९	(३) कुनै पनि समितिमा नपरेका मा. सदस्यहरूको सम्बन्धमा सम्बन्धित दलले सूची तयार गरी उपलब्ध गराउने भन्ने निर्देश गरिएको ।
	२०५४।५।१२	(४) पत्रपत्रिका र रेडियो नेपालको घटना र विचार कार्यक्रममा प्रचार र प्रसार गरिएको राज्य व्यवस्था समितिको प्रतिवेदन सम्बन्धी समाचारले संसदको अवहेलना गरेको भन्ने सम्बन्धमा संसदको संयुक्त सञ्चार समितिले हेरी प्रतिवेदन पेश गर्न निर्देश गरिएको ।
चौधौँ	२०५५।३।२९	(१) मुलुकको शान्ति सुरक्षाको सन्दर्भमा माओवादी गतिविधि नियन्त्रण गर्ने नाममा निर्दोष र निहत्था नागरिकको ज्यान गएको भन्ने र प्रहरी हिरासतमा नागरिकहरूको हत्या भयो भन्ने विषयमा छानविन गर्न सर्वदलीय संसदीय समिति गठन गर्ने माग भइरहेकोमा विषयगत समितिहरूलाई नै क्रियाशील बनाउँदा समितिहरू सुदृढ भई संस्थागत विकास हुने हुँदा प्रतिनिधि सभाको राज्य व्यवस्था समितिले नै सो विषयमा जाँच पडताल गरी प्रतिवेदन पेश गर्ने र श्री ५ को सरकारले समितिलाई आवश्यक सहयोग गर्ने भन्ने निर्देश गरिएको ।
	२०५५।४।२८	(२) प्रजातन्त्रमा सरकारी सञ्चार माध्यमले महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्नुपर्ने भएकोले सञ्चार माध्यमले विरोधीको भूमिका निर्वाह नगरी सबैको सम्मानलाई बचाई सचेतकको भूमिका निर्वाह गर्न निर्देश गरिएको ।

६२. स्थान रिक्तता

दोस्रो प्रतिनिधि सभा कार्यकालमा प्रतिनिधि सभा सदस्यको स्थानको रिक्तता सम्बन्धी जानकारीको विवरण निम्नानुसार छः-

(क) राजीनामाद्वारा स्थानको रिक्तता:

२०५१ साल कार्तिक २९ गते भएको आमनिर्वाचनमा दुई निर्वाचन क्षेत्रबाट प्रतिनिधि सभा सदस्यमा निर्वाचित निम्न लिखित मा. सदस्यहरूले नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ को धारा ४९ को खण्ड (ख) बमोजिम निम्न लिखित निर्वाचन क्षेत्रको प्रतिनिधि सभा सदस्य पदबाट राजीनामा दिनुभएको व्यहोरा मिति २०५१।१०।२ को बैठकमा जानकारी गराइएको थियोः-

नाम	जिल्ला	निर्वाचन क्षेत्र नं.	राजीनामा दिएको मिति
१. मा. श्री गिरिजाप्रसाद कोइराला	सुनसरी	५	२०५१।१२।२६
२. मा. श्री मनमोहन अधिकारी	काठमाडौं	१	२०५१।१२।२७
३. मा. श्री लोकेन्द्रबहादुर चन्द	वैतडी	१	२०५१।१२।२८

(ख) निधन भई स्थानको रिक्तता:

सि.नं.	नाम	जिल्ला/ निर्वाचन क्षेत्र	निधन मिति	घटना विवरण	बैठकमा जानकारी गराएको मिति
१.	मा. श्री धनपति उपाध्याय	रुपन्देही-२	२०५३।२।२६	हृदयघात	२०५३।३।१२
२.	मा. श्री शेख इद्रिस	रौतहट-२	२०५३।८।११	हृदयघात	२०५३।११।२०
३.	मा. श्री प्रेमसिंह धामी	दार्चुला	२०५४।५।२७	जीपदुर्घटना	२०५४।५।२९
४.	मा. श्री मिर्जा दिलसाद वेग	कपिलवस्तु-४	२०५५।३।१५	अज्ञात व्यक्तिको गोली प्रहारबाट हत्या	२०५५।३।१६

६३. उपनिर्वाचन, निर्वाचित सदस्य र शपथ ग्रहण

दोस्रो प्रतिनिधि सभा कार्यकालमा भएका उप-निर्वाचनमा निम्न उम्मेदवारहरू निर्वाचित भएका थिए:-

सि.नं.	नाम थर	राजनीतिक दल	जिल्ला र निर्वाचन क्षेत्र	शपथ ग्रहण मिति
१.	केशवबहादुर चन्द	ने.का.	वैतडी-१	२०५३।११।२०
२.	घनश्याम भुषाल	नेकपा (एमाले)	रुपन्देही-२	"
३.	जगदीशप्रसाद कुसियैत	नेकपा (एमाले)	सुनसरी-५	"
४.	नारायणप्रसाद ढकाल	नेकपा (एमाले)	काठमाडौं-१	"
५.	मो. अफताव आलम	ने.का.	रौतहट-२	"

६४. मन्त्रिपरिषद्को गठन र हेरफेर

२०५१।०१।१३ मा प्रधानमन्त्री नियुक्त

२०५१ साल कार्तिक २९ मा सम्पन्न दोस्रो प्रतिनिधि सभा सदस्यको निर्वाचन पश्चात् प्रतिनिधि सभामा कुनै एक दलको बहुमत नभएकोले श्री ५ महाराजधिराजबाट नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ को धारा ४२ को उपधारा (१) बमोजिम प्रधानमन्त्रीको पदमा नियुक्तिका लागि दुई वा दुईभन्दा बढी दलहरूको समर्थनबाट प्रतिनिधि सभाका सदस्यहरूको बहुमतको विश्वास प्राप्त गर्न सक्ने सदस्यलाई जाहेर गर्न आह्वान गरिबक्सकोमा तोकिएको समयसम्ममा कुनै पनि सदस्यबाट जाहेर हुन नआएकोले मौसुफबाट संविधानको धारा ४२ को उपधारा (२) बमोजिम प्रतिनिधि सभामा सबैभन्दा बढी सदस्यहरू भएको नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी एमालेका संसदीय दलका नेता श्री मनमोहन अधिकारीलाई प्रधानमन्त्री पदमा नियुक्ति गरिबक्सको थियो ।

२०५१।०१।१४ मा मन्त्रिपरिषद्को गठन

२०५१ मंसिर १४ मा भएको मन्त्रिपरिषद्को गठन एवं कार्य विभाजन निम्नानुसार रहेको थियो:-

मन्त्रिपरिषद् गठन विधि		कार्य विभाजन
१.	श्री मनमोहन अधिकारी	प्रधानमन्त्री
२.	श्री माधवकुमार नेपाल	उप-प्रधानमन्त्री
३.	श्री के.पी शर्मा ओली	मन्त्री
४.	श्री चन्द्रप्रकाश मैनाली ♦	मन्त्री
		राजदरवार सम्बन्धी
		रक्षा र परराष्ट्र
		गृह
		स्थानीय विकास र आपूर्ति

♦ २०५२/३/३० मा पदमुक्त ।

मन्त्रिपरिषद् गठन विधि

कार्य विभाजन

५.	श्री भरतमोहन अधिकारी *	मन्त्री	अर्थ
६.	श्री राधाकृष्ण मैनाली	मन्त्री	कृषि र भूमिसुधार तथा व्यवस्था
७.	श्री मोदनाथ प्रश्रित	मन्त्री	शिक्षा, संस्कृति तथा समाजकल्याण
८.	श्री प्रदिप नेपाल †	मन्त्री	सूचना तथा सञ्चार
९.	श्री पद्मरत्न तुलाधर	मन्त्री	श्रम र स्वास्थ्य
<u>राज्यमन्त्री</u>			
१०.	श्री अशोककुमार राई	राज्यमन्त्री	निर्माण तथा यातायात
११.	श्री शलिम मिया अन्सारी	राज्यमन्त्री	वन तथा भू-संरक्षण
१२.	श्री प्रेमसिंह धामी	राज्यमन्त्री	आवास तथा भौतिक योजना
१३.	श्री सुवासचन्द्र नेम्बाङ्ग *	राज्यमन्त्री	कानून, न्याय तथा संसदीय व्यवस्था र सामान्य प्रशासन
१४.	श्री भीमबहादुर रावल	राज्यमन्त्री	वाणिज्य र पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन
१५.	श्री हरिप्रसाद पाण्डे %	राज्यमन्त्री	उद्योग र जलस्रोत

प्रधानमन्त्री श्री मनमोहन अधिकारीले प्रतिनिधि सभाको विशेष अधिवेशनको २०५२।५।२५ को बैठकले अविश्वासको प्रस्ताव बहुमतद्वारा पारित गरेको कारण दर्शाई प्रधानमन्त्रीको पदबाट राजीनामा दिनुभएको ।

२०५२।५।२६ मा प्रधानमन्त्री नियुक्त

श्री ५ महाराजधिराजबाट नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ को धारा ४२ को उपधारा (१) बमोजिम प्रधानमन्त्रीको पदमा नियुक्तिका लागि दुई वा दुईभन्दा बढी दलहरूको समर्थनबाट प्रतिनिधि सभाका सदस्यहरूको बहुमतको विश्वास प्राप्त गर्न सक्ने सदस्यलाई जाहेर गर्न आह्वान गरिबक्सेकोमा प्रतिनिधि सभाका सदस्य एंव नेपाली काँग्रेस संसदीय दलका नेता श्री शेरबहादुर देउवाले नेपाली काँग्रेस, राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी तथा नेपाल सद्भावना पार्टीबाट प्रतिनिधित्व गर्नुहुने प्रतिनिधि सभाका सदस्यहरू र स्वतन्त्र सदस्य समेत गरी १०६ जना प्रतिनिधि सभा सदस्यहरूको समर्थनबाट बहुमतको विश्वास प्राप्त गर्न सक्ने व्यहोरा मौसुफका हजुरमा जाहेर गर्नु भएकोले मौसुफबाट नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ को धारा ४२ को उपधारा (१) बमोजिम प्रतिनिधि सभाका सदस्य श्री शेरबहादुर देउवालाई प्रधानमन्त्री पदमा नियुक्त गरिबक्सेको ।

* २०५२/३/३० मा आपूर्ति मन्त्रालयको कार्यभार थप भएको ।

† २०५२/५/१३ मा राजीनामा दिएको । २०५२/५/१४ मा पुनः सूचना तथा सञ्चार र जलस्रोत मन्त्रीमा नियुक्त ।

* २०५१/९/१४ मा मन्त्री पदमा नियुक्त । २०५२/५/१३ मा राजीनामा दिइएको र २०५२/५/१४ मा पुनः मन्त्री पद (साविककै कार्यभार) मा नियुक्त ।

% २०५२/२/११ मा राजीनामा ।

२०५२।५।२७ मा गठन

श्री ५ महाराजधिराजबाट नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ बमोजिम प्रधानमन्त्री श्री शेरबहादुर देउवाको सिफारिशमा निजकै अध्यक्षतामा देहाय अनुसारको मन्त्रपरिषद् गठन गरी कार्य विभाजन समेत गरिबक्सेको थियोः-

<u>मन्त्रपरिषद् गठन विधि</u>		<u>कार्य विभाजन</u>
१.	श्री शेरबहादुर देउवा प्रधानमन्त्री	राजदरबार सम्बन्धी, अर्थ, आवास तथा भौतिक योजना, कृषि, गृह, जलस्रोत, निर्माण तथा यातायात, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन, परराष्ट्र, भूमिसुधार तथा व्यवस्था, रक्षा, वन तथा भू-संरक्षण, वाणिज्य, शिक्षा, संस्कृति तथा समाज कल्याण, श्रम, सूचना तथा सञ्चार, सामान्य प्रशासन र स्वास्थ्य ।
२.	श्री ढुण्डीराज शास्त्री मन्त्री	उद्योग
३.	श्री खुमबहादुर खड्का मन्त्री	स्थानीय विकास
४.	श्री कमल थापा मन्त्री	कानून, न्याय तथा संसदीय व्यवस्था
५.	श्री गजेन्द्रनारायण सिंह मन्त्री	आपूर्ति

२०५२।६।६ मा हेरफेर

श्री ५ महाराजधिराजबाट २०५२ साल भाद्र २७ गते प्रधानमन्त्री श्री शेरबहादुर देउवाको अध्यक्षतामा गठन गरिबक्सेको मन्त्रपरिषद्मा नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ बमोजिम प्रधानमन्त्रीको सिफारिशमा देहाय अनुसार हेरफेर र कार्य विभाजन समेत गरिबक्सेकोः-

<u>मन्त्रपरिषद् गठन विधि</u>		<u>कार्य विभाजन</u>
१.	श्री शेरबहादुर देउवा प्रधानमन्त्री	राजदरबार सम्बन्धी, रक्षा, सामान्य प्रशासन, महिला, तथा समाज कल्याण, जनसंख्या तथा वातावरण, संसदीय व्यवस्था र युवा खेलकूद तथा संस्कृति ।
२.	श्री बलबहादुर राई मन्त्री	श्रम
३.	श्री शेख इद्रिश * मन्त्री	वन तथा भू-संरक्षण
४.	श्री पद्मसुन्दर लावती + मन्त्री	कृषि
५.	श्री ढुण्डीराज शास्त्री मन्त्री	उद्योग
६.	श्री चिरञ्जीवी वाग्ले मन्त्री	सूचना तथा सञ्चार
७.	श्री बालाराम घर्तिमगर मन्त्री	आवास तथा भौतिक योजना

* २०५३/०८/१३ मा निधन ।

+ २०५३/०८/२१ मा राजीनामा ।

मन्त्रिपरिषद् गठन विधि

कार्य विभाजन

८.	श्री खुमबहादुर खड्का	मन्त्री	गृह
९.	श्री गोविन्दराज जोशी	मन्त्री	शिक्षा
१०.	श्री पशुपतिशम्शेर ज.ब.रा.	मन्त्री	जलस्रोत
११.	श्री चक्रप्रसाद वास्तोला	मन्त्री	पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन
१२.	श्री रामशरण महत *	मन्त्री	अर्थ
१३.	डा. प्रकाशचन्द्र लोहनी	मन्त्री	परराष्ट्र
१४.	श्री विजयकुमार गच्छदार	मन्त्री	निर्माण तथा यातायात
१५.	श्री अर्जुननरसिंह के.सी.	मन्त्री	स्वास्थ्य
१६.	श्री फत्तेहसिंह थारु	मन्त्री	वाणिज्य
१७.	श्री भीमबहादुर तामाङ	मन्त्री	कानून तथा न्याय
१८.	श्री कमल थापा ♦	मन्त्री	स्थानीय विकास
१९.	श्री गजेन्द्रनारायण सिंह	मन्त्री	आपूर्ति
२०.	श्री बुद्धिमान तामाङ	मन्त्री	भूमिसुधार तथा व्यवस्था

राज्यमन्त्री

१.	श्री रामकृष्ण आचार्य	राज्यमन्त्री	स्थानीय विकास
----	----------------------	--------------	---------------

सहायक मन्त्री

१.	श्री शान्तिशम्शेर राणा	सहायक मन्त्री	आवास तथा भौतिक योजना
२.	श्री प्रेमबहादुर भण्डारी	सहायक मन्त्री	भूमिसुधार तथा व्यवस्था
३.	श्री महेन्द्र राय	सहायक मन्त्री	कृषि
४.	श्री सर्वेन्द्रनाथ शुक्ल #	सहायक मन्त्री	जलस्रोत
५.	श्री राजीव पराजुली	सहायक मन्त्री	वाणिज्य

२०५२/०८/२६ मा हेरफेर

श्री ५ महाराजाधिराजबाट २०५२ भदौ २७ गते प्रधानमन्त्री श्री शेरबहादुर देउवाको अध्यक्षतामा गठन तथा असोज ६ गते हेरफेर गरिबक्सको मन्त्रिपरिषद्मा नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ बमोजिम प्रधानमन्त्रीको सिफारिशमा देहाय बमोजिमका मन्त्री, राज्यमन्त्री र सहायक मन्त्री थप नियुक्त गरिबक्सको थियोः-

थप हुने मन्त्री, राज्यमन्त्री र सहायक मन्त्री

१.	श्रीमती लीला कोइराला	मन्त्री	महिला तथा समाजकल्याण
----	----------------------	---------	----------------------

कार्य विभाजन

* २०५३/४/१६ मा राजीनामा । २०५३/७/१ मा पुनः मन्त्री पदमा नियुक्त ।

♦ २०५३/०८/२६ मा राजीनामा ।

२०५३/०९/२ मा राजीनामा ।

<u>थप हुने मन्त्री, राज्यमन्त्री र सहायक मन्त्री</u>		<u>कार्य विभाजन</u>	
२.	श्री बलबहादुर के.सी.	"	युवा, खेलकूद तथा संस्कृति
३.	श्री विमलेन्द्र निधी	"	सामान्य प्रशासन
४.	श्री प्रकाशमान सिंह	"	जनसंख्या तथा वातावरण
५.	श्री नरहरि आचार्य	"	संसदीय व्यवस्था
६.	श्री शरतसिंह भण्डारी	राज्यमन्त्री	विना विभाग
७.	श्री चिनकाजी श्रेष्ठ	सहायक मन्त्री	अर्थ
८.	श्री गोपालजीजंग शाह	"	उद्योग
९.	श्री हस्तबहादुर मल्ल	"	शिक्षा
१०.	श्री दीपक वास्कोटा	"	गृह
११.	श्री गणेशबहादुर खड्का	"	निर्माण तथा यातायात
१२.	श्री छविप्रसाद देवकोटा	"	जनसंख्या तथा वातावरण
१३.	श्री दुर्योधन चौधरी	"	महिला तथा समाजकल्याण
१४.	श्री रामचन्द्र कुशवाह	"	सूचना तथा सञ्चार
१५.	श्री सुरेशचन्द्र दास यादव	"	स्वास्थ्य
१६.	श्री मीनबहादुर खत्री	"	वन तथा भू-संरक्षण
१७.	श्री पाल्तेन गुरुङ्ग	"	युवा, खेलकूद तथा संस्कृति
१८.	श्री ज्योतेन्द्रमोहन चौधरी	"	श्रम

२०५३।२।४ मा हेरफेर

श्री ५ महाराजाधिराजबाट २०५२ साल भदौ २७ गते प्रधानमन्त्री श्री शेरबहादुर देउवाको अध्यक्षतामा गठन तथा मिति २०५२ असोज ६ गते र २०५२ मंसिर २६ गते हेरफेर गरिबक्सेको मन्त्रिपरिषद्मा नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ बमोजिम प्रधानमन्त्रीको सिफारिशमा देहाय बमोजिमका राज्यमन्त्री र सहायक मन्त्रीहरू थप नियुक्त गरिबक्सी कार्य विभाजन समेत गरिबक्सेको:-

थप हुनुहुने राज्यमन्त्री र सहायक मन्त्रीहरू

१.	श्री मोतीप्रसाद पहाडी	राज्यमन्त्री	कानून तथा न्याय
२.	श्री खोभारी राय	सहायक मन्त्री	कृषि
३.	श्री अनिश अन्सारी	सहायक मन्त्री	आपूर्ति
४.	श्री विष्णुविक्रम थापा	सहायक मन्त्री	वाणिज्य

२०५३।२।२८ मा हेरफेर

श्री ५ महाराजाधिराजबाट २०५२ साल भाद्र २७ गते प्रधानमन्त्री श्री शेरबहादुर देउवाको अध्यक्षतामा गठन तथा मिति २०५२ असोज ६ गते, २०५२ साल मंसिर २६ गते र २०५३ साल जेठ ४ गते हेरफेर गरिबक्सेको मन्त्रिपरिषद्मा नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ बमोजिम प्रधानमन्त्रीको सिफारिशमा देहाय अनुसार हेरफेर र कार्य विभाजन समेत गरिबक्सेको:-

<u>नाम</u>		<u>कार्य विभाजन</u>
१. राज्यमन्त्री श्री रामकृष्ण आचार्य *	मन्त्री	विज्ञान तथा प्रविधि
२. राज्यमन्त्री श्री शरतसिंह भण्डारी	मन्त्री	विना विभागीय
३. सहायक मन्त्री श्री शान्तिशम्शेर राणा	राज्यमन्त्री	आवास तथा भौतिक योजना
४. सहायक मन्त्री श्री प्रेमबहादुर भण्डारी *	राज्यमन्त्री	कृषि
५. सहायक मन्त्री श्री महेन्द्र राय	राज्यमन्त्री	भूमिसुधार तथा व्यवस्था
६. सहायक मन्त्री श्री सर्वेन्द्रनाथ शुक्ल	राज्यमन्त्री	जलस्रोत
७. सहायक मन्त्री श्री राजीव पराजुली *	राज्यमन्त्री	स्थानीय विकास
८. सहायक मन्त्री श्री खोभारी राय *	सहायक मन्त्री	वाणिज्य
९. सहायक मन्त्री श्री विष्णुविक्रम थापा	सहायक मन्त्री	आवास तथा भौतिक योजना

२०५३।१।२४ मा हेरफेर

श्री ५ महाराजाधिराजबाट सम्बत् २०५२ साल भाद्र २७ गते प्रधानमन्त्री श्री शेरबहादुर देउवाको अध्यक्षतामा गठन तथा विभिन्न मितिमा हेरफेर गरिबक्सी कायम रहेको मन्त्रिपरिषद्मा नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ बमोजिम प्रधानमन्त्रीको सिफारिशमा देहाय अनुसार हेरफेर र कार्य विभाजन समेत गरिबक्सेको:-

<u>मन्त्रिपरिषद्को गठन विधि</u>		<u>कार्य विभाजन</u>
१. श्री शेरबहादुर देउवा	प्रधानमन्त्री	राजदरबार सम्बन्धी र रक्षा
२. श्री बलबहादुर राई	मन्त्री	श्रम
३. श्री ढुण्डीराज शास्त्री	"	उद्योग
४. श्री चिरञ्जीवी वाग्ले	"	सूचना तथा सञ्चार
५. श्री वालाराम घर्तिमगर	"	आवास तथा भौतिक योजना
६. श्री खुमबहादुर खड्का	"	गृह

* २०५३/९/८ मा राजीनामा ।

मन्त्रिपरिषद्को गठन विधि**कार्य विभाजन**

७.	श्री गोविन्दबहादुर जोशी	"	शिक्षा
८.	श्री पशुपति शम्शेर ज.ब.रा.	"	जलस्रोत
९.	श्री चक्रप्रसाद वास्तोला	"	पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन
१०.	डा. रामशरण महत	"	अर्थ
११.	डा. प्रकाशचन्द्र लोहनी	"	परराष्ट्र
१२.	श्री विजयकुमार गच्छदार	"	निर्माण तथा यातायात
१३.	श्री अर्जुननरसिंह के.सी.	"	स्वास्थ्य
१४.	श्री फतेहसिंह थारु	"	कृषि
१५.	श्री भीमबहादुर तामाङ	"	कानून तथा न्याय
१६.	श्री कमल थापा	"	स्थानीय विकास
१७.	श्री गजेन्द्रनारायण सिंह	"	आपूर्ति
१८.	श्री बृद्धिमान तामाङ	"	भूमिसुधार तथा व्यवस्था र विज्ञान तथा प्रविधि
१९.	श्रीमती लीला कोइराला	"	महिला तथा समाजकल्याण
२०.	श्री बलबहादुर के.सी.	"	युवा, खेलकूद तथा संस्कृति
२१.	श्री विमलेन्द्र निधी	"	सामान्य प्रशासन
२२.	श्री प्रकाशमान सिंह	"	जनसंख्या तथा वातावरण
२३.	श्री नरहरि आचार्य	"	संसदीय व्यवस्था
२४.	श्री रामकृष्ण आचार्य	"	वाणिज्य
२५.	श्री शरतसिंह भण्डारी	"	विना विभागीय
२६.	श्री मोतीप्रसाद पहाडी	"	वन तथा भू-संरक्षण
२७.	श्री शान्तिशम्शेर राणा	राज्यमन्त्री	जलस्रोत
२८.	श्री प्रेमबहादुर भण्डारी	"	कृषि
२९.	श्री महेन्द्र राय	"	भूमिसुधार तथा व्यवस्था
३०.	श्री राजीव पराजुली	"	स्थानीय विकास
३१.	श्री चिनकाजी श्रेष्ठ	"	अर्थ
३२.	श्री गोपालजीजंग शाह	"	उद्योग
३३.	श्री हस्तबहादुर मल्ल	"	शिक्षा
३४.	श्री दीपक वास्कोटा	"	गृह
३५.	श्री छविप्रसाद देवकोटा	"	जनसंख्या तथा वातावरण
३६.	श्री पाल्तेन गुरुङ्ग	"	पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन
३७.	श्री अनिस अन्सारी	"	श्रम
३८.	श्री विष्णुविक्रम थापा	"	वाणिज्य
३९.	श्री भक्तबहादुर रोकाया	"	वन तथा भू-संरक्षण
४०.	श्री गणेशबहादुर खड्का	सहायक मन्त्री	निर्माण तथा यातायात
४१.	श्री दुर्योधन चौधरी	"	आपूर्ति

<u>मन्त्रिपरिषद्को गठन विधि</u>		<u>कार्य विभाजन</u>	
४२.	श्री रामचन्द्र कुशवाह	"	सूचना तथा सञ्चार
४३.	श्री सुरेशचन्द्र दास यादव	"	स्वास्थ्य
४४.	श्री मीनबहादुर खत्री	"	सामान्य प्रशासन
४५.	श्री ज्योतेन्द्रमोहन चौधरी	"	युवा, खेलकूद तथा संस्कृति
४६.	श्री मिर्जा दिलसाद वेग	"	विज्ञान तथा प्रविधि
४७.	श्री नरेशबहादुर सिंह	"	महिला तथा समाज कल्याण

प्रधानमन्त्री पदबाट राजीनामा:

श्री ५ महाराजाधिराज समक्ष प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवाले नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ को धारा ५९ को उपधारा (१) बमोजिम प्रतिनिधि सभाको आफूमाथि विश्वासको मत मागेकोमा धारा ५९ को उपधारा (३) बमोजिम बहुमत प्राप्त हुन नसकेको कारण दर्शाई प्रधानमन्त्रीको पदबाट मिति २०५३।१।२३ मा राजीनामा दिनु भएको ।

२०५३।१।२७ मा प्रधानमन्त्री नियुक्त

श्री ५ महाराजाधिराजबाट नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ को धारा ४२ को उपधारा (१) बमोजिम प्रधानमन्त्रीको पदमा नियुक्तिका लागि दुई वा दुईभन्दा बढी दलहरूको समर्थनबाट प्रतिनिधि सभाका सदस्यहरूको बहुमतको विश्वास प्राप्त गर्न सक्ने सदस्यलाई जाहेर गर्न आवाहन गरिबक्सेकोमा प्रतिनिधि सभाका सदस्य एवं राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टीका संसदीय दलका नेता श्री लोकेन्द्रबहादुर चन्दले राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी, नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले) तथा नेपाल सद्भावना पार्टीबाट प्रतिनिधित्व गर्नु हुने प्रतिनिधि सभाका सदस्यहरू र अन्य प्रतिनिधि सभा सदस्य समेत गरी १०३ जना प्रतिनिधि सभाका सदस्यहरूको समर्थनबाट बहुमतको विश्वास प्राप्त गर्न सक्ने व्यहोरा मौसुफका हजुरमा जाहेर गर्नु भएकोले मौसुफबाट नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ को धारा ४२ को उपधारा (१) बमोजिम प्रतिनिधि सभाका सदस्य श्री लोकेन्द्रबहादुर चन्दलाई प्रधानमन्त्री पदमा नियुक्त गरिबक्सेको ।

२०५३।१।२९ मा मन्त्रिपरिषद्को गठन

श्री ५ महाराजाधिराजबाट नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ बमोजिम प्रधानमन्त्री श्री लोकेन्द्रबहादुर चन्दको सिफारिशमा निजकै अध्यक्षतामा देहाय अनुसारको मन्त्रिपरिषद् गठन गरी कार्य विभाजन समेत गरिबक्सेको:-

<u>मन्त्रिपरिषद् गठन विधि</u>		<u>कार्य विभाजन</u>	
१.	श्री लोकेन्द्रबहादुर चन्द	प्रधानमन्त्री	राजदरबार सम्बन्धी र रक्षा

मन्त्रिपरिषद् गठन विधि**कार्य विभाजन**

२.	श्री वामदेव गौतम	उप-प्रधानमन्त्री	गृह, उद्योग, जनसंख्या तथा वातावरण, निर्माण तथा यातायात, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन, युवा, खेलकूद तथा संस्कृति, शिक्षा, श्रम, संसदीय व्यवस्था, सूचना तथा सञ्चार र सामान्य प्रशासन ।
३.	श्री रवीन्द्रनाथ शर्मा	मन्त्री	अर्थ, आवास तथा भौतिक योजना, कृषि, जलस्रोत, परराष्ट्र, भूमिसुधार तथा व्यवस्था र वाणिज्य ।
४.	श्रीमती सहाना प्रधान	मन्त्री	वन तथा भू-संरक्षण
५.	श्री राधाकृष्ण मैनाली	"	स्वास्थ्य
६.	श्री अमृतकुमार बोहरा	"	स्थानीय विकास
७.	श्री गजेन्द्रनारायण सिंह	"	आपूर्ति र विज्ञान तथा प्रविधि
८.	श्री रामेश्वर राय यादव	"	कानून तथा न्याय र महिला तथा समाजकल्याण ।

२०५३/२१/११ मा हेरफेर

श्री ५ महाराजाधिराजबाट २०५३ फागुन २९ गते प्रधानमन्त्री श्री लोकेन्द्रबहादुर चन्दको अध्यक्षतामा गठन गरिबक्सेको मन्त्रिपरिषद्मा प्रधानमन्त्रीको सिफारिशमा देहायअनुसार हेरफेर र कार्य विभाजन समेत गरिबक्सेको:-

मन्त्रिपरिषद्को गठन विधि**कार्य विभाजन**

१.	श्री लोकेन्द्रबहादुर चन्द	प्रधानमन्त्री	राजदरबार सम्बन्धी, रक्षा, जलस्रोत, भूमिसुधार तथा व्यवस्था र विज्ञान तथा प्रविधि ।
२.	श्री वामदेव गौतम	उप-प्रधानमन्त्री	गृह
३.	श्री रवीन्द्रनाथ शर्मा	मन्त्री	अर्थ
४.	श्रीमती सहाना प्रधान	"	महिला तथा समाज कल्याण
५.	श्री भरतमोहन अधिकारी	"	निर्माण तथा यातायात
६.	श्री राधाकृष्ण मैनाली	"	स्वास्थ्य
७.	श्री अमृतकुमार बोहरा	"	स्थानीय विकास
८.	डा. प्रकाशचन्द्र लोहनी	"	परराष्ट्र
९.	श्री भलनाथ खनाल	"	सूचना तथा सञ्चार
१०.	श्री सिद्धिलाल सिंह	"	सामान्य प्रशासन
११.	श्री कमल थापा	"	आवास तथा भौतिक योजना
१२.	श्री गजेन्द्रनारायण सिंह	"	आपूर्ति
१३.	श्री बुद्धिमान तामाङ	"	वाणिज्य
१४.	श्री सलिम मिया अन्सारी	"	पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन
१५.	श्री मुकुन्द न्यौपाने	"	श्रम
१६.	श्री केशवप्रसाद वडाल	"	उद्योग
१७.	श्री अशोककुमार राई	"	संसदीय

<u>मन्त्रिपरिषद्को गठन विधि</u>		<u>कार्य विभाजन</u>
१८.	श्री विष्णुप्रसाद पौड्याल	" युवा, खेलकूद तथा संस्कृति
१९.	श्री भिमबहादुर कडायत	" विना विभागीय
२०.	श्री प्रेमबहादुर सिंह	" कानून तथा न्याय
२१.	श्री देवीप्रसाद ओझा	" शिक्षा
२२.	श्री रामकृष्ण आचार्य	" कृषि
२३.	श्रीमती विद्यादेवी भण्डारी	" जनसंख्या तथा वातावरण
२४.	श्री रामेश्वरराय यादव	" वन तथा भू-संरक्षण
२५.	श्री सर्वेन्द्रनाथ शुक्ल	" विना विभागीय

राज्यमन्त्री

१.	श्री रकम चेम्जोङ्ग	राज्यमन्त्री	सूचना तथा सञ्चार
२.	डा. भरतकुमार प्रधान	"	स्वास्थ्य
३.	श्री प्रेमबहादुर भण्डारी	"	कृषि
४.	श्री राजीव पराजुली	"	जलस्रोत
५.	श्री महेश चौधरी	"	स्थानीय विकास
६.	श्री महेश राय यादव	"	निर्माण तथा यातायात
७.	श्री तुलबहादुर गुरुङ्ग	"	उद्योग
८.	श्री भोजराज जोशी	"	शिक्षा
९.	श्री खोभारी राय यादव	"	आवास तथा भौतिक योजना

२०५३/१२/१२ मा मर्यादाक्रममा हेरफेर

श्री ५ महाराजाधिराजबाट २०५३ साल फागुन २९ गते प्रधानमन्त्री श्री लोकेन्द्रबहादुर चन्दको अध्यक्षतामा गठन गरिबक्सेको मन्त्रिपरिषद्मा नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ बमोजिम प्रधानमन्त्रीले २०५३ साल चैत्र ११ गते सिफारिश जाहेर गर्नु भए अनुसार मन्त्रिपरिषद्को हेरफेर तथा कार्य विभाजन समेत गरिबक्सेकोमा प्रधानमन्त्रीले उक्त मन्त्रिपरिषद्को गठन विधिको मर्यादाक्रममा केही हेरफेर गरिबक्सन पुनः सिफारिश जाहेर गर्नु भएको हुँदा मौसुफबाट देहाय अनुसार मर्यादाक्रममा हेरफेर गरिबक्सेको:-

<u>मन्त्रिपरिषद्को गठन विधि</u>		<u>कार्य विभाजन</u>	
१.	श्री लोकेन्द्रबहादुर चन्द	प्रधानमन्त्री	राजदरवार सम्बन्धी, रक्षा, जलस्रोत, भूमिसुधार तथा व्यवस्था र विज्ञान तथा प्रविधि ।
२.	श्री वामदेव गौतम	उप-प्रधानमन्त्री	गृह
३.	श्री रवीन्द्रनाथ शर्मा	मन्त्री	अर्थ
४.	श्रीमती सहाना प्रधान	"	महिला तथा समाजकल्याण

मन्त्रिपरिषद्को गठन विधि

कार्य विभाजन

५.	श्री भलनाथ खनाल	"	सूचना तथा सञ्चार
६.	श्री अमृतकुमार बोहरा	"	स्थानीय विकास
७.	श्री भरतमोहन अधिकारी	"	निर्माण तथा यातायात
८.	श्री राधाकृष्ण मैनाली	"	स्वास्थ्य
९.	डा. प्रकाशचन्द्र लोहनी *	"	परराष्ट्र
१०.	श्री सिद्धिलाल सिंह	"	सामान्य प्रशासन
११.	श्री कमल थापा	"	आवास तथा भौतिक योजना
१२.	श्री गजेन्द्रनारायण सिंह	"	आपूर्ति
१३.	श्री बुद्धिमान तामाङ	"	वाणिज्य
१४.	श्री मुकुन्द न्यौपाने	"	श्रम
१५.	श्री अशोककुमार राई	"	संसदीय व्यवस्था
१६.	श्री केशवप्रसाद वडाल	"	उद्योग
१७.	श्री विष्णुप्रसाद पौड्याल	"	युवा, खेलकूद तथा संस्कृति
१८.	श्री सलिम मिया अन्सारी	"	पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन
१९.	श्री भीमबहादुर कडायत	"	विना विभागीय
२०.	श्री प्रेमबहादुर सिंह +	"	कानून तथा न्याय
२१.	श्री देवीप्रसाद ओझा	"	शिक्षा
२२.	श्री रामकृष्ण आचार्य	"	कृषि
२३.	श्रीमती विद्यादेवी भण्डारी	"	जनसंख्या तथा वातावरण
२४.	श्री रामेश्वरराय यादव +	"	वन तथा भू-संरक्षण
२५.	श्री सर्वेन्द्रनाथ शुक्ल	"	विना विभागीय

राज्यमन्त्री

१.	श्री रकम चेम्जोङ्ग	राज्यमन्त्री	सूचना तथा सञ्चार
२.	श्री भरतकुमार प्रधान	"	स्वास्थ्य
३.	श्री प्रेमबहादुर भण्डारी	"	कृषि
४.	श्री राजीव पराजुली	"	जलस्रोत
५.	श्री तुलबहादुर गुरुङ्ग	"	उद्योग
६.	श्री भोजराज जोशी	"	शिक्षा
७.	श्री महेश चौधरी +	"	स्थानीय विकास
८.	श्री महेन्द्र राय यादव	"	निर्माण तथा यातायात
९.	श्री खोभारी राय यादव	"	आवास तथा भौतिक योजना

* २०५४/२/२९ मा राजीनामा ।

+ राष्ट्रियसभा सदस्यको पदावधि समाप्त भएको कारण २०५४/३/१२ मा राजीनामा । २०५४/३/१६ मा तत्-तत् मन्त्रालयमा यथावत कार्यभार हुने गरी पुर्ननियुक्ति भएको ।

२०५४।२।२९ मा हेरफेर

श्री ५ महाराजाधिराजबाट प्रधानमन्त्री श्री लोकेन्द्रबहादुर चन्दको अध्यक्षतामा गठन भैरहेको मन्त्रपरिषद्मा नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ बमोजिम प्रधानमन्त्रीको सिफारिशमा देहाय बमोजिम हेरफेर, थप कार्य विभाजन समेत गरिबक्सेको:-

नाम	कार्य विभाजन
१. श्री लोकेन्द्रबहादुर चन्द	प्रधानमन्त्री राजदरवार सम्बन्धी, रक्षा, जलस्रोत र विज्ञान तथा प्रविधि ।
२. श्री कमल थापा	मन्त्री परराष्ट्र र आवास तथा भौतिक योजना
३. श्री बुद्धिमान तामाङ	मन्त्री वाणिज्य र भूमिसुधार तथा व्यवस्था
४. श्री महेन्द्र राय #	राज्यमन्त्री भूमिसुधार तथा व्यवस्था
५. श्री ज्योतेन्द्रमोहन चौधरी	" वाणिज्य
६. श्री मिर्जा दिलसाद वेग	" विज्ञान तथा प्रविधि

मन्त्रपरिषद्का उप-प्रधानमन्त्री, अन्य मन्त्री र राज्यमन्त्रीहरू तथा वहाँहरूको कार्यभार यथावत राखिबक्सेको ।

२०५४।५।१३ मा हेरफेर

श्री ५ महाराजाधिराजबाट नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ बमोजिम प्रधानमन्त्री श्री लोकेन्द्रबहादुर चन्दको अध्यक्षतामा गठन भइरहेको मन्त्रपरिषद्मा प्रधानमन्त्रीको सिफारिशमा देहाय बमोजिम हेरफेर तथा थप र कार्यविभाजन समेत गरिबक्सेको:-

नाम	कार्य विभाजन
१. श्री लोकेन्द्रबहादुर चन्द	प्रधानमन्त्री राजदरवार सम्बन्धी, रक्षा, जलस्रोत
२. श्री बालाराम घर्ती मगर	मन्त्री आवास तथा भौतिक योजना
३. श्री कमल थापा	" परराष्ट्र
४. श्री बुद्धिमान तामाङ	" भूमिसुधार तथा व्यवस्था
५. श्री सर्वेन्द्रनाथ शुक्ल	" वाणिज्य
६. श्री प्रेमबहादुर भण्डारी	" विज्ञान तथा प्रविधि
७. श्री राजीव पराजुली	" विना विभागीय
८. श्री ज्योतेन्द्रमोहन चौधरी	राज्यमन्त्री कृषि
९. श्री मिर्जा दिलसाद वेग	" भूमिसुधार

मन्त्रपरिषद्का उप-प्रधानमन्त्री, अन्य मन्त्री र राज्यमन्त्रीहरू तथा वहाँहरूको कार्यभार यथावत राखिबक्सेको ।

२०५४/२/३१ मा पदमुक्त ।

पदमुक्त, नियुक्त र राजीनामा

श्री ५ महाराजाधिराजबाट प्रधानमन्त्रीको सिफारिशमा २०५४ भाद्र २६ गते वन तथा भू-संरक्षण मन्त्री श्री रामेश्वर राय यादवदलाई पदमुक्त गरिबक्सी श्री हृदयेश त्रिपाठीलाई मन्त्री पदमा नियुक्त गरिबक्सी वन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालयको कार्यभार तोकिबक्सेको । यसै गरी मिति २०५४।६।६ मा कानून तथा न्याय मन्त्री श्री प्रेमबहादुर सिंह, स्वास्थ्य राज्यमन्त्री डा. भरतकुमार प्रधान र स्थानीय विकास राज्यमन्त्री श्री महेश चौधरीले आ-आफ्नो पदबाट राजीनामा दिनु भएको ।

२०५४।६।६ मा हेरफेर तथा थप

श्री ५ महाराजाधिराजबाट प्रधानमन्त्री श्री लोकेन्द्रबहादुर चन्दको अध्यक्षतामा गठन भएको मन्त्रपरिषद्मा निजकै सिफारिशमा देहाय बमोजिम हेरफेर तथा थप र कार्यविभाजन समेत गरिबक्सेको:-

नाम		कार्य विभाजन
१. श्री भरतमोहन अधिकारी	मन्त्री	निर्माण तथा यातायात र कानून तथा न्याय
२. श्री गजेन्द्रनारायण सिंह @	"	विना विभागीय
३. श्री मोतिप्रसाद पहाडी	"	आपूर्ति
४. श्री पाल्तेन गुरुङ	राज्यमन्त्री	आपूर्ति
५. श्री नरेशबहादुर सिंह	"	वन तथा भू-संरक्षण

मन्त्रपरिषद्का प्रधानमन्त्री, उप-प्रधानमन्त्री, अन्य मन्त्री र राज्यमन्त्रीहरू तथा वहाँहरूको कार्यभार यथावत् राखिबक्सेको ।

प्रधानमन्त्री पदबाट राजीनामा

२०५४।६।१८ मा प्रधानमन्त्री श्री लोकेन्द्रबहादुर चन्दले प्रतिनिधि सभाको बैठकले आफू विरुद्ध अविश्वासको प्रस्ताव बहुमतद्वारा पारित गरेको कारण दर्शाई श्री ५ महाराजाधिराज समक्ष प्रधानमन्त्री पदबाट राजीनामा दिनु भएको ।

@ २०५४/६/१० मा राजीनामा ।

२०५४।६।२० मा प्रधानमन्त्री नियुक्त

श्री ५ महाराजाधिराजबाट नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ को धारा ४२ को उपधारा (१) बमोजिम प्रधानमन्त्रीको पदमा नियुक्तिका लागि दुई वा दुईभन्दा बढी दलहरूको समर्थनबाट प्रतिनिधि सभाका सदस्यहरूको बहुमतको विश्वास प्राप्त गर्न सक्ने सदस्यलाई जाहेर गर्न आह्वान गरिबक्सेकोमा प्रतिनिधि सभाका सदस्य श्री सुर्यबहादुर थापाले राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी, नेपाली कांग्रेस तथा नेपाल सद्भावना पार्टीबाट प्रतिनिधित्व गर्नु हुने प्रतिनिधि सभाका सदस्यहरू र स्वतन्त्र सदस्य समेत गरी १०७ जना प्रतिनिधि सभाका सदस्यहरूको समर्थनबाट बहुमतको विश्वास प्राप्त गर्न सक्ने व्यहोरा मौसुफका हजुरमा जाहेर गर्नु भएकोले मौसुफबाट नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ को धारा ४२ को उपधारा (१) बमोजिम प्रतिनिधि सभाका सदस्य श्री सुर्यबहादुर थापालाई प्रधानमन्त्री पदमा नियुक्त गरिबक्सेको ।

२०५४।६।२१ मा मन्त्रपरिषद्को गठन

श्री ५ महाराजाधिराजबाट नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ बमोजिम प्रधानमन्त्री श्री सुर्यबहादुर थापाको सिफारिशमा निजकै अध्यक्षतामा देहाय अनुसारको मन्त्रपरिषद् गठन गरी कार्य विभाजन समेत गरिबक्सेको:-

<u>मन्त्रपरिषद् गठन विधि</u>		<u>कार्य विभाजन</u>
१. श्री सुर्यबहादुर थापा	प्रधानमन्त्री	राजदरबार सम्बन्धी, रक्षा, गृह, निर्माण तथा यातायात, आपूर्ति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन, सूचना तथा सञ्चार, शिक्षा, उद्योग, युवा खेलकूद तथा संस्कृति, स्वास्थ्य, महिला तथा समाजकल्याण, श्रम, सामान्य प्रशासन संसदीय व्यवस्था, कानून तथा न्याय र जनसंख्या तथा वातावरण ।
२. श्री रविन्द्रनाथ शर्मा	मन्त्री	अर्थ
३. श्री पशुपति शमशेर ज.व.रा.	"	जलस्रोत
४. डा. प्रकाशचन्द्र लोहनी	"	आवास तथा भौतिक योजना, भूमिसुधार तथा व्यवस्था, वाणिज्य र विज्ञान तथा प्रविधि ।
५. श्री कमल थापा	"	परराष्ट्र र कृषि
६. श्री गजेन्द्रनारायण सिंह	"	स्थानीय विकास र वन तथा भू-संरक्षण

२०५४।६।२७ मा हेरफेर

श्री ५ महाराजाधिराजबाट २०५४ साल असोज २१ गते प्रधानमन्त्री श्री सुर्यबहादुर थापाको अध्यक्षतामा गठन गरिबक्सेको मन्त्रिपरिषद्मा नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ बमोजिम प्रधानमन्त्रीको सिफारिशमा देहाय अनुसार हेरफेर, थप र कार्यविभाजन समेत गरिबक्सेको :-

मन्त्रिपरिषद्को गठन विधि

कार्य विभाजन

१.	श्री सुर्यबहादुर थापा	प्रधानमन्त्री	राजदरवार सम्बन्धी, रक्षा, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन, शिक्षा, कानून तथा न्याय, महिला तथा समाज कल्याण, श्रम, सामान्य प्रशासन, संसदीय व्यवस्था र जनसंख्या तथा वातावरण ।
२.	श्री बालाराम घर्ति मगर	मन्त्री	निर्माण तथा यातायात
३.	श्री फत्तेहसिंह थारु	"	उद्योग
४.	श्री गजेन्द्रनारायण सिंह	"	स्थानीय विकास
५.	श्री बुद्धिमान तामाङ	"	गृह
६.	श्री रामकृष्ण आचार्य	"	विना विभागीय
७.	श्री शरतसिंह भण्डारी	"	युवा, खेलकूद तथा संस्कृति
८.	श्री मोतीप्रसाद पहाडी	"	आपूर्ति
९.	श्री सर्वेन्द्रनाथ शुक्ल	"	सूचना तथा सञ्चार
१०.	श्री राजीव पराजुली	"	विना विभागीय
११.	श्री हृदयेश त्रिपाठी	"	वन तथा भू-संरक्षण
१२.	श्री शान्तिशम्शेर राणा	"	स्वास्थ्य
१३.	श्री महेन्द्र राय	"	विना विभागीय
१४.	श्री रामविलास यादव	"	विना विभागीय

राज्यमन्त्री

१.	श्री पाल्तेन गुरुङ	राज्यमन्त्री	जनसंख्या तथा वातावरण
२.	श्री विष्णुविक्रम थापा	"	गृह
३.	श्री भक्तबहादुर रोकाया	"	वन तथा भू-संरक्षण
४.	श्री मिर्जा दिलसाद वेग	"	वाणिज्य
५.	श्री नरेशबहादुर सिंह	"	युवा, खेलकूद तथा संस्कृति

मन्त्रिपरिषद्का अन्य मन्त्रीहरू तथा वहाँहरूको कार्यभार यथावत राखिबक्सेको ।

२०५४।७।११ मा मर्यादाक्रममा हेरफेर

श्री ५ महाराजाधिराजबाट नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ बमोजिम २०५४ साल असोज २७ गते हेरफेर, थप र कार्यविभाजन समेत गरिबक्सेको मन्त्रिपरिषद्को गठन विधिको मर्यादाक्रममा प्रधानमन्त्रीको सिफारिशमा मौसूफबाट देहाय अनुसार हेरफेर गरिबक्सेको :-

मन्त्रिपरिषद्को गठन विधि

कार्य विभाजन

१.	श्री सुर्यबहादुर थापा	प्रधानमन्त्री	राजदरबार सम्बन्धी, रक्षा, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन, शिक्षा, कानून तथा न्याय, महिला तथा समाज कल्याण, श्रम, सामान्य प्रशासन, संसदीय व्यवस्था र जनसंख्या तथा वातावरण ।
२.	श्री बालाराम घर्ति मगर	मन्त्री	निर्माण तथा यातायात
३.	श्री फत्तेहसिंह थारु	"	उद्योग
४.	श्री गजेन्द्रनारायण सिंह	"	स्थानीय विकास
५.	श्री बुद्धिमान तामाङ	"	गृह
६.	श्री रामकृष्ण आचार्य	"	विना विभागीय
७.	श्री शरतसिंह भण्डारी	"	युवा, खेलकूद तथा संस्कृति
८.	श्री मोतीप्रसाद पहाडी	"	आपूर्ति
९.	श्री सर्वेन्द्रनाथ शुक्ल	"	सूचना तथा सञ्चार
१०.	श्री राजीव पराजुली	"	विना विभागीय
११.	श्री रामविलास यादव	"	विना विभागीय
१२.	श्री शान्तिशम्शेर राणा	"	स्वास्थ्य
१३.	श्री महेन्द्र राय	"	विना विभागीय
१४.	श्री हृदयेश त्रिपाठी	"	वन तथा भू-संरक्षण

राज्यमन्त्री

१.	श्री पाल्तेन गुरुङ	राज्यमन्त्री	जनसंख्या तथा वातावरण
२.	श्री विष्णुविक्रम थापा	"	गृह
३.	श्री भक्तबहादुर रोकाया	"	वन तथा भू-संरक्षण
४.	श्री मिर्जा दिलसाद वेग	"	वाणिज्य
५.	श्री नरेशबहादुर सिंह	"	युवा, खेलकूद तथा संस्कृति

मन्त्रिपरिषद्का अन्य मन्त्रीहरू तथा वहाँहरूको कार्यभार यथावत राखिबक्सेको ।

२०५४।१८ हेरफेर

श्री ५ महाराजाधिराजबाट २०५४ साल असोज २१ गते प्रधानमन्त्री श्री सूर्यबहादुर थापाको अध्यक्षतामा गठन गरिबक्सेको मन्त्रिपरिषद्मा नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ बमोजिम प्रधानमन्त्रीको सिफारिशमा देहाय अनुसार हेरफेर, थप र कार्य विभाजन समेत गरिबक्सेको :-

<u>मन्त्रिपरिषद्को गठन विधि</u>		<u>कार्य विभाजन</u>	
१.	श्री सूर्यबहादुर थापा	प्रधानमन्त्री	राजदरबार सम्बन्धी
२.	श्री खुमबहादुर खड्का	मन्त्री	गृह
३.	श्री रवीन्द्रनाथ शर्मा	"	अर्थ
४.	श्री बालाराम घर्ती मगर	"	आवास तथा भौतिक योजना
५.	श्री पशुपति शम्शेर ज.ब.रा.	"	जलस्रोत
६.	डा. श्री प्रकाशचन्द्र लोहनी	"	कृषि
७.	श्री विजयकुमार गच्छदार	"	निर्माण तथा यातायात
८.	श्री फत्तेहसिंह थारु #	"	रक्षा
९.	श्री कमल थापा	"	परराष्ट्र
१०.	श्री गजेन्द्रनारायण सिंह	"	स्थानीय विकास
११.	श्री बुद्धिमान तामाङ	"	भूमिसुधार तथा व्यवस्था
१२.	श्री प्रकाशमान सिंह	"	जनसंख्या तथा वातावरण
१३.	श्री रामकृष्ण आचार्य #	"	विना विभागीय
१४.	श्री शरतसिंह भण्डारी	"	युवा, खेलकूद तथा संस्कृति
१५.	श्री मोतीप्रसाद पहाडी	"	आपूर्ति
१६.	श्री सर्वेन्द्रनाथ शुक्ल	"	प्रधानमन्त्रीको कार्यालय
१७.	श्री प्रेमबहादुर भण्डारी #	"	विना विभागीय
१८.	श्री राजीव पराजुली #	"	विज्ञान तथा प्रविधि
१९.	श्री रामविलास यादव	"	वाणिज्य
२०.	श्री शान्तिशम्शेर राणा ▽	"	विना विभागीय
२१.	श्री महेन्द्र राय #	"	विना विभागीय
२२.	श्री हृदयेश त्रिपाठी	"	वन तथा भू-संरक्षण
२३.	श्री महन्थ ठाकुर	"	सूचना तथा सञ्चार
२४.	श्री सिद्धराज ओझा	"	कानून तथा न्याय

२०५४/९/२५ मा राजीनामा ।

▽ २०५४/९/२५ मा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्री पदमा नियुक्त ।

<u>मन्त्रिपरिषद्को गठन विधि</u>		<u>कार्य विभाजन</u>	
२५.	श्री पाल्तेन गुरुङ	"	श्रम
२६.	श्री के.वी. गुरुङ	"	शिक्षा
२७.	श्री विपिन कोइराला	"	स्वास्थ्य
<u>राज्यमन्त्री</u>			
२८.	श्री पद्मनारायण चौधरी	राज्यमन्त्री	उद्योग
२९.	श्री शिवराज सुवेदी	"	सामान्य प्रशासन
३०.	श्रीमती मीना पाण्डे	"	महिला तथा समाज कल्याण
३१.	श्री रेवतीप्रसाद भुषाल	"	पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन
३२.	श्री मणि लामा	"	संसदीय व्यवस्था
३३.	श्री विष्णुविक्रम थापा	"	कृषि
३४.	श्री भक्तबहादुर रोकाया	"	वन तथा भू-संरक्षण
३५.	श्री मिर्जा दिलसाद वेग	"	आवास तथा भौतिक योजना
३६.	श्री नरेशबहादुर सिंह	"	युवा, खेलकूद तथा संस्कृति
३७.	श्री राजेन्द्रबहादुर शाह	"	शिक्षा
३८.	श्री महेन्द्र यादव	"	गृह
३९.	श्री कमलेश शर्मा	"	निर्माण तथा यातायात
४०.	श्री रामबहादुर गुरुङ	"	आपूर्ति
४१.	श्री बज्रकिशोर सिंह	"	स्वास्थ्य
४२.	श्री जयप्रकाश गुप्ता	"	सूचना तथा सञ्चार
<u>सहायक मन्त्री</u>			
४३.	श्री रामजनम चौधरी	सहायक मन्त्री	सामान्य प्रशासन
४४.	श्री सुरेन्द्र हमाल	"	उद्योग
४५.	श्री मोहम्मद अफताव आलम	"	श्रम
४६.	श्री सुशीलमान शेरचन	"	पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन
४७.	श्री केशवबहादुर चन्द	"	महिला तथा समाज कल्याण

२०५४।१२।२८ मा प्रधानमन्त्री पदबाट राजीनामा

श्री ५ महाराजाधिराजबाट प्रधानमन्त्री सूर्यबहादुर थापाले प्रधानमन्त्रीको पदबाट चढाउनु भएको राजीनामा नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ बमोजिम स्वीकृत गरिबक्सको ।

२०५४।१२।३० मा प्रधानमन्त्री नियुक्त

“श्री ५ महाराजाधिराजबाट नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ को धारा ४२ को उपधारा (१) बमोजिम प्रधानमन्त्रीको पदमा नियुक्तिका लागि दुई वा दुईभन्दा बढी दलहरूको समर्थनबाट प्रतिनिधि सभाका सदस्यहरूको बहुमतको विश्वास प्राप्त गर्न सक्ने सदस्यलाई जाहेर गर्न आन्धान गरिबक्सेकोमा तोकिएको समय सम्ममा कुनै पनि सदस्यबाट जाहेर हुन नाआएकोले मौसूफबाट नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ को धारा: ४२ को उपधारा (२) बमोजिम प्रतिनिधि सभामा सबैभन्दा बढी सदस्यहरू भएको नेपाली काँग्रेसका संसदीय दलका नेता श्री गिरिजाप्रसाद कोइरालालाई प्रधानमन्त्री पदमा नियुक्त गरिबक्सेको ।

२०५५।१।२ मा मन्त्रिपरिषद्को गठन

श्री ५ महाराजाधिराजबाट नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ बमोजिम प्रधानमन्त्री श्री गिरिजाप्रसाद कोइरालाको सिफारिशमा निजकै अध्यक्षतामा देहाय अनुसारको मन्त्रिपरिषद् गठन गरी कार्य विभाजन समेत गरिबक्सेको:-

<u>मन्त्रिपरिषद्को गठन विधि</u>		<u>कार्य विभाजन</u>
१. श्री गिरिजाप्रसाद कोइराला	प्रधानमन्त्री	राजदरबार सम्बन्धी, रक्षा, गृह, परराष्ट्र, कृषि, स्थानीय विकास, निर्माण तथा यातायात, आपूर्ति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन, सूचना तथा सञ्चार, शिक्षा, उद्योग, युवा, खेलकूद तथा संस्कृति, स्वास्थ्य, महिला तथा समाज कल्याण, श्रम, सामान्य प्रशासन, संसदीय व्यवस्था, कानून तथा न्याय, जनसंख्या तथा वातावरण, आवास तथा भौतिक योजना, भूमिसुधार तथा व्यवस्था, वाणिज्य विज्ञान तथा प्रविधि र वन तथा भू-संरक्षण ।
२. सुश्री शैलजा आचार्य	उप-प्रधानमन्त्री	जलस्रोत
३. डा. रामशरण महत	मन्त्री	अर्थ

२०५५।१।६ मा हेरफेर

श्री ५ महाराजाधिराजबाट २०५५ साल वैशाख २ गते प्रधानमन्त्री श्री गिरिजाप्रसाद कोइरालाको अध्यक्षतामा गठन गरिबक्सेको मन्त्रिपरिषद्मा नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ बमोजिम प्रधानमन्त्रीको सिफारिशमा देहाय अनुसार हेरफेर, थप र कार्य विभाजन समेत गरिबक्सेको :-

<u>मन्त्रिपरिषद्को गठन विधि</u>		<u>कार्य विभाजन</u>
१. श्री गिरिजाप्रसाद कोइराला	प्रधानमन्त्री	राजदरबार सम्बन्धी, रक्षा र परराष्ट्र

मन्त्रिपरिषद्को गठन विधिकार्य विभाजन

२.	सुश्री शैलजा आचार्य	उप-प्रधानमन्त्री	जलस्रोत
३.	श्री दुण्डिराज शास्त्री	मन्त्री	उद्योग र श्रम
४.	श्री चिरञ्जीवी वार्ले	"	भूमिसुधार तथा व्यवस्था र वाणिज्य
५.	श्री खुमबहादुर खड्का ⁺	"	वन तथा भू-संरक्षण र आपूर्ति
६.	श्री गोविन्दराज जोशी	"	गृह
७.	श्री चक्रप्रसाद वास्तोला	"	कृषि
८.	डा. श्री रामशरण महत	"	अर्थ
९.	श्री विजयकुमार गच्छदार	"	निर्माण तथा यातायात
१०.	श्री अर्जुनरसिंह के.सी.	"	शिक्षा र आवास तथा भौतिक योजना
११.	श्री विमलेन्द्र निधी	"	सामान्य प्रशासन
१२.	श्री प्रकाशमान सिंह	"	स्थानीय विकास
१३.	श्री महन्थ ठाकुर	"	सूचना तथा सञ्चार
१४.	श्री सिद्धराज ओझा [*]	"	कानून तथा न्याय
१५.	श्री के.वी. गुरुङ	"	स्वास्थ्य
१६.	श्री ओमकार श्रेष्ठ	"	संसदीय व्यवस्था र विज्ञान तथा प्रविधि
१७.	श्री आनन्दप्रसाद तुङ्गना [#]	"	पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन
१८.	श्री पूर्णबहादुर खड्का	"	युवा, खेलकूद तथा संस्कृति र जनसंख्या तथा वातावरण

राज्यमन्त्री

१९.	श्रीमती मीना पाण्डे	राज्यमन्त्री	महिला तथा समाज कल्याण
२०.	श्री भक्तबहादुर रोकाया	"	वन तथा भू-संरक्षण
२१.	श्री रामबहादुर गुरुङ्ग	"	आपूर्ति
२२.	श्री दीपकुमार उपाध्याय	"	अर्थ
२३.	श्री देवेन्द्रराज कंडेल	"	गृह
२४.	श्री राजदेव गोइत	"	स्थानीय विकास
२५.	श्री भक्तबहादुर बलायर	"	स्वास्थ्य
२६.	श्री अमरराज कैनी	"	उद्योग र श्रम

सहायक मन्त्री

२७.	श्रीमती कमला पन्त	सहायक मन्त्री	महिला तथा समाज कल्याण
-----	-------------------	---------------	-----------------------

⁺ २०५५/१/११ मा स्वास्थ्यको कारण दर्शाई राजीनामा दिएको ।

^{*} २०५५/१/२२ मा वन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालयको कार्यभार समेत थप भएको ।

[#] २०५५/१/२२ मा आपूर्ति मन्त्रालयको कार्यभार समेत थप भएको ।

२०५५।५।१० हेरफेर

श्री ५ महाराजाधिराजबाट २०५५ साल वैशाख २ गते प्रधानमन्त्री श्री गिरिजाप्रसाद कोइरालाको अध्यक्षतामा गठन गरिबक्सेको मन्त्रिपरिषद्मा नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ बमोजिम प्रधानमन्त्रीको सिफारिशमा देहाय अनुसार हेरफेर, थप र कार्य विभाजन समेत गरिबक्सेको :-

मन्त्रिपरिषद्को गठन विधि		कार्यविभाजन
१. श्री गिरिजाप्रसाद कोइराला	प्रधानमन्त्री	राजदरबार सम्बन्धी, रक्षा र परराष्ट्र
२. सुश्री शैलजा आचार्य	उप-प्रधानमन्त्री	जलस्रोत
३. श्री राधाकृष्ण मैनाली *	मन्त्री	सूचना तथा सञ्चार
४. श्री चिरञ्जीवी वार्ले	"	भूमिसुधार तथा व्यवस्था
५. श्री खुमबहादुर खड्का	"	आपूर्ति
६. श्री गोविन्दराज जोशी	"	गृह
७. डा. रामशरण महत	"	अर्थ
८. श्री विजयकुमार गच्छदार	"	निर्माण तथा यातायात
९. श्री अर्जुनरसिंह के.सी.	"	शिक्षा
१०. श्री सितानन्दन राय ♦	"	कानून तथा न्याय
११. श्री विमलेन्द्र निधी	"	सामान्य प्रशासन
१२. श्री के.वी. गुरुङ्ग	"	स्वास्थ्य
१३. श्री त्रिलोचन ढकाल ♦	"	कृषि
१४. श्री केशवलाल श्रेष्ठ ♦	"	स्थानीय विकास
१५. श्री ओमकार श्रेष्ठ	"	संसदीय व्यवस्था
१६. श्री आनन्दप्रसाद ढुंगाना	"	वन तथा भू-संरक्षण
१७. श्री राजेन्द्रप्रसाद श्रेष्ठ ♦	"	आवास तथा भौतिक योजना
१८. श्री पूर्णबहादुर खड्का	"	युवा, खेलकूद तथा संस्कृति
१९. श्री यामलाल कडेल ♦	"	पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन
२०. श्री हेमराज राई ♦	"	उद्योग
२१. श्री अम्बिका साँवा ♦	"	जनसंख्या तथा वातावरण
राज्यमन्त्री		
२२. श्रीमती मीना पाण्डे	राज्यमन्त्री	महिला तथा समाजकल्याण
२३. श्री गोविन्दनाथ उप्रेती ♦	"	श्रम
२४. श्री राजदेव गोइत	"	विज्ञान तथा प्रविधि

* २०५५/८/९ मा राजीनामा ।

♦ २०५५/८/२९ मा राजीनामा ।

मन्त्रिपरिषद्को गठन विधि

कार्यविभाजन

२५.	श्री जगतबहादुर वोगटी ♦ सहायक मन्त्री	"	वाणिज्य
२६.	श्री रामचन्द्र अधिकारी ∇	सहायक मन्त्री	स्वास्थ्य
२७.	श्री रामजनम चौधरी	"	शिक्षा
२८.	श्री मोहम्मद अफ्ताव आलम	"	वन तथा भू-संरक्षण
२९.	श्री देवबहादुर पौडेल क्षेत्री ♦	"	स्थानीय विकास
३०.	श्री यज्ञराज न्यौपाने ♦	"	सूचना तथा सञ्चार
३१.	श्री भलकनाथ वाग्ले	"	भूमिसुधार तथा व्यवस्था
३२.	श्री लक्ष्मीनारायण चौधरी ♦	"	उद्योग

२०५५।१।६ मा प्रधानमन्त्रीबाट राजीनामा

श्री ५ महाराजाधिराजबाट प्रधानमन्त्री श्री गिरिजाप्रसाद कोइरालाले प्रधानमन्त्रीको पदबाट चढाउनु भएको राजीनामा नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ बमोजिम स्वीकृत गरिबक्सेको ।

२०५५।१।८ मा प्रधानमन्त्री नियुक्त

श्री ५ महाराजाधिराजबाट नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ को धारा ४२ को उपधारा (१) बमोजिम प्रधानमन्त्रीको पदमा नियुक्तिका लागि दुई वा दुईभन्दा बढी दलहरूको समर्थनबाट प्रतिनिधि सभाका सदस्यहरूको बहुमतको विश्वास प्राप्त गर्न सक्ने सदस्यलाई जाहेर गर्न आह्वान गरिबक्सेकोमा प्रतिनिधि सभाका सदस्य श्री गिरिजाप्रसाद कोइरालाले नेपाली काँग्रेस, नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले) तथा नेपाल सद्भावना पार्टीबाट प्रतिनिधित्व गर्नु हुने प्रतिनिधि सभाका सदस्यहरू समेत गरी १३५ जना प्रतिनिधि सभाका सदस्यहरूको समर्थनबाट बहुमतको विश्वास प्राप्त गर्न सक्ने व्यहोरा मौसूफका हजुरमा जाहेर गर्नु भएकोले मौसूफबाट नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ को धारा ४२ को उपधारा (१) बमोजिम प्रतिनिधि सभाका सदस्य श्री गिरिजाप्रसाद कोइरालालाई प्रधानमन्त्री पदमा नियुक्त गरिबक्सेको ।

∇ २०५५/८/६ मा राजीनामा ।

२०५५।१।१० मा मन्त्रिपरिषद् गठन

श्री ५ महाराजाधिराजबाट नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ बमोजिम प्रधानमन्त्री श्री गिरिजाप्रसाद कोइरालाको सिफारिशमा निजकै अध्यक्षतामा देहाय अनुसारको मन्त्रिपरिषद् गठन गरी कार्य विभाजन समेत गरिबक्सेको:-

मन्त्रिपरिषद्को गठन विधि

कार्य विभाजन

१.	श्री गिरिजाप्रसाद कोइराला	प्रधानमन्त्री	राजदरबार सम्बन्धी, रक्षा र परराष्ट्र, कृषि, भूमिसुधार तथा व्यवस्था, आपूर्ति, निर्माण तथा यातायात, आवास तथा भौतिक योजना, वन तथा भू-संरक्षण र श्रम ।
२.	श्री भरतमोहन अधिकारी	मन्त्री	अर्थ र कानून तथा न्याय
३.	श्री गोविन्दराज जोशी	"	गृह र सामान्य प्रशासन
४.	श्री गजेन्द्रनारायण सिंह	"	उद्योग
५.	श्री कुलबहादुर गुरुङ	"	शिक्षा र महिला तथा समाज कल्याण
६.	श्री अमृतकुमार बोहरा	"	स्थानीय विकास
७.	श्री प्रदिप नेपाल	"	जलस्रोत र स्वास्थ्य
८.	श्री पूर्णबहादुर खड्का	"	वाणिज्य र युवा, खेलकूद तथा संस्कृति
९.	श्री भीमबहादुर रावल	"	पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन र विज्ञान तथा प्रविधि
१०.	श्री जयप्रकाशप्रसाद गुप्ता	"	सूचना तथा सञ्चार र संसदीय व्यवस्था
११.	श्री रमेशनाथ पाण्डे	"	जनसंख्या तथा वातावरण

६५. संसदीय दलको नेता

द्वितीय प्रतिनिधि सभा कार्यकालमा निम्नानुसारका मा. सदस्यहरू आ-आफ्नो संसदीय दलबाट दलको नेतामा चुनिनु भएको थियो:-

<u>सि.नं.</u>	<u>दलको नेताको नाम थर</u>	<u>दल</u>
१.	मा. श्री शेरबहादुर देउवा	नेपाली काँग्रेस
२.	मा. श्री गिरिजाप्रसाद कोइराला	नेपाली काँग्रेस
३.	मा. श्री मनमोहन अधिकारी	नेकपा (एमाले)
४.	मा. श्री वामदेव गौतम	नेकपा (माले)
५.	मा. श्री सूर्यबहादुर थापा	रा.प्र.पा.
६.	मा. श्री लोकेन्द्रबहादुर चन्द	रा.प्र.पा. (चन्द)
७.	मा. श्री गजेन्द्रनारायण सिंह	नेपाल सद्भावना पार्टी

६६. विपक्षी दलको नेता

दोस्रो प्रतिनिधि सभा अवधिमा विपक्षी दलको नेतामा नियुक्त हुनु भएका मा. सदस्यहरू निम्नानुसार हुनुहुन्थ्यो:-

<u>सि.नं.</u>	<u>नाम थर</u>	<u>दल</u>
१.	मा. श्री शेरबहादुर देउवा	नेपाली काँग्रेस
२.	मा. श्री गिरिजाप्रसाद कोइराला	नेपाली काँग्रेस
३.	मा. श्री मनमोहन अधिकारी	नेकपा (एमाले)
४.	मा. श्री गिरिजाप्रसाद कोइराला	नेपाली काँग्रेस
५.	मा. श्री वामदेव गौतम	नेकपा (माले)

६७. मुख्य सचेतक

द्वितीय प्रतिनिधि सभा अवधिमा मुख्य सचेतक र सचेतकमा नियुक्त हुनुहुने मा. सदस्यहरूको विवरण निम्नानुसार छ :-

<u>सि.नं.</u>	<u>नाम थर</u>	<u>दल</u>
१.	मा. श्री चिरञ्जीवी वाग्ले	नेपाली काँग्रेस
२.	मा. श्री आनन्दप्रसाद हुंगाना	नेपाली काँग्रेस
३.	मा. श्री शिवराज जोशी	नेपाली काँग्रेस
४.	मा. श्री देवीप्रसाद ओझा	नेकपा (एमाले)
५.	मा. श्री राजेन्द्रप्रसाद पाण्डे	नेकपा (एमाले)
६.	मा. श्री टंक राई	नेकपा (माले)

६८. सचेतक

द्वितीय प्रतिनिधि सभा कार्यावधिमा निम्नानुसार मा. सदस्यहरू सचेतकमा नियुक्त हुनु भएको थियो :-

<u>सि.नं.</u>	<u>नाम थर</u>	<u>दल</u>
१.	मा. श्री पद्मानारायण चौधरी	नेपाली काँग्रेस
२.	मा. श्री गंगाधर लम्साल	नेपाली काँग्रेस
३.	मा. श्री देवेन्द्रराज कँडेल	नेपाली काँग्रेस
४.	मा. श्री राजेन्द्रप्रसाद पाण्डे	नेकपा (एमाले)
५.	मा. श्री खगराज अधिकारी	नेकपा (एमाले)
६.	मा. श्री गंगाप्रसाद चौधरी	नेकपा (माले)

६९. महासचिवको नियुक्ति

श्री ५ महाराजाधिराजबाट प्रतिनिधि सभाका सभामुख र राष्ट्रियसभाका अध्यक्षको परामर्शमा डा. ईश्वरप्रसाद उपाध्यायलाई २०५३।१०।२५ गते नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ बमोजिम संसदको महासचिव पदमा पाँच वर्षको लागि नियुक्त गरिबक्सेको ।

७०. सचिवहरूको नियुक्ति

श्री ५ महाराजाधिराजबाट नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ बमोजिम प्रतिनिधि सभाका सभामुखको सिफारिशमा श्री सूर्यकिरण गरुङ्गलाई प्रतिनिधि सभाको सचिव पदमा र राष्ट्रिय सभाका अध्यक्षको सिफारिशमा श्री रामबहादुर के.सी. लाई राष्ट्रियसभाको सचिव पदमा २०५४ साल आषाढ २५ गतेदेखि लागू हुने गरी पाँच वर्षको लागि पुनः नियुक्त गरिबक्सेको ।

७१. प्रश्नहरू

(क) द्वितीय प्रतिनिधि सभा अवधिमा दर्ता हुन आएका प्रश्नहरूको स्थिति निम्नानुसार छः-

सि.नं.	अधिवेशन	मौखिक प्रश्न	लिखित प्रश्न	अल्प सूचनाको प्रश्न	जम्मा प्रश्न
१.	आठौं	७५६	१५	२४	७९५
२.	नवौं	८५७	४८	८	९१३
३.	दशौं	२३२४	६२	५	२३९१
४.	एघारौं	५६०	२०	१	५८१
५.	बाह्रौं	१७०८	११	९	१७२८
६.	तेह्रौं	२७६	६	-	२८२
७.	चौधौं	१८९२	१४	-	१९०६
	जम्मा:-	८३७३	१७६	४७	८५९६

(ख) द्वितीय प्रतिनिधि सभा कार्यकालका प्रश्नहरूको यथार्थ विवरण निम्नानुसार छ :-

सि.नं	प्रश्नको किसिम	दर्ता संख्या	अस्वीकृत प्रश्न संख्या	परिवर्तन भै घटबढ हुँदा कायम हुन आएको प्रश्न संख्या	स्वीकृत भै मन्त्रालयमा उत्तरको लागि पठाइएको कूल प्रश्न संख्या	मन्त्रालय बाट उत्तर प्राप्त प्रश्न संख्या	बैठकमा उत्तर दिइएका र टेबुल गरिएका प्रश्नहरूको कूल संख्या	मन्त्रालयबाट उत्तर प्राप्त हुन बाँकी प्रश्न संख्या
१.	मौखिक	८२०६	७१६	७०६५	७०६५	५५८८	५५८८	१४७७
२.	लिखित	२६२	१५	२२८	२२८	१४०	१४०	८८
३.	अल्प सूचना	३२	४	२७	२७	२०	२०	७

(ग) द्वितीय प्रतिनिधि सभामा सोधिएका तथा टेबुल गरिएका प्रश्नहरूको विवरण निम्नानुसार छ :-

अधिवेशन	मौखिक			लिखित		अल्प सूचना	
	सभामा सोधिएका प्रश्नहरू	टेबुल गरिएका प्रश्नहरू	अन्तिम बैठकमा टेबुल गरिएका प्रश्नहरू	सभामा स्वतः टेबुल भएका प्रश्नहरू	अन्तिम बैठकमा टेबुल गरिएका प्रश्नहरू	सभामा सोधिएका प्रश्नहरू	सभामा टेबुल गरिएका प्रश्नहरू
आठौँ	१७१	३७३	-	३	३	७	९
नवौँ	४८१	१०	२००	३२	३	२	-
दशौँ	८३४	१०	७२४	६०	३	१	-
एघारौँ *	-	-	-	-	-	-	-
बाह्रौँ	५४३	६	७८६	८	४	१	-
तेह्रौँ	७४	-	११४	२	-	-	-
चौधौँ	५००	-	७६२	१८	४	-	-
जम्मा:-	२६०३	३९९	२५८६	१२३	१७	११	९

द्रष्टव्य: मौखिक, लिखित र अल्पसूचनाको यथार्थ विवरण परिशिष्ट ६, ६ (क) र ६ (ख) मा तथा मन्त्रालयगत र दलगत प्रश्नको विवरण परिशिष्ट ६ (ग) र ६ (घ) मा दिइएको छ ।

७२. अन्तर्व्यवस्थापिका संघ (IPU) मा नेपालको सहभागिता

विभिन्न राष्ट्रका व्यवस्थापिकाहरू बीच पारस्परिक मैत्री र समझदारीको अभिवृद्धि गरी अन्तर्राष्ट्रिय सम्पर्क र सहयोग विस्तार गर्ने उद्देश्यले स्थापित अन्तर्व्यवस्थापिका संघका

* प्रश्नोत्तर कार्यक्रम प्रारम्भ नहुँदै एघारौँ अधिवेशनको अन्त्य भएकोले प्रश्नोत्तर कार्यक्रम नभएको ।

अधिवेशनहरूमा दोस्रो प्रतिनिधि सभा अवधिमा नेपालको सहभागिता निम्नानुसार रहेको थियो :-

सि.नं	प्रतिनिधि मण्डलको नेतृत्वकर्ता	सदस्य संख्या	अधिवेशन	स्थान	मुलुक	भ्रमण अवधि
१.	मा. अध्यक्ष श्री बेनीबहादुर कार्की	६	९२ औं	कोपन्हेगन	डेनमार्क	२०५१।५।२६-६।१
२.	मा. सभामुख श्री रामचन्द्र पौडेल	१०	९३ औं	म्याड्रिड	स्पेन	२०५१।१२।१३-१८
३.	मा. अध्यक्ष श्री बेनीबहादुर कार्की	७	९४ औं	बुखारेष्ट	रुमानिया	२०५२।६।२२-२८
४.	मा. सभामुख श्री रामचन्द्र पौडेल	७	९५ औं	स्तानबुल	टर्की	२०५३।१।३-८
५.	मा. अध्यक्ष श्री बेनीबहादुर कार्की	७	९७ औं	सिउल	द.कोरिया	अप्रिल १०-१५, १९९७
६.	मा. सभामुख श्री रामचन्द्र पौडेल	९	९८ औं	कायरो	ईजिप्ट	सेप्टे. १०-१५, १९९७
७.	मा. अध्यक्ष श्री बेनीबहादुर कार्की	८	९९ औं	विन्डहक	नामिबिया	२०५४।१२।२४-२९
८.	मा. सभामुख श्री रामचन्द्र पौडेल	८	१०० औं	मस्को	रुस	२०५५।५।२१-२८
९.	मा. अध्यक्ष श्री बेनीबहादुर कार्की	८	१०१ औं	ब्रसेल्स	बेल्जियम	२०५५।१२।२५ - ०५।६।१२

नोट:- IPU को ९६ औं अधिवेशनमा कारणवश नेपाली प्रतिनिधि मण्डल सहभागी हुन नसकेको ।

७३. नेपाली संसदीय प्रतिनिधि मण्डलद्वारा विदेश भ्रमण

द्वितीय प्रतिनिधि सभा अवधिमा नेपालको संसदीय प्रतिनिधि मण्डलद्वारा निम्नानुसार विदेश भ्रमण गरिएका थिए :-

सि.नं	प्रतिनिधि मण्डलको नेतृत्व गर्ने पदाधिकारी	सदस्य संख्या	भ्रमण गरेको मुलुक	भ्रमण अवधि
१.	मा. उपाध्यक्ष श्री डि.के.शाही	९	उत्तर कोरिया	२०५१।१२।२५ - २९
२.	मा. श्रीमती सहाना प्रधान	४	भारत (नयाँ दिल्ली)	२०५२।४।२३ - २५
३.	मा. सभामुख श्री रामचन्द्र पौडेल	९	कुवेत	२०५२।९।३० - १०।८
४.	मा. सभामुख श्री रामचन्द्र पौडेल	२	जापान	२०५२।११।७ - १५
५.	मा. सभामुख श्री रामचन्द्र पौडेल	१५	चीन	२०५३।२।२६ - ३३
६.	मा. श्रीमती मीना पाण्डे	२	फिलिपिन्स (मनिला)	फेब्रुअरी १२-१३, १९९६
७.	मा. उप-सभामुख श्री रामविलास यादव	४	फिल्याण्ड	जुन १५-२६, १९९६
८.	मा. डा. धुवप्रसाद शर्मा	३	थाइलैण्ड (बैंकक)	जुलाई २३-२६, १९९६
९.	मा. सभामुख श्री रामचन्द्र पौडेल	६	फ्रान्स, बेल्जियम, लक्जेम्बर्ग	डिसेम्बर ६-१६, १९९६
१०.	मा. सभामुख श्री रामचन्द्र पौडेल	७	दक्षिण कोरिया	२०५३।८।४ - १२
११.	मा. उपाध्यक्ष श्री डि.के.शाही	२	जापान (कोवे)	२०५३।१२।४ - ५

सि.नं	प्रतिनिधि मण्डलको नेतृत्व गर्ने पदाधिकारी	सदस्य संख्या	भ्रमण गरेको मुलुक	भ्रमण अवधि
१२.	मा. श्री जयप्रकाशप्रसाद गुप्ता	६	चीन	अप्रिल १५-२४, १९९७
१३.	मा. श्रीमती मीना पाण्डे	८	नर्वे	मे ४-१९, १९९७
१४.	मा. श्री रामहरि जोशी	५	भारत (गोवा)	जुन २-६, १९९७
१५.	मा. डा. ध्रुवप्रसाद शर्मा	५	थाइलैण्ड (बैंकक)	२०५४।४।२०-२२
१६.	मा. डा. ध्रुवप्रसाद शर्मा	४	भारत (नयाँ दिल्ली)	डिसे. २०-२१, १९९७
१७.	मा. श्री आनन्दप्रसाद ढुंगाना	७	भारत	२०५४।१।१४-२०
१८.	मा. श्री हिरण्यलाल श्रेष्ठ	१०	बंगलादेश (बंगलाबन्ध)	२०५४।१।२४-१।२।१
१९.	मा. डा. ध्रुवप्रसाद शर्मा	२	भारत	२०५४।१।२।२१-२३
२०.	मा. अध्यक्ष श्री बेनीबहादुर कार्की	८	जापान	२०५५।६।४-१२
२१.	मा. श्री हिरण्यलाल श्रेष्ठ	४	भुटान	२०५५।७।१६-१९

७४. विदेशी संसदीय प्रतिनिधिमण्डलद्वारा नेपाल भ्रमण

द्वितीय प्रतिनिधि सभा अवधिमा निम्नानुसारका विभिन्न मित्र राष्ट्रका संसदीय प्रतिनिधिमण्डलहरूले नेपालको भ्रमण गरेका थिए:-

सि.नं	प्रतिनिधि मण्डलको नेतृत्व गर्ने पदाधिकारी	सदस्य संख्या	अवधि
१.	बेलायतको संसदको सभामुख मा. Betty Boothroyd	-	२०५१।५।२७-३०
२.	डेनमार्कको संसदको सभामुख मा. Airling Olsen	१३	२०५२।५।१८-२३
३.	बेलायतको संसदको सदस्य मा. Sir John Stanely	६	२०५२।९।२४-३०
४.	जर्मनी संसद वुन्डेस्टागका उपाध्यक्ष Dr. Antje Vollmer	३	२०५४।५।१७-१९
५.	कुवेत-नेपाल मैत्री समूहका अध्यक्ष Mr. Sami Ahamad Al-Monayes	८	२०५४।६।४-९
६.	बेलायती संसदको हाउस अफ कमन्सका भूपू सभामुख Lord Weatherill	१	२०५४।६।५-११
७.	चीनीया जनकाँग्रेसको स्थायी समितिका उपाध्यक्ष श्रीमती Chen Muhua	१७	२०५४।७।२५-२९
८.	युरोपीय संसदीय प्रतिनिधिमण्डलकी नेतृ Ms. Anita Pollack	१५	२०५४।७।२८-३०
९.	जापानको तल्लो सदनका उप-सभामुख श्री काजो वातानावे	१०	२०५५।८।२-५

७५. सार्क सभामुख तथा सांसदहरूको संगठनमा नेपालको सहभागिता

१६ नोभेम्बर १९९२ का दिन संसद भवन, सिंहदरवारमा सार्क मुलुकका सातवटै राष्ट्रका सभामुखहरूद्वारा वडापत्रमा हस्ताक्षर भई स्थापित "सार्क सभामुखहरू र सांसदहरूको

संगठन” (The Association of the SAARC Speakers and Parliamentarians) का सम्मेलनहरू द्वितीय प्रतिनिधि सभा कार्यकालमा नेपालको तर्फबाट सहभागिता निम्नानुसार रहेकोः-

सि.नं	प्रतिनिधि मण्डलको नेतृत्वकर्ता	सदस्य संख्या	बैठक संख्या	मुलुक	अवधि
१.	सभामुख श्री रामचन्द्र पौडेल	१०	दोस्रो	भारत (नयाँ दिल्ली)	जुलाई २२-२४, १९९५
२.	सार्वजनिक लेखा समितिका सभापति श्री हृदयेश त्रिपाठी	११	-	भारत (नयाँ दिल्ली)	२०५४।५।१४ - १५
३.	सभामुख श्री रामचन्द्र पौडेल	८	दोस्रो	पाकिस्तान (इस्लामावाद)	अक्टुबर २६-२८, १९९७
४.	सभामुख श्री रामचन्द्र पौडेल	३	-	माल्दिभ्स	२०५५।८।२६ - २७
५.	सभामुख श्री रामचन्द्र पौडेल	८	तेस्रो	बंगलादेश (ढाका)	२०५५।१२।५ - ७

परिशिष्ट-१

जरूरी सार्वजनिक महत्वको प्रस्ताव

अधिवेशन	बैठक मिति	विषय	प्रस्तावक सदस्य
आठौं	२०५१।९।१५	(१) सम्झौताको अन्तिम चरणमा पुगेको अरुण तेस्रो जलविद्युत परियोजनालाई श्री ५ को सरकारले अविलम्ब स्वीकृत गरोस् ।	मा. डा. रामशरण महत
	२०५१।९।२०	(२) अधिराज्यका विभिन्न जिल्लामा खडेरी र असिनाले व्यापक क्षति पुऱ्याएको ।	मा. फत्तेहसिंह थारु
	२०५१।९।२६	(३) सरकारी नीति कार्यान्वयन गर्ने निकायमा रहेका पदाधिकारीहरू समेतलाई पदावधि समाप्त नहुँदै निष्काशन गरिएको र राजीनामा गर्न बाध्य गराई प्रशासन यन्त्रमा राजनीतिकरण गरिएको भन्ने विषयको ।	मा. गोविन्दराज जोशी
	२०५१।१०।२	(४) भुटानी शरणार्थी समस्या समाधानका लागि श्री ५ को सरकारले ठोस कुटनैतिक प्रयास प्रारम्भ गरोस् ।	मा. जयप्रकाश गुप्ता
	२०५१।१०।१०	(५) अव्यवस्थित बसोबास र सुकुम्बासी समस्या समाधान गर्न सबै राजनैतिक पक्षहरूबीच विचार विमर्श गरी ठोस निष्कर्षमा पुगनुपर्ने ।	मा. कमल थापा
दशौं	२०५३।४।२०	(१) कपडा उद्योग लगायतका उद्योग व्यवसायहरू बन्द हुने स्थितिमा पुगेको ।	मा. भरतमोहन अधिकारी
	२०५३।६।१३	(२) धानवाली तथा तरकारीमा किरा लाग्नाले कृषि उत्पादनमा ह्रास आई जनताको जीवनस्तर कष्टकर हुने भएको ।	मा. आशाकाजी वासुकला
बाह्रौं	२०५४।४।२३	(१) सरकार परिवर्तनपछि शिक्षा प्रणालीमा परिवर्तन हुनुले शिक्षा क्षेत्रमा अस्थिरता आई अस्तव्यस्त भएको ।	मा. शिवराज जोशी
	२०५४।४।२८	(२) प्रशासन यन्त्रलाई राजनीतिभन्दा टाढा राख्ने प्रतिवद्धता विपरीत कार्य गरी सरकारले प्रशासन यन्त्रलाई कमजोर बनाएको ।	मा. गोविन्दराज जोशी
	२०५४।४।३०	(३) सामाजिक समस्याको रूपमा रहेको दहेज प्रथा नियन्त्रण गर्न जनचेतना अभिवृद्धि गरिनुपर्ने ।	मा. जगदिशप्रसाद कुशियैत
चौधौं	२०५५।४।२०	(१) बाढी, खडेरी, वेमौसमी वर्षा र असिनाको कारण खाद्यान्न अभाव भएको क्षेत्रमा खाद्यान्नको व्यवस्था गरियोस् ।	मा. रामचन्द्र अधिकारी
	२०५५।५।४	(२) भूमि सम्बन्धी समस्याको कारण किसानहरू पिडित भई राष्ट्रिय आयमा समेत आशातित वृद्धि हुन नसकेको ।	मा. केशवप्रसाद बडाल
	२०५५।५।७	(३) राष्ट्रिय सहमति कायम गरी मात्र जलस्रोत सम्बन्धी महत्वपूर्ण निर्णयहरू गरियोस् ।	मा. सर्वेन्द्रनाथ शुक्ल

परिशिष्ट-२
ध्यानाकर्षणः-

अधिवेशन	बैठक मिति	विषय	ध्यानाकर्षणकर्ता मा. सदस्य	सम्बन्धित मन्त्री
आठौं	२०५१।१।२५	(१) दलित जाति तथा जनजातिको उत्थानका लागि विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरियोस् ।	मा. श्री लक्ष्मीनारायण चौधरी	शिक्षा संस्कृति तथा समाज कल्याण मन्त्री
	"	(२) बाग्लुङ्ग-वेनी बाटो निर्माण गर्ने सम्बन्धमा ।	मा. श्री नील बहादुर तिलिजा	निर्माण तथा यातायात राज्य मन्त्री
	२०५१।१।०३	(३) R.T.O. (बनेपा-सिन्धुली-बर्दिवास) सडक निर्माण गर्ने सम्बन्धमा ।	मा. डा. ध्रुवप्रसाद शर्मा	निर्माण तथा यातायात राज्यमन्त्री
	"	(४) स्यालोद्यूववेल वा डीप ट्यूववेलबाट सिँचाई गर्न प्रतिवर्ष लाग्ने विद्युत महसुलमा एकमुष्ट अनुदान उपलब्ध गराइयोस् ।	मा. श्री पद्मनारायण चौधरी	जलस्रोत राज्यमन्त्री
	२०५१।१।०११	(५) पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्रको पर्यटन स्थलहरूको विकासका लागि गुरुयोजना बनाई कार्यान्वयन गरियोस् ।	मा. श्री खगराज अधिकारी	पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन राज्यमन्त्री
	२०५१।१।०१४	(६) लुम्बिनी र तिलौराकोट क्षेत्रको व्यापक प्रचारप्रसार र विकासका लागि ठोस एवं प्रभावकारी कदम चालियोस् ।	मा. श्री मणी लामा	पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन राज्यमन्त्री
	"	(७) टीकापुर विकास क्षेत्रमा अधिग्रहण गरिएको जग्गा मध्ये सट्टा भर्ना नदिएको २९ विगाहा जग्गा सम्बन्धित जग्गा धनीलाई दिलाउने ।	मा. श्री प्रेम बहादुर भण्डारी	आवास तथा भौतिक योजना राज्यमन्त्री
नवौं	२०५२।१।१२	(१) कृषि उत्पादनमा वृद्धि गर्न सिँचाईलाई महत्व दिइयोस् ।	मा. श्री त्रिलोचन शर्मा ढकाल	जलस्रोत मन्त्री
	२०५२।१।१४	(२) यातायातका सुविधा नभएका जिल्लाहरूमा नीजि क्षेत्रबाट सञ्चालित वायु सेवाले पनि हप्ताको एक उडान अनिवार्य रूपमा गर्नुपर्ने व्यवस्था गरियोस् ।	मा. श्री भक्तबहादुर रोकाया	पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्री
	२०५२।१।१५	(३) तराई क्षेत्रको हुलाकी सडक निर्माण कार्यलाई उच्च प्राथमिकता दिइयोस् ।	मा. जयप्रकाश प्रसाद गुप्ता	निर्माण तथा यातायात मन्त्री

अधिवेशन	बैठक मिति	विषय	ध्यानाकर्षणकर्ता मा. सदस्य	सम्बन्धित मन्त्री
	२०५२।०।२४	(४) लोप हुन लागेको मातृभाषा, लिपी र संस्कृतिको संरक्षण र सम्बर्द्धनका लागि ठोस योजना बनाइयोस् ।	मा. दलबहादुर राना	शिक्षा मन्त्री
	२०५२।०।२६	(५) ताल तलैयाहरूको सिमाङ्कन र संरक्षण गरी विद्युत र सिँचाई आयोजना सञ्चालन गर्न ताल प्राधिकरण स्थापना गरियोस् ।	मा. खगराज अधिकारी	जलस्रोत मन्त्री (मन्त्री अनुपस्थित)
	२०५२।०।२८	(६) परराष्ट्र मन्त्रालय विदेश स्थित शाही नेपाली राजदुतावास र नियोगहरूको काम कारवाहीलाई व्यवस्थित एवं पारदर्शी बनाइयोस् ।	मा. नारायणमान विजुक्छे	परराष्ट्र मन्त्री
	२०५२।१।३	(७) ग्रामिण क्षेत्रमा सूचना तथा सञ्चार विकास र विस्तार गरियोस् ।	मा. हिरण्यलाल श्रेष्ठ	सूचना तथा सञ्चार मन्त्री
	"	(८) मेची महाकाली बहुउद्देश्यीय बृहत नहर गुरुयोजना तयार गरियोस् ।	मा. रामचन्द्र अधिकारी	जलस्रोत मन्त्री
	२०५२।१।४	(९) तराई क्षेत्रका मुसहर, चमार, डोम आदिका वस्तीहरूमा शुद्ध पिउने पानीको व्यवस्था गरियोस् ।	मा. पुरुषोत्तम पौडेल	आवास तथा भौतिक योजना मन्त्री
	२०५२।१।५	(१०) वनेपा-सिन्धुली वदीवास सडक निर्माण गरियोस् ।	मा. देवशंकर पौडेल	निर्माण तथा यातायात मन्त्री
	२०५२।१।११	(११) तराईका जिल्लाहरूमा गाउँ ब्लक नापी गरियोस् ।	मा. विष्णुराज आचार्य	भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन मन्त्री
	२०५२।१।१५	(१२) दाइजो प्रथाले उत्पन्न गरेको सामाजिक विसंगति रोकियोस् ।	मा. रामचन्द्र भ्ना	महिला तथा समाज कल्याण मन्त्री
	२०५२।१।२०	(१३) नदी कटान तथा बाढी नियन्त्रणका लागि ठोस एवं प्रभावकारी कार्यक्रम बनाइयोस् ।	मा. हर्कमान तामाङ	जलस्रोत सहायक मन्त्री
दशौं	२०५३।५।३	(१) सुर्खेतको चौकुनेमा प्राप्त सिमेन्ट बनाउन प्रयोग हुने कच्चा पदार्थको उपयोग गर्न सिमेन्ट उद्योग स्थापना गरियोस् ।	मा. श्री शिवराज जोशी	उद्योग मन्त्री
	२०५३।५।४	(२) माथिल्लो कर्णाली जल विद्युत आयोजना शीघ्र कार्यान्वयन गरियोस् ।	मा. श्री विनोद कुमार शाह	जलस्रोत मन्त्री

अधिवेशन	बैठक मिति	विषय	ध्यानाकर्षणकर्ता मा. सदस्य	सम्बन्धित मन्त्री
	२०५३।५।५	(३) कर्मैया प्रथालाई उन्मुलन गर्न व्यवस्थित कार्यक्रम सञ्चालन गरियोस् ।	मा. श्री महेश्वर पाठक	भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्री
	२०५३।५।६	(४) राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा आरक्ष क्षेत्रमा जनावरहरूबाट पीडित परिवारलाई क्षतिपूर्तिको व्यवस्था गरियोस् ।	मा. श्री डेडराज खड्का	भू-संरक्षण मन्त्री
	२०५३।५।९	(५) जिल्ला सदरमुकामहरू जोड्ने सडकहरूको निर्माण कार्यलाई उच्च प्राथमिकता दिइयोस् ।	मा. श्री टंक राई	निर्माण तथा यातायात मन्त्री
	२०५३।५।१०	(६) जनसंख्या तथा उत्पादन वृद्धि दरमा समन्वय ल्याउन ठोस कदम चालियोस् ।	मा. श्री दलबहादुर राना	जनसंख्या तथा वातावरण मन्त्री
	२०५३।५।१४	(७) सरकारी सञ्चार माध्यममार्फत् गरिने मदिरा, धूम्रपान, खैनी आदिको प्रयोगलाई प्रोत्साहित गर्ने खालका विज्ञापन बन्द गरियोस् ।	मा. श्रीमती मीना पाण्डे	सूचना तथा सञ्चार मन्त्री
	२०५३।५।२०	(८) चुरे पर्वतीय क्षेत्रमा भइरहेको भू-क्षयको कारण तराईमा उत्पन्न समस्या समाधान सम्बन्धमा ।	मा. श्री उर्वादत्त पन्त	वन तथा भू-संरक्षण मन्त्री
	२०५३।५।२१	(९) कर्मचारीहरूको सरुवा बढुवा सम्बन्धमा एकरूपता ल्याई विकेन्द्रीकरणको सिद्धान्त अनुसार अधिकार प्रत्यायोजन गरियोस् ।	मा. श्री भक्तबहादुर रोकाया	सामान्य प्रशासन मन्त्री
	२०५३।५।२३	(१०) विभिन्न जिल्लाहरूबाट भइरहेको गाइगोरुको निकासीलाई रोक्न जिल्ला प्रशासनलाई निर्देशन दिइयोस् ।	मा. श्री देवेन्द्रराज कंडेल	गृह मन्त्री
	२०५३।५।२३	(११) जिल्लास्तरीय सडक आयोजनाहरूका लागि पर्याप्त रकम उपलब्ध गराउने व्यवस्था गरियोस् ।	मा. श्री धुवराज लम्साल	निर्माण तथा यातायात मन्त्री
	२०५३।५।२५	(१२) नगरोन्मुख गाविसहरूलाई आगामी स्थानीय निर्वाचन अगावै नगरपालिका घोषणा गरियोस् ।	मा. श्री जागृतप्रसाद भेटवाल	स्थानीय विकास मन्त्री
	२०५३।६।९	(१३) शुक्लाफाँटा र कोशी टप्पु जग्गा व्यवस्थापन समितिलाई अधिकार सम्पन्न गराइयोस् ।	मा. श्री भोजराज जोशी	वन तथा भू-संरक्षण मन्त्री

अधिवेशन	बैठक मिति	विषय	ध्यानाकर्षणकर्ता मा. सदस्य	सम्बन्धित मन्त्री
	२०५३३६।९	(१४) नेपालका सडकको क्षमताभन्दा बढी भार भएका ट्रकहरूलाई नेपाल प्रवेश गर्न अनुमति नदियोस् ।	मा. श्री गुरुप्रसाद बराल	निर्माण तथा यातायात मन्त्री
	२०५३३६।११	(१५) बाढी र नदी कटान नियन्त्रण गर्न ठोस एंव प्रभावकारी कार्यक्रम सञ्चालन गरियोस् ।	मा. श्री हर्कमान तामाङ	जलस्रोत मन्त्री
	२०५३३६।१५	(१६) खानेपानीका मूल स्रोतहरूलाई श्री ५ को सरकारले आफ्नो स्वामित्वमा लिई सिंचाई र खानेपानीको एकिकृत आयोजना सञ्चालन गरियोस् ।	मा. श्री खगराज अधिकारी	आवास तथा भौतिक योजना मन्त्री
	२०५३३६।१६	(१७) अंगोरा ऊन प्रशोधन कारखाना खोलियोस् ।	मा. श्री गंगाधर तुलाधर	उद्योग मन्त्री
	२०५३३६।१७	(१८) मल आयात गर्दा लाग्ने अरवौं रुपैयाँ जोगाउन स्वदेशमा नै रासायनिक मल कारखाना खोलियोस् ।	मा. श्री नारायण विजुक्छे	कृषि मन्त्री
	२०५३३६।२०	(१९) नेपालका जडीबुटीको व्यावसायिक विकास गर्न योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरियोस् ।	मा. श्री हरी वैरागी दाहाल	वन तथा भू-संरक्षण मन्त्री
बाह्रौं	२०५४।४।२३	(१) सुर्खेत-जुम्ला सडक निर्माण कार्यमा ढिलाइ र कम गुणस्तर भएको सम्बन्धमा ।	मा. श्री हस्त बहादुर मल्ल	निर्माण तथा यातायात मन्त्री
	२०५४।४।२६	(२) राजश्व हिनामिना तथा चुहावट नियन्त्रण गर्न प्रभावकारी कदम चालियोस् ।	मा. श्री विनोद कुमार शाह	अर्थ मन्त्री
	२०५४।४।२८	(३) जनकपुर रेलवेको आधुनिकीकरण र विस्तार गरियोस् ।	मा. श्री रामचन्द्र भ्ना	निर्माण तथा यातायात मन्त्री
	२०५४।४।२९	(४) भानु जन्मस्थल विकास समितिलाई उद्देश्य अनुरूप कार्यक्रम दिन नसकेको ।	मा. श्री राम बहादुर गुरुङ्ग	युवा, खेलकूद तथा संस्कृति मन्त्री
	२०५४।५।२३	(५) जुम्लामा जडिबुटी अनुसन्धान केन्द्र स्थापना गरियोस् ।	मा. श्री भक्त बहादुर रोकाया	वन तथा भू-संरक्षण मन्त्री
	२०५४।५।२५	(६) सुदूर पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्रका औद्योगिक विकास गर्न उद्यमीहरूलाई प्रोत्साहन गरियोस् ।	मा. श्री रामकुमार ज्ञवाली	उद्योग मन्त्री

अधिवेशन	बैठक मिति	विषय	ध्यानाकर्षणकर्ता मा. सदस्य	सम्बन्धित मन्त्री
	२०५४।१।२५	(७) उच्च माध्यमिक शिक्षासम्मको परीक्षा प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्न उपयुक्त कार्ययोजना बनाइयोस् ।	मा. श्री प्रेमसिंह धामी	शिक्षा मन्त्री
	२०५४।६।९	(८) पहाडी तथा हिमाली जिल्लाका लेकाली गाउँ विकास समितिहरूमा वास र निगालोमा आधारित उद्योग सञ्चालन गरियोस् ।	मा. श्री नरेशबहादुर सिंह	उद्योग मन्त्री
बाह्रौं	२०५४।६।९	(९) श्री ५ को सरकारले उचित बजेटको व्यवस्था र आवश्यक कार्यक्रम दिन नसकेको कारण देवघाट विकास समितिले उद्देश्य अनुरूप कार्य गर्न नसकेको ।	मा. डा. गंगाधर लम्साल	युवा खेलकूद तथा संस्कृति मन्त्री
तेह्रौं	२०५४।९।२९	(१) अतिवृष्टि, हिमपात र असिनावाट प्रभावित पहाडी जिल्लाहरूमा खाद्यान्नको समस्या समाधान गर्न कामको लागि खाद्यान्न कार्यक्रम सञ्चालन गरियोस् ।	मा. श्री बुद्धिमान तामाङ्ग	स्थानीय विकास मन्त्री
	२०५४।९।२२	(२) गलैचा उद्योगको खस्कदो स्थितिले देशको अर्थतन्त्रमा प्रतिकूल असर पर्न गएको ।	मा. श्री रामचन्द्र भ्वा	उद्योग मन्त्री
चौधौं	२०५४।३।१७	(१) मा. मिर्जा दिलसाद वेगको हत्यारा पत्ता लगाउन नसकेको	मा. डा. प्रकाशचन्द्र लोहनी र मा. कमल थापा	गृह मन्त्री
	२०५४।४।१४	(२) कर्मचारीको अभावले गा.वि.स. को कार्य सम्पादनमा व्यवधान उत्पन्न भएको ।	मा. श्री हर्कमान तामाङ्ग	स्थानीय विकास मन्त्री
	२०५४।४।१५	(३) राष्ट्रिय तथा अन्तरराष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरूलाई एकद्वार प्रणाली अन्तर्गत जिम्मेवारीपूर्ण ढङ्गले सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाइयोस् ।	मा. श्री दलबहादुर राना	महिला तथा समाज कल्याण राज्यमन्त्री
	२०५४।४।१९	(४) देशका विभिन्न भागमा नदीनालाले पुऱ्याउँदै आएको क्षतिलाई दृष्टिगत गरी नदी नियन्त्रणको प्रभावकारी योजना तर्जुमा गरियोस् ।	मा. श्री लक्ष्मीनारायण चौधरी	उप-प्रधानमन्त्री तथा जलस्रोत मन्त्री

अधिवेशन	बैठक मिति	विषय	ध्यानाकर्षणकर्ता मा. सदस्य	सम्बन्धित मन्त्री
	२०५५।४।२९	(५) देशका सिमेन्ट कारखाना लगायतका ठूला कारखानाहरू धराशायी हुँदै गएको ।	मा. श्री विष्णुबहादुर राउत	उद्योग मन्त्री
	२०५५।५।१४	(६) काठमाडौँदेखि वागमतीको किनारै किनार पूर्व पश्चिम राजमार्गसँग जोड्ने मोटर बाटो निर्माण गरियोस् ।	मा. श्री मिठाराम शर्मा बजगाई	निर्माण तथा यातायात मन्त्री
	२०५५।५।१८	(७) सुकुम्बासी समस्या समाधान गरी व्यवस्थित बसोबासको व्यवस्था मिलाइयोस् ।	मा. श्री भरत मोहन अधिकारी	भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्री
	२०५५।५।१८	(८) रासायनिक मलको आपूर्ति व्यवस्थामा सुधार गर्न अविलम्ब कदम चालियोस् ।	मा. श्री धनहर्क राई	कृषि मन्त्री

परिशिष्ट-३

सार्वजनिक महत्वको विषयमा वक्तव्य

अधिवेशन	बैठक मिति	विषय	वक्तव्य दिने मन्त्री
आठौं	२०५१।१०।२	(१) २०४७ साल वैशाख ६ गतेदेखि १७ गते सम्मको अवधिमा मुलुकको विभिन्न ठाउँमा घटेको घटनाहरूमा भएको धनजनको क्षतिबारे छानविन गर्न गठन गरिएको एक सदस्यीय जाँचबुझ आयोग, २०४७ को प्रतिवेदन ।	मा. गृहमन्त्री श्री के.पी. शर्मा ओली
	२०५१।१०।२	(२) प्रजातन्त्र पुर्नस्थापनाको सिलसिलामा वेपत्ता भएका मानिस पत्ता लगाउन गठित समिति, २०४७ को प्रतिवेदन ।	मा. गृहमन्त्री श्री के.पी. शर्मा ओली
	२०५१।१०।१०	(३) दासदुङ्गा दुर्घटना सम्बन्धी न्यायिक जाँचबुझ आयोग, २०५१ को प्रतिवेदन ।	मा. गृहमन्त्री श्री के.पी. शर्मा ओली
	२०५१।१०।१२	(४) उच्चस्तरीय भूमिसुधार आयोगको गठन गरिएको सम्बन्धमा ।	मा. कृषि, भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्री श्री राधाकृष्ण मैनाली
	२०५१।१०।१०	(५) शा.ने.वा.नि.को टुइनअटर विमान दुर्घटना भएको सम्बन्धमा ।	मा. पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन राज्यमन्त्री श्री भिमबहादुर रावल
	२०५१।११।११	(६) यू.एन.ओ. को काममा खटिएको सिपाही घाइते भएको र खप्तड राष्ट्रिय निकुञ्जमा सिपाही हराएको र ३ जनाको मृत्यु भएको सम्बन्धमा ।	मा. उप-प्रधानमन्त्री र रक्षा एवं परराष्ट्र मन्त्री श्री माधवकुमार नेपाल
	२०५१।१०।११	(७) टनकपुर बाँध परियोजना सम्बन्धी सन्धिलाई सदनमा प्रस्तुत गर्ने ।	मा. उप-प्रधानमन्त्री र रक्षा एवं परराष्ट्र मन्त्री श्री माधवकुमार नेपाल
नवौं	२०५२।६।७	(१) काठमाडौंको फोहोर मैला सम्बन्धी समस्या समाधान गर्न श्री ५ को सरकारले योजनाहरू तयार गरेको सम्बन्धमा ।	मा. स्थानीय विकास मन्त्री श्री कमल थापा
	२०५२।६।८	(२) आपूर्ति व्यवस्था सम्बन्धमा र डोटी जिल्लाको रामपुर र धादिङ्ग जिल्लाको सिम्ले नजिक भएको बस दुर्घटना सम्बन्धमा ।	मा. आपूर्ति मन्त्री श्री गजेन्द्र नारायण सिंह
	२०५२।६।२८	(३) बस दुर्घटना सम्बन्धमा ।	मा. गृहमन्त्री श्री खुमबहादुर खड्का
	२०५२।६।२९	(४) असंलग्न राष्ट्रहरूको एघारौं शिखर सम्मेलन तथा सं.रा.सं. को पचासौं वार्षिकोत्सवको उपलक्ष्यमा भाग लिन जाने सम्बन्धमा ।	मा. प्रधानमन्त्री श्री शेरबहादुर देउवा
	२०५२।७।२	(५) डोटी जिल्लाको रामपुर र धादिङ्ग जिल्लाको सिम्ले नजिक भएको बस दुर्घटना सम्बन्धमा ।	मा. गृहमन्त्री श्री खुमबहादुर खड्का

अधिवेशन	बैठक मिति	विषय	वक्तव्य दिने मन्त्री
	२०५२।७।११	(६) २०५२/७/८ र ९ गते नेपालगञ्जमा घटेको घटना सम्बन्धमा ।	मा. गृहमन्त्री श्री खुमबहादुर खड्का
	२०५२।७।२१	(७) असंलग्न राष्ट्रको एघारौँ शिखर सम्मेलन तथा संयुक्त राष्ट्र संघको ५० औँ वार्षिकोत्सवमा भाग लिई फर्केको सम्बन्धमा ।	मा. अर्थमन्त्री डा. रामशरण महत
	२०५२।७।२४	(८) अरुण उपत्यका जोड्ने सडक निर्माण गर्नका लागि विश्व बैंक सहयोग गर्न तयार रहेको सम्बन्धमा ।	मा. अर्थमन्त्री डा. रामशरण महत
	२०५२।७।२५	(९) मनाङ र पाँचथर जिल्लामा पहिरो गई भएको धनजनको क्षति सम्बन्धमा ।	मा. गृहमन्त्री श्री खुमबहादुर खड्का
	२०५२।७।२६	(१०) सोलुखुम्बु जिल्लामा हिमपात र मनाङ जिल्लामा पहिरोले पुऱ्याएको क्षति तथा उद्धार कार्य सम्बन्धमा ।	मा. गृहमन्त्री श्री खुमबहादुर खड्का
	२०५२।८।२८	(११) लु.अ.ख. ८६० नं. को बस पाल्पा जिल्लाको दोभान गाविसको सिसुवा नजिक दुर्घटना भएको सम्बन्धमा ।	मा. गृह सहायक मन्त्री श्री दिपक प्रकाश वाँस्कोटा
	२०५२।९।९	(१२) सार्क परराष्ट्र मन्त्रीस्तरीय मन्त्रीपरिषदको सोह्रौँ बैठकमा भाग लिएको सम्बन्धमा ।	मा. परराष्ट्र मन्त्री डा. प्रकाशचन्द्र लोहनी
	२०५२।९।९	(१३) भरतपुर, बूटवल र कञ्चनपुर जिल्लाहरूमा घटेका घटनाहरू सम्बन्धमा ।	मा. परराष्ट्र मन्त्री डा. प्रकाशचन्द्र लोहनी
	२०५२।९।११	(१४) एसियन एयरलाइन्सको विमान मर्मतका लागि पार्टपूजा चार्टर गरी ल्याएको टाटस्टान एयरलाइन्सको विमान भारतमा अवतरण गराइएको सम्बन्धमा ।	मा. पर्यटनमन्त्रीको तर्फबाट मा. संसदीय व्यवस्था मन्त्री श्री नरहरी आचार्य
	२०५२।९।१७	(१५) जाजरकोटमा भलिबल खेलको फाइनल खेल भइरहेको समयमा उत्पन्न विवाद सम्बन्धमा ।	मा. गृहमन्त्री श्री खुमबहादुर खड्का
दशौँ	२०५३।३।२१	(१) बाग्लुङ्गको मुलपानीमा ट्रान्सफरमर पड्किएको ।	मा. जलस्रोत मन्त्री श्री पशुपतिशम्शेर ज.व.रा.
	२०५३।३।२१	(२) रुकुमको वाफीकोटमा आगलागी हुँदा ४ जनाको मृत्यु ।	मा. गृह सहायक मन्त्री श्री दिपक प्रकाश वाँस्कोटा
	२०५३।३।२२	(३) विरोध कार्यक्रममा घाइते शिक्षकहरूको उपचार बारे ।	मा. गृहमन्त्री श्री खुमबहादुर खड्का
	२०५३।३।२२	(४) दुरसञ्चार सेवामा निजी क्षेत्रको सहभागिता	मा. सूचना तथा सञ्चार मन्त्री श्री चिरञ्जीवी वाग्ले
	२०५३।३।२२	(५) शिक्षक संगठनहरूबाट प्रस्तुत मागहरू बारे	मा. शिक्षा मन्त्री श्री गोविन्दराज जोशी

अधिवेशन	बैठक मिति	विषय	वक्तव्य दिने मन्त्री
	२०५३।३।२२	(६) नेपाल र भारतबीच व्यापार पारवहन र संयुक्त लगानीका क्षेत्रहरूमा गरिनु पर्ने सुधार ।	मा. वाणिज्य मन्त्री श्री फत्तेहसिंह थारु
	२०५३।३।२४	(७) यात्रु बस तिनाउ नदीमा खसी २६ जनाको निधन भएको ।	मा. गृहमन्त्री श्री खुमबहादुर खड्का
	२०५३।३।२९	(८) पेट्रोल र डिजेलको मूल्य बृद्धि सम्बन्धमा ।	मा. आपूर्ति मन्त्री श्री गजेन्द्रनारायण सिंह
	२०५३।३।३०	(९) मोरङ्ग, दोलखा, वाग्लुङ्ग आदी जिल्लामा अविरल वर्षाबाट भएको क्षति ।	मा. गृहमन्त्री श्री खुमबहादुर खड्का
	२०५३।४।२०	(१०) मेलम्ची खानेपानी आयोजना सम्बन्धमा ।	मा. आवास तथा भौतिक योजना मन्त्री श्री बालाराम घर्तीमगर
	२०५३।४।२०	(११) नेपाल भारत सीमा सम्बन्धी विवाद बारे ।	मा. परराष्ट्र मन्त्री डा. प्रकाशचन्द्र लोहनी
	२०५३।४।२३	(१२) अविरल वर्षाको कारण विभिन्न जिल्लाहरूमा बाढी पहिरोबाट भएको क्षति र राहत सम्बन्धमा ।	मा. गृह सहायक मन्त्री श्री दीपक प्रकाश वाँस्कोटा
	२०५३।४।२३	(१३) रुकुमको माझ गा.वि.स. मा भएको हत्या सम्बन्धमा ।	मा. गृह सहायक मन्त्री श्री दीपकप्रकाश वाँस्कोटा
	२०५३।५।३१	(१४) परराष्ट्र मन्त्रीद्वारा भारत भ्रमण सम्बन्धमा ।	मा. परराष्ट्र मन्त्री डा. प्रकाशचन्द्र लोहनी
	२०५३।५।१४	(१५) नुवाकोटको ककनी नजिक पिकअप भ्यान दुर्घटना सम्बन्धमा ।	मा. गृह सहायक मन्त्री श्री दीपकप्रकाश वाँस्कोटा
	२०५३।५।२०	(१६) श्री ५ वाट चीन भ्रमण सम्बन्धमा ।	मा. परराष्ट्र मन्त्री डा. प्रकाशचन्द्र लोहनी
	२०५३।५।२५	(१७) चितवन लगायत विभिन्न जिल्लामा फड्के कीराद्वारा पुऱ्याएको नोक्सानी र रोकथाम सम्बन्धमा ।	मा. कृषि मन्त्री श्री पद्मसुन्दर लावती
	२०५३।६।१७	(१८) नागरिकता आयोगको प्रतिवेदन सम्बन्धमा ।	मा. गृह सहायक मन्त्री श्री दीपक प्रकाश वाँस्कोटा
एघारौँ	२०५३।१२।१४	(१) श्री ५ को सरकारले सातवटा नगरपालिका थप गरेको सम्बन्धमा ।	मा. स्थानीय विकास मन्त्री श्री कमल थापा
बाह्रौँ	२०५४।३।२०	(१) लुम्बिनीमा विश्वशान्ती स्तुप निर्माण कार्यमा संलग्न जापानी गुरु युनाताका नावातामेको हत्या भएको र सो सिलसिलामा ९ जनालाई पक्राउ गरिएको ।	मा. उप-प्रधानमन्त्री तथा गृहमन्त्री श्री वामदेव गौतम
	२०५४।३।२५	(२) ने.वि.संघले आयोजना गरेको बन्द कार्यक्रमका सिलसिलामा घटेको घटना सम्बन्धमा ।	मा. उप-प्रधानमन्त्री तथा गृहमन्त्री श्री वामदेव गौतम

अधिवेशन	बैठक मिति	विषय	वक्तव्य दिने मन्त्री
	२०५४।४।६	(३) जापानी बौद्ध भिक्षुको हत्याराहरू पक्राउ परेको, च्छो रोल्पा हिमतालको स्थिति र भ्रिमरुक नदीले पुऱ्याएको क्षतिका विषयमा ।	मा. उप-प्रधानमन्त्री तथा गृहमन्त्री श्री वामदेव गौतम
	२०५४।४।६	(४) कालिकोट, दैलेख, बाजुरा आदि जिल्लामा फैलिएको रेबिज एंव मकवानपुर जिल्लामा फैलिएको भाडा तथा हैजाको सम्बन्धमा ।	मा. स्वास्थ्य मन्त्री श्री राधाकृष्ण मैनाली
	२०५४।५।१५	(५) नेपाललाई फुलवारी वंगलाबन्ध मार्ग खुला भएको सम्बन्धमा ।	मा. वाणिज्य मन्त्री श्री बुद्धिमान तामाङ्ग
	२०५४।५।२३	(६) शिक्षकहरू स्थायी गर्न छानविन आयोग सम्बन्धमा ।	मा. शिक्षा मन्त्री श्री देवीप्रसाद ओझा
	२०५४।५।३१	(७) परराष्ट्र मन्त्रीको भारत भ्रमण सम्बन्धमा ।	मा. परराष्ट्र मन्त्री श्री कमल थापा
तेह्रौँ	२०५४।१२।२४	(१) संजमो, नेपालले आक्धान गरेको नेपाल बन्द सिलसिलामा र माओवादी समस्या समाधानका लागि माओवादी र सरकारबीच वार्ताको वातावरण मिलाउन मा. पद्मरत्न तुलाधरलाई अधिकार दिइएको ।	मा. गृह मन्त्री श्री खुमबहादुर खड्का
	२०५४।१२।२७	(२) इलामको पशुपतिनगर नजिक भारत सरकारको तर्फबाट केही जग्गा काँडेतरले घेरिएको र सो जग्गामा १० गजा र नेपालको जमिन पर्न सक्ने आशंका रहेकोले यस विषयमा वार्ता गर्न २०५४।२।२६ गते भारत दार्जलिङ्ग डिस्ट्रिक्ट मेजिस्ट्रेटलाई सन्देश पठाएको र भेटघाट कार्यक्रम रहेको ।	मा. गृह मन्त्री श्री खुमबहादुर खड्का
	२०५४।१२।२८	(३) ६ महिना अगाडि श्री ५ को सरकारमा संलग्न दलहरूबीच भएको सम्झौता अनुसार प्रधानमन्त्री पदबाट राजीनामा दिन लागेको ।	मा. प्रधानमन्त्री श्री सूर्यबहादुर थापा
	२०५५।१।२	(४) वर्तमान सरकारका प्राथमिकता सम्बन्धमा ।	मा. प्रधानमन्त्री श्री गिरिजाप्रसाद कोइराला
	२०५५।१।९	(५) अर्थतन्त्रको वर्तमान स्थिति र सुधारको तात्कालिक कार्ययोजना सम्बन्धमा ।	मा. अर्थमन्त्री डा. रामशरण महत
चौधौँ	२०५५।३।२१	(१) मा. मिर्जा दिलसाद वेगको हत्या सम्बन्धमा उच्च स्तरीय न्यायीक जाँच आयोग गठन गर्ने सम्बन्धमा ।	मा. प्रधानमन्त्री श्री गिरिजाप्रसाद कोइराला
	२०५५।३।२१	(२) तथाकथित जनयुद्धबाट हालसम्म भएको क्षति र काठमाडौँ उपत्यकामा शुरु गरिएको शान्ति सुरक्षाको विशेष व्यवस्था ।	मा. गृहमन्त्री श्री गोविन्दराज जोशी
	२०५५।३।२२	(३) हुम्ला जिल्लाको खाद्यान्न स्थिति र दुर्गम जिल्लामा खाद्यान्न आपूर्तिको स्थिति बारे ।	मा. आपूर्ति मन्त्री श्री आनन्दप्रसाद दुङ्गना
	२०५५।३।२६	(४) अविरोध वर्षाबाट बाढी पहिरो गई भएको जनघनको क्षति र राहत कार्य सम्बन्धी ।	मा. गृह राज्यमन्त्री श्री देवेन्द्रराज कडेल

अधिवेशन	बैठक मिति	विषय	वक्तव्य दिने मन्त्री
	२०५५।४।३	(५) ललितपुर ठूलादुर्लङ्गमा आतङ्ककारी र प्रहरीबीच मुठभेड हुँदा आतङ्ककारीतर्फ ३ जनाको मृत्यु, ३ जना घाइते, ४ जनाद्वारा आत्मसमर्पण र १ जना फरार रहेको ।	मा. गृहमन्त्री श्री गोविन्दराज जोशी
	२०५५।४।४	(६) ९ वाम घटकद्वारा सञ्चालन गरिएको नेपाल बन्दको सिलसिलामा भएको क्षति र ४२ जनालाई हिरासतमा लिइएको ।	मा. गृहमन्त्री श्री गोविन्दराज जोशी
	२०५५।४।४	(७) विभिन्न जिल्लामा फैलिएको भाडापखाला, श्वासप्रश्वास लगायतका रोगहरूबाट भएको मृत्यु र उपचार सेवा उपलब्ध गराएको सम्बन्धमा ।	मा. स्वास्थ्य मन्त्री श्री कुलबहादुर गुरुङ्ग
	२०५५।४।८	(८) रुकुम जिल्लाको कोलको गोरखालीमा भाडा पखालाबाट २० जनाको मृत्यु भएको र उक्त स्थानमा स्वास्थ्यकर्मी र औषधी पठाइएको । साथै अविरोल वर्षाबाट रुकुमको गरैल गा.वि.स. को वेलटापुमा सानी भेरी नदी पसी गाउँलाई टापुमा परिणत गरेको ।	मा. स्वास्थ्य मन्त्री श्री भक्तबहादुर बलायार
	२०५५।४।१०	(९) अविरोल वर्षाका कारण विभिन्न जिल्लामा भएको धनजनको क्षति र राहत कार्यक्रम सम्बन्धमा र भालुवाङ-प्यूठान राजमार्गमा भएको बस दुर्घटनामा निधन र घाइते भएकाहरूको सामान नातेदारहरूलाई बुझाइएको ।	मा. गृहमन्त्री श्री गोविन्दराज जोशी
	२०५५।४।१२	(१०) अविरोल वर्षाका कारण आएको बाढी पहिरोले देशका विभिन्न भागमा भएको धनजनको क्षति र सञ्चालित राहत कार्यक्रम सम्बन्धी ।	मा. गृहमन्त्री श्री गोविन्दराज जोशी
	२०५५।४।१५	(११) रौतहटमा माओवादी आतङ्ककारीद्वारा एकजना प्रहरीको मृत्यु भएको र जुम्लामा माओवादी आतङ्ककारीद्वारा गोली चलाउँदा एकजना प्रहरीको मृत्यु भएको, बाँकेमा एकजनाको हत्या गरिएको, हतियार र विष्फोटक पदार्थ वरामद गरिएको र हालसम्म ६४३ जनाले आतङ्ककारी क्रियाकलाप परित्याग गरी आत्मसमर्पण गरेको ।	मा. गृहमन्त्री श्री गोविन्दराज जोशी
	२०५५।४।१८	(१२) समज्ञ लाकौलका तीन छोरीहरू र प्राज्ञ लाकौलको एक छोरा मृत अवस्थामा पाइएको र दुई जना अचेत अवस्थामा पाइएकोमा अस्पतालमा उपचार भइरहेको ।	मा. गृह राज्यमन्त्री श्री देवेन्द्रराज कडेल
	२०५५।४।२०	(१३) श्रीलङ्कामा आयोजित SAARC को दशौं शिखर सम्मेलनमा भाग लिई फर्किएको र सम्मेलनका निर्णय, राष्ट्रिय, क्षेत्रीय एवं दुईपक्षीय विषय र सार्कलाई अझ बढी प्रभावकारी बनाउने विषयमा छलफल भएको र फर्कने क्रममा सिंगापुरको अनौपचारिक भ्रमणका क्रममा त्यहाँका पदाधिकारीसँग छलफल भएको ।	मा. प्रधानमन्त्री श्री गिरिजा प्रसाद कोइराला

अधिवेशन	बैठक मिति	विषय	वक्तव्य दिने मन्त्री
	२०५५।४।२२	(१४) कर्णाली बहुउद्देशीय आयोजना सम्बन्धी ।	मा. उप-प्रधानमन्त्री तथा जलस्रोत मन्त्री सुश्री शैलजा आचार्य
	२०५५।५।१५	(१५) २०५५।५।१५ गते ११.०५ बजे जोमसोमबाट पोखराका लागि उडेको १५ जना यात्रु र ३ जना चालक दलका सदस्य रहेको एयर ट्रान्सपोर्ट सपोर्ट केन्द्रको १N-ACC वायुयान उडेको करीब ५ मिनेटपछि सम्पर्क विच्छेद भई हराइरहेको र खोजतलास भइरहेको ।	मा. पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्री श्री आनन्दप्रसाद ढुङ्गना
	२०५५।५।१५	(१६) पोखराबाट बुटवलतर्फ गइरहेको बस भाद्र १३ गते पाल्पाको दोभान-५ मा दुर्घटनाग्रस्त हुँदा भएको धनजनको क्षति, भैरहवाबाट काठमाडौँतर्फ गइरहेको साभा बस १३ गते राती नवलपरासीको कावासोती र अर्गौलीको सिमानामा पर्ने डण्डा खोला पार गर्न लाग्दा बाढीले बगाई भएको जनधनको क्षति, काठमाडौँबाट पाल्पातर्फ गइरहेको बस भाद्र १० गते नवलपरासीको भरही खोला पार गर्न लाग्दा बाढीले बगाई भएको धनजनको क्षति र भाद्र १३ गते राती परेको भिषण वर्षाको कारण बाढी पहिरोले स्याङ्जाको सदरमुकाम लगायत अन्य केही गा.वि.सहरूमा भएको जनधनको क्षति र उद्धार कार्य सम्बन्धमा ।	मा. गृहमन्त्री श्री गोविन्दराज जोशी
	२०५५।५।२४	(१७) खाने तेलमा गुणस्तर कायम गराउन केन्द्रीय खाद्य अनुसन्धानशाला र पाँच विकास क्षेत्रमा रहेका क्षेत्रीय प्रयोगशालाहरूलाई सक्रिय तुल्याइएको खाने तेलको नमुना सङ्कलन गरी परीक्षण गर्ने काम भइरहेको, परीक्षणबाट आर्जीमोना मेक्सीकानाको तेल मिसावट देखिएको र केही ब्राण्डका तेल विक्री वितरणमा रोक लगाई सम्बन्धित उत्पादक र विक्रेतालाई कानूनी कारवाही समेत प्रारम्भ भइसकेको ।	मा. कृषिमन्त्री श्री त्रिलोचन शर्मा ढकाल
	२०५५।६।११	(१८) म्याग्दी जिल्लाको शिखा-६ स्थित भीर भत्केर काली गण्डकीको वहाव रोकिई तातापानी बजारका २१ घरहरू डुवानमा परेकोमा राहत कार्यक्रम सम्बन्धी ।	मा. गृहमन्त्री श्री गोविन्दराज जोशी

परिशिष्ट-४
पारित विधेयकहरूको सूची
आठौँ अधिवेशन

सि.नं.	विधेयकको नाम	सरकारी/गैर सरकारी	मूल /संशोधन	उत्पति भएको सदन प्र.स./रा.स.	प्रस्तुत मिति	पारित भएको मिति		लालमोहर सदर मिति	कैफियत
						प्र.स.	रा.स.		
१.	आर्थिक विधेयक, २०५१	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५१/९/११	०५१/९/१८	०५१/९/२०	२०५१/९/२८	
२.	विनियोजन विधेयक, २०५१	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५१/९/१३	०५१/९/१७	०५१/९/१९	२०५१/९/२८	
३.	राष्ट्र ऋण उठाउने विधेयक, २०५१	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५१/९/१८	०५१/९/२३	०५१/९/२४	२०५१/९/२८	
४.	ऋण तथा जमानत (आठौँ संशोधन) विधेयक, २०५१	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५१/९/१८	०५१/९/२३	०५१/९/२४	२०५१/९/२८	
५.	पुनरावेदन तथा जिल्ला अदालतका न्यायाधीशहरूको पारिश्रमिक, सुविधा तथा सेवाका अन्य शर्त सम्बन्धी (दोस्रो संशोधन) विधेयक, २०५१	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५१/९/२४	०५१/१०/०२	०५१/१०/१०	२०५१/११/२९	
६.	श्रमजीवी पत्रकार सम्बन्धी विधेयक, २०५१	सरकारी	मूल	रा.स.	०५१/९/२६	०५१/१०/१७	०५१/१०/४	२०५१/११/२९	

परिशिष्ट-४(क)
पारित विधेयकहरूको सूची
नवौँ अधिवेशन

सि.नं.	विधेयकको नाम	सरकारी/गैर सरकारी	मूल /संशोधन	उत्पति भएको सदन प्र.स./रा.स.	प्रस्तुत मिति	पारित भएको मिति		लालमोहर सदर मिति	कैफियत
						प्र.स.	रा.स.		
१.	आर्थिक विधेयक, २०५२	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५/२६/२९	०५/२७/२९	०५/२७/२९	०५/२७/२९	
२.	विनियोजन विधेयक, २०५२	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५/२७/२९	०५/२७/२९	२०५/२७/२९	०५/२७/२९	
३.	राष्ट्र ऋण उठाउने विधेयक, २०५२	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५/२७/२९	०५/२७/२९	२०५/२७/२९	०५/२७/२९	
४.	ऋण तथा जमानत (नवौँ संशोधन) विधेयक, २०५२	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५/२७/२९	०५/२७/२९	२०५/२७/२९	०५/२७/२९	
५.	विदेशी लगानी तथा प्रविधि हस्तान्तरण (पहिलो संशोधन) विधेयक, २०५२	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५/२७/२९	०५/२७/२९	२०५/२७/२९	०५/२७/२९	
६.	सरकारी रकम असुल फछ्यौट (दोस्रो संशोधन) विधेयक, २०५२	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५/२७/२९	०५/२७/२९	२०५/२७/२९	०५/२७/२९	
७.	प्राचीन स्मारक संरक्षण (पाँचौँ संशोधन) विधेयक, २०५२	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५/२७/२९	०५/२७/२९	२०५/२७/२९	०५/२७/२९	
८.	बीमा (पहिलो संशोधन) विधेयक, २०५२	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५/२७/२९	०५/२७/२९	२०५/२७/२९	०५/२७/२९	
९.	राजश्व चुहावट (अनुसन्धान तथा नियन्त्रण) विधेयक, २०५२	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५/२७/२९	०५/२७/२९	२०५/२७/२९	०५/२७/२९	

सि.नं.	विधेयकको नाम	सरकारी/गैर सरकारी	मूल /संशोधन	उत्पति भएको सदन प्र.स./रा.स.	प्रस्तुत मिति	पारित भएको मिति		लालमोहर सदर मिति	कैफियत
						प्र.स.	रा.स.		
१०.	मतदाता नामावली सम्बन्धी विधेयक, २०५२	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५२।०।३	०५२।१।१०	२०५२।१।१७	०५२।१।०।२५	
११.	सार्वजनिक सडक सुधार दस्तुर कोष विधेयक, २०५२	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५२।०।३	०५२।१।१५	२०५२।१।१९	०५२।१।१३	
१२.	नेपाल नर्सिङ परिषद् विधेयक, २०५२	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५२।०।४	०५२।०।१७	२०५२।१।२९	०५२।१।२७	
१३.	विकास बैंक विधेयक, २०५२	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५२।०।१४	०५२।१।९	२०५२।१।१३	०५२।१।२७	
१४.	संसदका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको पारिश्रमिक र सुविधा सम्बन्धी विधेयक, २०५२	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५२।०।१७	०५२।१।४	२०५२।१।११	०५२।१।०।१७	
१५.	मूल्य अभिवृद्धि कर विधेयक, २०५२	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५२।०।१७	०५२।१।१५	२०५२।१।१९	०५२।१।२७	
१६.	महान्यायाधिवक्ताको पारिश्रमिक, सेवा शर्त र सुविधा सम्बन्धी विधेयक, २०५२	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५२।०।२६	०५२।१।३	२०५२।१।११	०५२।१।१३	

परिशिष्ट-४(ख)
पारित विधेयकहरूको सूची
दशौं अधिवेशन

सि.नं.	विधेयकको नाम	सरकारी/ गैर सरकारी	मूल / संशोधन	उत्पति भएको सदन प्र.स./रा.स.	प्रस्तुत मिति	पारित भएको मिति		लालमोहर सदर मिति	कैफियत
						प्र.स.	रा.स.		
१.	याताना सम्बन्धी क्षतिपूर्ति विधेयक, २०५३	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५१११२६	०५३१४२९	०५३१५१७	२०५३११३	आठौं अधिवेशनमा प्रस्तुत भएको
२.	वी.पी कोइराला मेमोरियल क्यान्सर अस्पताल विधेयक, २०५३	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५२१८१४	०५३१४२२	०५३१४३२	२०५३१११५	नवौं अधिवेशनमा प्र.स.मा पेश भएको
३.	औद्योगिक व्यवसाय विकास प्रतिष्ठान विधेयक, २०५३	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५२१८१४	०५२१९१८	०५३३३१६	२०५३१७१९	
४.	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण विधेयक, २०५३	सरकारी		प्र.स.	०५२१९१४	०५२१९२०	०५३३३१६	२०५३१८५	
५.	गैर सैनिक हवाई उडान (सिभिल एभिअन्स) (चौथो संशोधन) विधेयक, २०५३	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५२१९१४	०५२१९१९	०५३३३१६	२०५३१८५	
६.	न्याय प्रशासन (दोस्रो संशोधन) विधेयक, २०५३	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५२१९१६	०५३३६२०	०५३३६२३	२०५३१८२६	
७.	कम्पनी विधेयक, २०५३	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५२१९१६	०५३१५१८	०५३१५३०	२०५३११२२	नवौं अधिवेशनमा प्र.स.मा पेश भएको
८.	आर्थिक विधेयक, २०५२	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५३३३२६	०५३१५१२३	०५३३६१२	२०५३११२४	

सि.नं.	विधेयकको नाम	सरकारी/ गैर सरकारी	मूल / संशोधन	उत्पति भएको सदन प्र.स./रा.स.	प्रस्तुत मिति	पारित भएको मिति		लालमोहर सदर मिति	कैफियत
						प्र.स.	रा.स.		
९.	विनियोजन विधेयक, २०५२	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५३३३३०	०५३३३३०	०५३३३३०	२०५३३३०	
१०.	पेशकी खर्च विधेयक, २०५३	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५३३३३०	०५३३३३०	०५३३३३०	२०५३३३३०	
११.	दूर सञ्चार विधेयक, २०५३	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५३३४१७	०५३३४१७	०५३३४१७	२०५३३४१७	
१२.	भूमि सम्बन्धी (चौथो संशोधन) विधेयक, २०५३	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५३३४१६	०५३३४१६	०५३३४१६	२०५३३४१६	
१३.	नेपाल पर्यटन बोर्ड विधेयक, २०५३	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५३३४१२९	०५३३४१२९	०५३३४१२९	२०५३३४१२९	
१४.	केही नेपाल ऐन संशोधन गर्ने विधेयक, २०५३	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५३३४१२३	०५३३४१२३	०५३३४१२३	२०५३३४१२३	
१५.	पोखरा विश्वविद्यालय विधेयक, २०५३	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५३३४१२४	०५३३४१२४	०५३३४१२४	२०५३३४१२४	
१६.	वातावरण संरक्षण विधेयक, २०५३	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५३३४१२५	०५३३४१२५	०५३३४१२५	२०५३३४१२५	
१७.	धितोपत्र कारोवार (दोस्रो संशोधन) विधेयक, २०५३	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५३३४१२९	०५३३४१२९	०५३३४१२९	२०५३३४१२९	
१८.	कर्मचारी सञ्चय कोष (आठौं संशोधन) विधेयक, २०५३	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५३३४१३०	०५३३४१३०	०५३३४१३०	२०५३३४१३०	
१९.	नेपाल चार्टर्ड एकाउण्टेन्टस विधेयक, २०५३	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५३३४१३१	०५३३४१३१	०५३३४१३१	२०५३३४१३१	
२०.	राष्ट्र ऋण उठाउने विधेयक, २०५३	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५३३५१३	०५३३५१३	०५३३५१३	२०५३३५१३	
२१.	ऋण तथा जमानत (दशौं संशोधन) विधेयक, २०५३	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५३३५१४	०५३३५१४	०५३३५१४	२०५३३५१४	

सि.नं.	विधेयकको नाम	सरकारी/ गैर सरकारी	मूल / संशोधन	उत्पति भएको सदन प्र.स./रा.स.	प्रस्तुत मिति	पारित भएको मिति		लालमोहर सदर मिति	कैफियत
						प्र.स.	रा.स.		
२२.	पर्यटन (दोस्रो संशोधन) विधेयक, २०५३	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५३५।२०	०५३६।२०	०५३६।२३	०५३९।०।२३	
२३.	नगर विकास कोष विधेयक, २०५३	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५३५।२९	०५३६।१५	०५३६।२२	०५३९।०।२३	
२४.	सञ्चार संस्थान (दोस्रो संशोधन) विधेयक, २०५३	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५३५।२४	०५३६।०८	०५३६।१५	०५३६।०।२६	
२५.	निर्वाचन तथा स्थानीय निकाय सम्बन्धी केही नेपाल ऐन संशोधन विधेयक, २०५३	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५३५।२४	०५३६।१४	०५३६।२२	०५३६।१२	
२६.	संवैधानिक निकाय पदाधिकारीहरूको पारिश्रमिक, सेवाको शर्त र सुविधा सम्बन्धी विधेयक, २०५३	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५३५।२५	०५३६।१५	०५३६।२२	०५३९।१७	
२७.	सर्वोच्च अदालतका न्यायाधीशहरूको पारिश्रमिक, सेवाको शर्त र सुविधा सम्बन्धी (तेस्रो संशोधन) विधेयक, २०५३	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५३५।२५	०५३६।१५	०५३६।२२	०५३९।१३	
२८.	अर्थ सम्बन्धी केही नेपाल ऐन संशोधन विधेयक, २०५३	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५३५।२८	०५३६।१७	०५३६।२२	०५३६।०।२६	
२९.	खेलकूद तथा संस्कृति सम्बन्धी केही नेपाल ऐन संशोधन गर्ने विधेयक, २०५३	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५३५।२८	०५३६।१८	०५३६।२३	०५३९।१३	

सि.नं.	विधेयकको नाम	सरकारी/ गैर सरकारी	मूल / संशोधन	उत्पति भएको सदन प्र.स./रा.स.	प्रस्तुत मिति	पारित भएको मिति		लालमोहर सदर मिति	कैफियत
						प्र.स.	रा.स.		
३०.	धितोपत्र लगानी कोष (ट्रस्ट) विधेयक, २०५३	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५३६।१६	०५३६।२१	०५३६।२४	०५३।१।१५	
३१.	नेपाल स्वास्थ्य व्यवसायी परिषद् विधेयक, २०५३	गैर सरकारी	मूल	रा.स.	०५३३।१६	०५३।५।२१	०५२।७।२२	०५३।१।३	
३२.	मानव अधिकार आयोग विधेयक, २०५३	गैर सरकारी	मूल	रा.स.	०५३३।१६	०५३६।२५	०५२।७।२०	०५३।१।२४	
३३.	नेपाल स्वास्थ्य सेवा विधेयक, २०५३	सरकारी	मूल	रा.स.	०५३।४।६	०५३६।१६।	०५३।५।२५	०५३।१।१५	
३४.	नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद् (पहिलो संशोधन) विधेयक, २०५३	सरकारी	संशोधन	रा.स.	०५३।४।३०	०५३६।२०	०५३।५।११	०५३।१।३	
३५.	राष्ट्रिय सभा सदस्य निर्वाचन (पहिलो संशोधन) विधेयक, २०५३	सरकारी	संशोधन	रा.स.	०५३६।६	०५३६।२४	०५३६।११	०५३।१।३	

परिशिष्ट-४(ग)
पारित विधेयकहरूको सूची
बाह्रौं अधिवेशन

सि.नं.	विधेयकको नाम	सरकारी/ गैर सरकारी	मूल / संशोधन	उत्पत्ति भएको सदन प्र.स./रा.स.	प्रस्तुत मिति	पारित भएको मिति		लालमोहर सदर मिति	कैफियत
						प्र.स.	रा.स.		
१.	अन्तर्राष्ट्रिय वित्तीय कारोवार विधेयक, २०५४	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५३१४२७	०५४१६१९	०५४१६२९	०५४२०१५	
२.	नागरिक लगानी कोष (पहिलो संशोधन) विधेयक, २०५४	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५३१५२९	०५४१५१९	०५४१५१३	०४५४९१२	
३.	नेपाल राजकीय विज्ञान तथा प्रविधि प्रज्ञा-प्रतिष्ठान (पहिलो संशोधन) विधेयक, २०५४	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५३१५२३	०५४१५२४	०५४१६०८	०५४१९१७	
४.	उपभोक्त संरक्षण विधेयक, २०५४	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५३१५२३	०५४१५२४	०५४१६१९	०५४१९०१५	
५.	प्रतिलिपी अधिकार (पहिलो संशोधन) विधेयक, २०५४	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५३१६१९	०५४१५१५	०५४१५३९	०५४१९१२	दशौं अधिवेशनमा प्र.स.मा प्रस्तुत भएको ।
६.	वैदेशिक रोजगार (दोस्रो संशोधन) विधेयक, २०५४	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५३१६१९	०५४१४३९	०५४१५१२	०५४१९०१५	
७.	नगर विकास (तेस्रो संशोधन) विधेयक, २०५४	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५३१६१९	०५४१५२०	०५४१५३९	०५४१९१६	दशौं अधिवेशनमा प्र.स.मा प्रस्तुत भएको ।
८.	संयुक्त आवासको स्वामित्व सम्बन्धी विधेयक, २०५४	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५३१६१६	०५४१९२१४	०५३१९२१८	०५४१९१७	रा.स.को सुभावमा प्र.स. बाट ५४१४२९ मा सहमति भएको ।

सि.नं.	विधेयकको नाम	सरकारी/ गैर सरकारी	मूल / संशोधन	उत्पति भएको सदन प्र.स./रा.स.	प्रस्तुत मिति	पारित भएको मिति		लालमोहर सदर मिति	कैफियत
						प्र.स.	रा.स.		
९.	मालपोत (पाँचौँ संशोधन) विधेयक, २०५४	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५३६२२	०५४१४२९	०५४१५५	०५४१८२६	
१०.	आर्थिक विधेयक, २०५४	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५४१३२६	०५४१५३९	०५४१६८	०५४१९१६	
११.	विनियोजन विधेयक, २०५४	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५४१३३०	०५४१५२९	०५४१६५	०५४१६२०	
१२.	पेशकी विधेयक, २०५४	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५४१३३०	०५४१३३०	०५४१३३०	०५४१३३०	
१३.	स्थानीय निकाय सम्बन्धी केही नेपाल ऐन संशोधन गर्ने विधेयक, २०५४	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५४१४८	०५४१४२६	०५४१५४	०५४१५६	
१४.	स्थानीय निर्वाचन सम्बन्धी केही नेपाल ऐन संशोधन गर्ने विधेयक, २०५४	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५४१४१३	०५४१४२९	०५४१५४	०५४१५६	
१५.	भन्सार (सातौँ संशोधन) विधेयक, २०५४	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५४१४१४	०५४१४२८	०५४१५९	०५४१५६	
१६.	औद्योगिक व्यवसाय (पहिलो संशोधन) विधेयक, २०५४	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५४१४१४	०५४१४३०	०५४१५४	०५४१५६	
१७.	महान्यायाधिवक्ताको पारिश्रमिक, सेवाको शर्त र सुविधा सम्बन्धी (पहिलो संशोधन) विधेयक, २०५४	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५४१४१६	०५४१४२२	०५४१४२९	०५४१९७	
१८.	राष्ट्र ऋण उठाउने विधेयक, २०५४	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५४१५४	०५४१६९	०५४१६९५	०५४१९२	
१९.	ऋण तथा जामानत (एघारौँ संशोधन) विधेयक, २०५४	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५४१५४	०५४१६९	०५४१६९५	०५४१८२६	

सि.नं.	विधेयकको नाम	सरकारी/ गैर सरकारी	मूल / संशोधन	उत्पति भएको सदन प्र.स./रा.स.	प्रस्तुत मिति	पारित भएको मिति		लालमोहर सदर मिति	कैफियत
						प्र.स.	रा.स.		
२०.	श्रम (पहिलो संशोधन) विधेयक, २०५४	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५४।५।८	०५४।६।१	०५४।६।२	०५४।१०।१५	
२१.	सर्वोच्च अदालतका न्यायाधीशहरूको पारिश्रमिक, सेवाको शर्त र सुविधा सम्बन्धी (चौथो संशोधन) विधेयक, २०५४	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०४।६।१०	०५४।६।१६	०५४।६।२३	०५४।८।१६	
२२.	कानूनी सहायता सम्बन्धी विधेयक, २०५४	गैर सरकारी	मूल	रा.स.	०५३।६।११	०५४।६।७	०५४।४।१७	०५४।९।७	
२३.	दल त्याग विधेयक, २०५४	सरकारी	मूल	रा.स.	०५३।६।२३	०५४।५।३१	०५४।५।१३	०५४।६।१४	

परिशिष्ट-४(घ)
पारित विधेयकहरूको सूची
तेह्रौँ अधिवेशन

सि.नं.	विधेयकको नाम	सरकारी/ गैर सरकारी	मूल / संशोधन	उत्पत्ति भएको सदन प्र.स./रा.स.	प्रस्तुत मिति	पारित भएको मिति		लालमोहर सदर मिति	कैफियत
						प्र.स.	रा.स.		
१.	सञ्चार सम्बन्धी केही नेपाल ऐन संशोधन गर्ने विधेयक, २०५४	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५४।५।२०	०५४।१२।२७	०५५।१।१०	०५५।३।१०	बाह्रौँ अधिवेशनमा प्र.स.मा प्रस्तुत भएको ।
२.	भवन विधेयक, २०५४	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५४।६।१९	०५४।६।२३	०५५।१।३	०५५।३।१८	०५५।१।१५ मा रा.स. को सुझावलाई स्वीकृत गरेको ।
३.	पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा विधेयक, २०५४	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५४।६।१५	०५५।१।१६	०५५।१।२२	०५५।४।६	
४.	संसदका महासचिव, प्रतिनिधि सभाको सचिव र राष्ट्रिय सभाको सचिवको पारिश्रमिक, सेवाको शर्त र सुविधा सम्बन्धी विधेयक, २०५४	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५४।६।१५	०५५।१।१०	०५५।१।१७	०५५।३।१८	
५.	निजामती सेवा (पहिलो संशोधन) विधेयक, २०५५	सरकारी	संशोधन	रा.स.	०५२।८।२७	०५५।१।२४	०५३।४।२०	०५५।३।२९	नवौँ अधिवेशनमा पेश भई दशौँ अधिवेशनमा रा.स. बाट पारित । ०५५।१।२५ मा प्र.स.को सन्देशलाई रा.स.ले स्वीकृत गरेको ।
६.	बृहत्तर जनकपुर क्षेत्र विकास परिषद् विधेयक, २०५४	सरकारी	मूल	रा.स.	०५४।५।२४	०५५।१।१८	०५४।६।१५	०५५।३।२९	बाह्रौँ अधिवेशनमा रा.स.मा प्रस्तुत भएको ।

परिशिष्ट-४(ड)
पारित विधेयकहरूको सूची
चौधौ अधिवेशन

सि.नं.	विधेयकको नाम	सरकारी/ गैर सरकारी	मूल / संशोधन	उत्पति भएको सदन प्र.स./रा.स.	प्रस्तुत मिति	पारित भएको मिति		लालमोहर सदर मिति	कैफियत
						प्र.स.	रा.स.		
१.	नेपाल मेडिकल काउन्सिल (तेस्रो संशोधन) विधेयक, २०५५	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५३१५१०	०५५१११४	०५५११२३	०५६११२	दशौं अधिवेशनमा प्र.स.मा प्रस्तुत भएको । ०५५१४१७ मा रा.स. को सुभाबलाई स्वीकृत भएको ।
२.	बी.पी. कोइराला स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान (पहिलो संशोधन) विधेयक, २०५५	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५३१५१४	०५५१४१८	०५५१४२२	०५५१७११	दशौं अधिवेशनमा प्रस्तुत
३.	आयुर्वेद चिकित्सा परिषद् (पहिलो संशोधन) विधेयक, २०५५	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५३१६२३	०५५१५१५	०५५१५२५	०५५१९०२७	दशौं अधिवेशनमा प्रस्तुत । ०५५१६३० मा रा.स.को सुभाबलाई स्वीकृत गरेको ।
४.	वन (पहिलो संशोधन) विधेयक, २०५५	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५४१५२३	०५५१५१५	०५५१५१२	०५५१९०२९	वाह्रौं अधिवेशनमा प्रस्तुत । ०५५१६३० मा रा.स. को सुभाबलाई स्वीकृत गरेको ।
५.	ट्रेड युनियन (पहिलो संशोधन) विधेयक, २०५५	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५४१६१८	०५५१४१८	०५५१४२२	०५५१९२१७	वाह्रौं अधिवेशनमा प्रस्तुत । ०५५१६३० मा रा.स. को सुभाबलाई स्वीकृत गरेको ।
६.	मानव शरीरको अङ्ग प्रत्यारोपण	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५४१६१९	०५५१११५	०५५१३१५	०५५१९०२९	वाह्रौं अधिवेशनमा प्र.स.मा

सि.नं.	विधेयकको नाम	सरकारी/ गैर सरकारी	मूल / संशोधन	उत्पत्ति भएको सदन प्र.स./रा.स.	प्रस्तुत मिति	पारित भएको मिति		लालमोहर सदर मिति	कैफियत
						प्र.स.	रा.स.		
	(नियमित तथा निषेध) विधेयक, २०५५								प्रस्तुत भएको । तेह्रौँ अधिवेशनमा रा.स.बाट सुभाब सहित पारित भएकोमा प्र.स. ले सो सुभाबलाई ०५५।४।७ मा स्वीकृत गरेको
७.	पशु बधशाला र मासु जाँच विधेयक, २०५५	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५५।६।१५	०५५।४।४	०५५।४।१७	०५५।१२।८	बाह्रौँ अधिवेशनमा प्रस्तुत ०५५।६।३० मा रा.स. को सुभाब स्वीकृत ।
८.	नेपाल पशु चिकित्सा परिषद् विधेयक, २०५५	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५५।६।१५	०५५।४।४	०५५।४।१७	०५५।११।२७	बाह्रौँ अधिवेशनमा प्रस्तुत । ०५५।६।३० मा रा.स.को सुभाब स्वीकृत ।
९.	निर्माण व्यवसाय विधेयक, २०५५	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५५।६।१५	०५५।४।१०	०५५।४।२१	०५५।११।२७	
१०.	स्थानीय स्वात्तय शासन विधेयक, २०५५	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५५।६।१५	०५५।६।१	०५५।६।७	०६।१।१६	बाह्रौँ अधिवेशनमा प्रस्तुत ।
११.	जलचर संरक्षण (पहिलो संशोधन) विधेयक, २०५५	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५५।१।१४	०५५।२।२२	०५५।३।१९	०५५।१०।७	तेह्रौँ अधिवेशनमा प्र.स.मा प्रस्तुत भएको ।
१२.	आयोडिन युक्त नुन (उत्पादन तथा विक्री वितरण) विधेयक, २०५५	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५५।१।१४	०५५।१।२१	०५५।३।१५	०५५।१०।१	तेह्रौँ अधिवेशनमा प्र.स.मा प्रस्तुत भएको । ०५५।४।७ मा रा.स. को सुभाब स्वीकृत

सि.नं.	विधेयकको नाम	सरकारी/ गैर सरकारी	मूल / संशोधन	उत्पत्ति भएको सदन प्र.स./रा.स.	प्रस्तुत मिति	पारित भएको मिति		लालमोहर सदर मिति	कैफियत
						प्र.स.	रा.स.		
१३.	नेपाल इन्जिनियरिङ्ग परिषद् विधेयक, २०५५	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५५।१।१५	०५५।१।२२	०५५।३।१९	०५५।१।२७	तेह्रौँ अधिवेशनमा प्र.स.मा प्रस्तुत भएको
१४.	आर्थिक कार्यविधि विधेयक, २०५५	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५५।१।१५	०५५।४।२१	०५५।५।२	०५५।१।२८	
१५.	आर्थिक विधेयक, २०५५	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५५।३।२६	०५५।५।११	०५५।५।१७	०५५।९।२२	
१६.	विनियोजन विधेयक, २०५५	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५५।३।३०	०५५।५।८	०५५।५।१४	०५५।६।२८	
१७.	पेशकी खर्च विधेयक, २०५५	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५५।३।३०	०५५।३।३०	०५५।३।३१	०५५।४।१	
१८.	वित्तीय मध्यस्थताको काम गर्ने संस्था सम्बन्धी विधेयक, २०५५	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५५।४।५	०५५।५।९	०५५।५।१७	०५५।१।२।१७	
१९.	शिक्षा (छैठौँ संशोधन) विधेयक, २०५५	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५५।४।१३	०५५।५।१६	०५५।५।२५	०५५।१।०।१	
२०.	स्थानीय निकाय तथा निर्वाचन सम्बन्धी केही नेपाल ऐन संशोधन गर्ने विधेयक, २०५५	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५५।४।१३	०५५।५।१	०५५।५।५	०५५।५।१०	
२१.	राष्ट्र ऋण उठाउने विधेयक, २०५५	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५५।५।५	०५५।५।१९	०५५।५।२६	०५५।६।२८	
२२.	ऋण तथा जमानत (बाह्रौँ संशोधन) विधेयक, २०५५	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५५।५।५	०५५।५।१९	०५५।५।२६	०५५।६।२८	
२३.	मध्यस्थता विधेयक, २०५५	सरकारी	मूल	प्र.स.	०५५।५।१४	०५५।५।३१	०५५।६।७	०५६।१।२	

सि.नं.	विधेयकको नाम	सरकारी/ गैर सरकारी	मूल / संशोधन	उत्पति भएको सदन प्र.स./रा.स.	प्रस्तुत मिति	पारित भएको मिति		लालमोहर सदर मिति	कैफियत
						प्र.स.	रा.स.		
२४.	दण्ड सजाय सम्बन्धी केही नेपाली ऐन संशोधन गर्ने विधेयक, २०५५	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५५।५।१५	०५५।५।३१	०५५।६।६	०५६।१।१६	
२५.	केही नेपाल ऐन संशोधन गर्ने विधेयक, २०५५	सरकारी	संशोधन	प्र.स.	०५५।५।१७	०५५।५।३१	०५५।६।६	०५५।१।०।७	
२६.	नेपाल स्वास्थ्य सेवा (पहिलो संशोधन) विधेयक, २०५५	सरकारी	संशोधन	रा.स.	०५४।६।१२	०५५।६।३०	०५५।५।८	०५५।१।०।२७	बाह्रौं अधिवेशनमा रा.स.मा प्रस्तुत भएको
२७.	नेपाल स्काउट (पहिलो संशोधन) विधेयक, २०५५	सरकारी	संशोधन	रा.स.	०५५।४।१२	०५५।६।२२	०५५।४।१८	०५५।९।२२	

द्रष्टव्यः एघारौं अधिवेशन अवधिमा विधेयक पारित नभएको पन्ध्रौं अधिवेशनका क्रममा प्रतिनिधि सभाको विघटन भएकोले कुनैपनि विधेयक प्रस्तुत नभएको ।

परिशिष्ट-५
समितिहरू

१. अर्थ समिति

सभापति मा. श्री मणि लामा

सदस्यहरू

१. मा. श्री खुमबहादुर खड्का	२. मा. डा. गंगाधर लम्साल
३. मा. श्री घनश्याम भुसाल	४. मा. श्री चिनकाजी श्रेष्ठ
५. मा. श्री धनहर्क राई	६. मा. श्री भरतमोहन अधिकारी
७. मा. श्री रमेश रिजाल	८. मा. श्री राजीव पराजुली
९. मा. श्री लक्ष्मणप्रसाद मेहता	१०. मा. श्री लक्ष्मीनारायण चौधरी
११. मा. श्री विष्णुविक्रम थापा	१२. मा. श्री बज्रकिशोर सिंह
१३. मा. श्री शिवराज सुवेदी	१४. मा. श्री शंकर पोखरेल
१५. मा. श्री सिद्धिलाल सिंह	१६. मा. श्री सुरेन्द्र हमाल
१७. मा. श्री हर्कमान तामाङ्ग	१८. मा. श्री हरि वैरागी दाहाल
१९. मा. श्री हिमाञ्चलराज भट्टराई	२०. मा. श्री होमराज दाहाल

२. सार्वजनिक लेखा समिति

सभापति मा. श्री जागृतप्रसाद भेटवाल

सदस्यहरू

१. मा. श्री इन्दु शर्मा	२. मा. श्री उद्धव ढकाल
३. मा. श्री के.पी. शर्मा ओली	४. मा. श्री गणेशबहादुर खड्का
५. मा. श्री देवीप्रसाद ओझा	६. मा. श्री नरेन्द्रराज पोखरेल
७. मा. श्री परी थापा	८. मा. श्री पुष्पराज पोखरेल
९. मा. डा. प्रकाशचन्द्र लोहनी	१०. मा. श्री फत्तेहसिंह थारु
११. मा. श्री बद्रीनारायण बस्नेत	१२. मा. श्री मिठाराम शर्मा बजगाई
१३. मा. श्री राजेन्द्रबहादुर शाह	१४. मा. श्री वाङ्छे शोर्पा
१५. मा. श्री विरोध खतिवडा	१६. मा. श्री विष्णुराज आचार्य
१७. मा. श्री शिवबहादुर देउजा	१८. मा. श्री सर्वेन्द्रनाथ शुक्ल
१९. मा. श्री हृदेयश त्रिपाठी	

३. परराष्ट्र सम्बन्ध तथा मानव अधिकार समिति

सभापति मा. श्री हिरण्यलाल श्रेष्ठ

सदस्यहरू

१. मा. श्री कमल थापा	२. मा. श्री कृष्णप्रसाद उपाध्याय (गौतम)
३. मा. श्री चन्द्रप्रकाश मैनाली	४. मा. श्री देवशंकर पौडेल
५. मा. श्री नवराज सुवेदी	६. मा. श्री नारायणमान विजुक्छे
७. मा. श्री निलबहादुर तिलिजा	८. मा. श्री पद्मरत्न तुलाधर
९. मा. श्री पुरुषोत्तम पौडेल	१०. मा. श्री प्रदीप गिरी
११. मा. श्री भानुभक्त जैसी	१२. मा. श्री भीमबहादुर रावल
१३. मा. श्री रामहरि जोशी	१४. मा. श्री लोकेन्द्रबहादुर चन्द
१५. मा. श्री शेरबहादुर देउवा	१६. मा. श्री सुरेन्द्रप्रसाद चौधरी
१७. मा. श्री हिक्मतबहादुर शाही	

४. प्राकृतिक स्रोत र साधन समिति

सभापति मा. श्री दुर्योधन सिंह

सदस्यहरू

१. मा. श्री अमृतकुमार बोहरा	२. मा. श्री कमलेशकुमार शर्मा
३. मा. श्री काशीनाथ अधिकारी	४. मा. श्री काशीराम थारु
५. मा. श्री केशवप्रसाद वडाल	६. मा. श्री खगराज अधिकारी
७. मा. श्री गुरुप्रसाद बराल	८. मा. श्री टंक राई
९. मा. श्री दीपकप्रकाश बाँस्कोटा	१०. मा. श्री देवबहादुर पौडेल क्षेत्री
११. मा. श्री पशुपतिशम्शेर ज.ब.रा.	१२. मा. श्री बलदेव शर्मा
१३. मा. श्री बलबहादुर के.सी.	१४. मा. श्री मङ्गिलाल थारु थनेत
१५. मा. श्री मो. अफताव आलम	१६. मा. श्री राधाकृष्ण मैनाली
१७. मा. श्री रामकृष्ण उपाध्याय आचार्य	१८. मा. श्री रामलखन महतो
१९. मा. श्रीमती लीला कोइराला	२०. मा. श्री सुशीलमान शेरचन

५. वातावरण संरक्षण समिति

सभापति मा. श्री विष्णुविक्रम थापा

सदस्यहरू

१. मा. श्री खोभारी राय	२. मा. श्री गोविन्दराज अधिकारी
३. मा. श्री ज्योतेन्द्रमोहन चौधरी	४. मा. श्री भुलनाथ खनाल
५. मा. श्री दीपकजंग शाह	६. मा. श्री नरेशबहादुर सिंह
७. मा. श्री पद्मनारायण चौधरी	८. मा. श्री पद्मशंकर अधिकारी
९. मा. श्री महिन्द्रराय यादव	१०. मा. श्री महेन्द्र थापा
११. मा. श्री रामकुमार ज्ञवाली	१२. मा. श्रीमती विद्यादेवी भण्डारी
१३. मा. श्री रामचन्द्र भा	१४. मा. श्री शरतसिंह भण्डारी
१५. मा. श्री शलीम मिया अन्सारी	१६. मा. श्री हरिप्रसाद चौधरी

६. जनसंख्या तथा सामाजिक समिति

सभापति मा. श्री महेन्द्रध्वज जि.सी.

सदस्यहरू

१. मा. श्री चन्द्रकान्त दाहाल	२. मा. श्री डेढराज खड्का
३. मा. श्री दलबहादुर राना	४. मा. श्री दानालाल चौधरी
५. मा. डा. ध्रुवप्रसाद शर्मा	६. मा. श्री नारायणप्रसाद ढकाल
७. मा. श्री बुद्धिमान तामाङ्ग	८. मा. श्री महेन्द्र राय
९. मा. श्री महेश्वर पाठक	१०. मा. श्री मुकुन्द न्यौपाने
११. मा. श्री मोदनाथ प्रश्रित	१२. मा. श्री रामचन्द्र अधिकारी
१३. मा. श्री विष्णुप्रसाद पौडेल	१४. मा. श्री श्यामप्रसाद ढकाल
१५. मा. श्रीमती सहाना प्रधान	

७. राज्य व्यवस्था समिति

सभापति मा. श्री कमलप्रसाद कोइराला

सदस्यहरू

१. मा. श्री अशोककुमार राई	२. मा. श्री उर्वादत्त पन्त
३. मा. श्री कृष्णगोपाल श्रेष्ठ	४. मा. श्री कृष्णबहादुर गुरुङ्ग
५. मा. श्री गंगालाल तुलाधर	६. मा. श्री तीर्थराज भुसाल
७. मा. श्री पदम भण्डारी	८. मा. श्री पद्मसुन्दर लावती
९. मा. श्री भिमबहादुर कडायत	१०. मा. श्री मीनबहादुर खत्री
११. मा. श्री राधेचन्द्र यादव	१२. मा. श्री रामनाथ शर्मा ढकाल
१३. मा. श्री विनोदकुमार शाह	१४. मा. श्री विपिन कोइराला
१५. मा. श्री शिवराज जोशी	१६. मा. श्री सुरेन्द्रकुमार फोम्बो
१७. मा. श्री सूर्यबहादुर थापा	१८. मा. श्री हरिहरप्रसाद यादव

८. कानून, न्याय तथा संसदीय व्यवस्था समिति

सभापति मा. श्री चक्रबहादुर डगौरा चौधरी

सदस्यहरू

१. मा. श्री केशवबहादुर चन्द	२. मा. श्री गंगाप्रसाद चौधरी
३. मा. श्री चक्रबहादुर शाही	४. मा. श्री छविप्रसाद देवकोटा
५. मा. श्री टंकप्रसाद पोखरेल	६. मा. श्री पाल्तेन गुरुङ्ग
७. मा. श्री बलबहादुर राई	८. मा. श्री भीमबहादुर तामाङ्ग
९. मा. श्री भोजराज जोशी	१०. मा. श्री मनमोहन अधिकारी
११. मा. श्री मोतीप्रसाद पहाडी	१२. मा. श्री रामचन्द्रप्रसाद कुशवाह
१३. मा. श्री वामदेव गौतम	१४. मा. श्री विष्णुबहादुर राउत
१५. मा. श्री सुरेशचन्द्र दाश	१६. मा. श्री सोमप्रसाद पाण्डे

९. विकास समिति

सभापति मा. श्री प्रेमबहादुर भण्डारी

सदस्यहरू

१. मा. श्री अनिस अन्सारी	२. मा. श्री आशाकाजी वासुकला
३. मा. श्री कमलराज श्रेष्ठ	४. मा. श्री गोपालजीजंग शाह
५. मा. श्री जगदीशप्रसाद कुशियैत	६. मा. श्री तुलबहादुर गुरुङ्ग
७. मा. श्री धुवराज लम्साल	८. मा. श्री महेन्द्र यादव
९. मा. श्री रकम चेम्जोङ्ग	१०. मा. श्री रघुजी पन्त
११. मा. श्री राजेन्द्र प्रसाद पाण्डे	१२. मा. श्री रामविलास यादव
१३. मा. श्री रेवतीप्रसाद भुसाल	१४. मा. श्री शान्तिशम्शेर राणा
१५. मा. श्री हरिनाथ वास्तोला	१६. मा. श्री हस्तबहादुर मल्ल

द्रष्टव्यः- मन्त्रपरिषद्को गठन, पुर्नगठन सँगसँगै समितिका पदेन सदस्य एवं सदस्यहरूमा सोही अनुरूप हेरफेर भएको ।

परिशिष्ट-६
मौखिक प्रश्नको यथार्थ विवरण

अधिवेशन	दर्ता संख्या	अस्विकृत संख्या	परिवर्तन भई घटबढ हुँदा कायम हुन आएको प्रश्न संख्या	स्वीकृत भई मन्त्रालयहरूमा उत्तरको लागि पठाइएको कूल संख्या	मन्त्रालयबाट उत्तर प्राप्त भएका प्रश्न संख्या	बैठकमा उत्तर दिइएका र टेबुल गरिएका प्रश्नहरूको संख्या	मन्त्रालयबाट उत्तर प्राप्त हुन बाँकी प्रश्न संख्या
आठौँ	७६४	४१	७२३	७२३	५४४	५४४	१७९
नवौँ	८६२	७१	७९१	७९१	६९१	६९१	१००
दशौँ	२२७०	२४०	२०३०	२०३०	१५६८	१५६८	४६२
एघारौँ	५६०	३९	-	-	-	-	-
बाह्रौँ	१६०२	९६	१६०२	१६०२	१३३५	१३३५	२६७
तेह्रौँ	२७५	२०	२५५	२५५	१८८	१८८	६७
चौधौँ	१८७३	२०९	१६६४	१६६४	१२६२	१२६२	४०२
जम्मा:-	८२०६	७१६	७०६५	७०६५	५५८८	५५८८	१४७७

परिशिष्ट-६ (क)
लिखित प्रश्नको यथार्थ विवरण

अधिवेशन	दर्ता संख्या	अस्वीकृत संख्या	परिवर्तन भई घटबढ हुँदा कायम हुन आएको प्रश्न संख्या	स्वीकृत भई मन्त्रालयहरूमा उत्तरको लागि पठाइएको कूल प्रश्न संख्या	मन्त्रालयबाट उत्तर प्राप्त भएका प्रश्न संख्या	बैठकमा उत्तर दिइएका र टेबुल गरिएका प्रश्नहरूको संख्या	मन्त्रालयबाट उत्तर प्राप्त हुन बाँकी प्रश्न संख्या
आठौँ	१०	१	९	९	६	६	३
नवौँ	४७	१	४६	४६	३५	३५	११
दशौँ	११९	९	११०	११०	६३	६३	४७
एघारौँ	२०	१	-	-	-	-	-
बाह्रौँ	२६	२	२४	२४	१२	१२	१२
तेह्रौँ	७	-	७	७	२	२	५
चौधौँ	३३	१	३२	३२	२२	२२	१०
जम्मा:-	२६२	१५	२२८	२२८	१४०	१४०	८८

परिशिष्ट-६ (ख)

अल्प सूचनाका प्रश्नको यथार्थ विवरण

अधिवेशन	दर्ता संख्या	अस्वीकृत संख्या	परिवर्तन भई घटबढ हुँदा कायम हुन आएको प्रश्न संख्या	स्वीकृत भई मन्त्रालयहरूमा उत्तरको लागि पठाइएको कूल प्रश्न संख्या	मन्त्रालयबाट उत्तर प्राप्त भएका प्रश्न संख्या	बैठकमा उत्तर दिइएका र टेबुल गरिएका प्रश्नहरूको संख्या	मन्त्रालयबाट उत्तर प्राप्त हुन बाँकी प्रश्न संख्या
आठौं	२१	३	१८	१८	१६	१६	२
नवौं	४	१	३	३	२	२	१
दशौं	२	-	२	२	१	१	१
एघारौं	१	-	-	-	-	-	-
बाह्रौं	४	-	४	४	१	१	३
तेह्रौं	-	-	-	-	-	-	-
चौधौं	-	-	-	-	-	-	-
जम्मा:-	३२	४	२७	२७	२०	२०	७

नोट:- पन्ध्रौं अधिवेशनको क्रममा प्रतिनिधि सभा विघटन भएकोले प्रश्नोत्तर कार्यक्रम नभएको ।

परिशिष्ट-६ (ग)

मन्त्रालयगत आधारमा सभामा सोधिएका प्रश्नहरूको विवरण

सि.नं.	मन्त्रालय तथा सचिवालयहरूको नाम	आठौँ अधिवेशन २०५१			नवौँ अधिवेशन २०५२			दशौँ अधिवेशन २०५३			एघारौँ अधिवेशन २०५३			बाह्रौँ अधिवेशन २०५४			तेह्रौँ अधिवेशन २०५४			चौधौँ अधिवेशन २०५५		
		मौ.	लि.	अ.सु.	मौ.	लि.	अ.सु.	मौ.	लि.	अ.सु.	मौ.	लि.	अ.सु.	मौ.	लि.	अ.सु.	मौ.	लि.	अ.सु.	मौ.	लि.	अ.सु.
१.	मन्त्रिपरिषद् सचिवालय	६	-	-	-	-	-	७	-	-	-	-	-	४	-	-	-	-	-	४	-	-
२.	रा.यो.आ.को सचिवालय	१७	-	-	१६	१	-	२५	२	-	-	-	-	४२	१	-	४	-	-	१५	१	-
३.	रक्षा	६	-	-	३	१	-	९	२	-	-	-	-	१३	-	-	१	-	-	१०	-	-
४.	परराष्ट्र	१८	-	१	४	-	-	१०	-	-	-	-	-	९	-	-	३	-	-	२५	-	-
५.	गृह	२९	-	३	४४	६	-	१०६	९	-	-	-	-	६०	-	-	८	-	-	४०	३	-
६.	स्थानीय विकास	१९	-	-	५३	१	-	१२२	३	-	-	-	-	९५	१	-	८	-	-	८२	२	-
७.	आपूर्ति	९	-	-	२५	१	-	२८	-	-	-	-	-	४१	-	-	१	-	-	३२	-	-
८.	अर्थ	१८	४	-	१७	३	-	६६	५	-	-	-	-	३८	१	-	८	-	-	४७	६	-
९.	कृषि	२४	-	४	२६	१	१	८३	२	-	-	-	-	६६	-	१	३	-	-	६०	३	-
१०.	भूमिसुधार तथा व्यवस्था	१६	-	-	२६	५	-	५२	-	-	-	-	-	३५	१	-	८	-	-	५०	२	-
११.	शिक्षा (सांस्कृतिक तथा स.क)	२८	-	-	४२	१	-	६६	१	-	-	-	-	६२	-	-	१२	१	-	६६	१	-
१२.	सूचना तथा सञ्चार	३४	-	-	४१	-	-	७४	२	-	-	-	-	४१	-	-	२०	१	-	४२	-	-
१३.	श्रम	४	-	-	७	२	-	२४	३	-	-	-	-	२९	२	-	२	-	-	१२	१	-
१४.	स्वास्थ्य	२९	-	-	४८	१	-	५७	४	-	-	-	-	५५	-	-	८	-	-	५३	-	-
१५.	का.तथा न्याय.(तथा स.व्य.)	-	-	-	३	-	-	७	-	-	-	-	-	३	-	-	-	-	-	११	-	-

सि.नं.	मन्त्रालय तथा सचिवालयहरूको नाम	आठौँ अधिवेशन २०५१			नवौँ अधिवेशन २०५२			दशौँ अधिवेशन २०५३			एघारौँ अधिवेशन २०५३			बाह्रौँ अधिवेशन २०५४			तेह्रौँ अधिवेशन २०५४			चौधौँ अधिवेशन २०५५		
		मौ.	लि.	अ.सु.	मौ.	लि.	अ.सु.	मौ.	लि.	अ.सु.	मौ.	लि.	अ.सु.	मौ.	लि.	अ.सु.	मौ.	लि.	अ.सु.	मौ.	लि.	अ.सु.
१६.	सामान्य प्रशासन	४	-	-	५	-	-	१५	-	-	-	-	-	१४	१	-	-	-	-	६	१	-
१७.	निर्माण तथा	९५	-	-	१०४	५	१	२२०	७	-	-	-	-	२१७	-	-	५०	-	-	२०१	१	-
१८.	वन तथा भू-संरक्षण	१६	२	२	२७	१	-	३८	२	-	-	-	-	७२	-	-	५	-	-	६०	१	-
१९.	आवास तथा भौतिक यो.	४५	-	-	४६	२	-	११२	४	-	-	-	-	५९	-	-	९	-	-	८७	-	-
२०.	वाणिज्य	३	-	-	२	-	-	११	१	-	-	-	-	५	-	-	१	-	-	५	-	-
२१.	पर्यटन तथा ना. उड्डयन	३६	-	२	३६	१	-	७९	२	-	-	-	-	८१	-	-	५	-	-	५८	-	-
२२.	उद्योग	१६	-	-	१९	१	-	५३	५	-	-	-	-	३९	३	-	२	-	-	२६	-	-
२३.	जलस्रोत	७२	-	४	८७	२	-	१८५	४	१	-	-	-	१५२	२	-	१५	-	-	१७७	-	-
२४.	महिला तथा समाजकल्याण	-	-	-	१	-	-	२५	१	-	-	-	-	२१	-	-	६	-	-	२०	-	-
२५.	युवा, खेलकूद तथा संस्कृति	-	-	-	९	-	-	४८	३	-	-	-	-	५९	-	-	६	-	-	३५	-	-
२६.	जनसंख्या तथा वातावरण	-	-	-	-	-	-	१७	-	-	-	-	-	८	-	-	२	-	-	१३	-	-
२७.	संसदीय व्यवस्था	-	-	-	-	-	-	१५	-	-	-	-	-	७	-	-	-	-	-	१३	-	-
२८.	विज्ञान तथा प्रविधि	-	-	-	-	-	-	१४	१	-	-	-	-	८	-	-	१	-	-	१२	१	-

द्रष्टव्य:- पन्ध्रौँ अधिवेशनको क्रममा प्रतिनिधि सभा विघटन भएकोले प्रश्नोत्तर कार्यक्रम नभएको ।

परिशिष्ट-६ (घ)

दलगत आधारमा सभामा सोधिएका प्रश्नहरूको विवरण

सि.नं.	दलको नाम	आठौँ अधिवेशन २०५१			नवौँ अधिवेशन २०५२			दशौँ अधिवेशन २०५३			एघारौँ अधिवेशन २०५३			बाह्रौँ अधिवेशन २०५४			तेह्रौँ अधिवेशन २०५४			चौधौँ अधिवेशन २०५५		
		मौ	लि.	अ.सु.	मौ	लि.	अ.सु.	मौ	लि.	अ.सु.	मौ	लि.	अ.सु.	मौ	लि.	अ.सु.	मौ	लि.	अ.सु.	मौ	लि.	अ.सु.
१.	ने.क.पा. (एमाले)	१३५	३	८	५९२	३४	-	११९०	५७	१	५४०	२०	१	८५९	७	१	१३८	२	-	७१०	७	-
२.	नेपाली काँग्रेस	२६६	-	४	८१	१	-	३१४	३	-	२०	-	-	४१२	४	-	-	-	-	२५०	६	-
३.	ने.क.पा. (माले)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	५०	-	-	२६१	६	-
४.	रा.प्र.पा.	११५	-	३	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१४	-	-	-	-	-	११	-	-
५.	राप्र.पा. (चन्द्र)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१४	२	-
६.	नेपाल सद्भावना पार्टी	२१	३	-	३	-	-	११	-	-	-	-	-	९	-	-	-	-	-	१६	१	-
७.	स्वतन्त्र	७	-	१	१५	-	-	२६	३	-	-	-	-	४१	१	-	-	-	-	-	-	-

द्रष्टव्य:- पन्ध्रौँ अधिवेशन कालमा प्रतिनिधि सभा विघटन भएकोले प्रश्नोत्तर कार्यक्रम नभएको ।

- मौ. - मौखिक प्रश्न
लि. - लिखित प्रश्न
अ.सु. - अल्प सूचनाको प्रश्न

शब्द सूची

मा.	माननीय
प्र.स.	प्रतिनिधि सभा
रा.स.	राष्ट्रिय सभा
ने.का.	नेपाली काँग्रेस
ने.क.पा. (एमाले)	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
ने.क.पा. (माले)	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
रा.प्र.पा	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी
ने.स.पा	नेपाल सद्भावना पार्टी
ने.म.कि.पा.	नेपाल मजदुर किसान पार्टी (स्वतन्त्र)
प्र.म.	प्रधानमन्त्री
गा.वि.स.	गाउँ विकास समिति
घ.	घण्टा
मि.	मिनेट
मौ.	मौखिक
लि.	लिखित
अ.सु.	अल्प सूचना

मुद्रक : संघीय संसद सचिवालय, अफसेट प्रेस